

Izpit iz znanja slovenščine
na **srednji** ravni

Zbirka testov

UNIVERZA
V LJUBLJANI

FILOZOFSKA
FAKULTETA

ODDELEK
ZA
SLOVENISTIKO

CENTER
ZA SLOVENŠČINO
KOT DRUGI/TUJI
JEZIK

IZPITNI
CENTER
2006

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Izpit iz znanja slovenščine
na **srednji** ravni

Zbirka testov

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Ljubljana 2006

Vsebina

Uvod: O zbirki testov	3
Osnovne informacije o izpitih iz znanja slovenščine	4
Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni	6
Vsebina izpita iz znanja slovenščine	
na srednji ravni	8
I. Branje oz. razumevanje zapisanih besedil	8
II. Poslušanje oz. razumevanje govorjenih besedil	14
III. Poznavanje slovničnih stuktur	18
IV. Tvorjenje pisnega besedila	21
V. Govorno sporazumevanje	28
Ocenjevanje	29
Spričevalo	29
Objava rezultatov	30
Vprašanja, ki jih kandidati najpogosteje postavljajo	31
Vzorčni testi	35
Izpitna pola 1	37
Izpitna pola 2	55
Izpitna pola 3	73
Rešitve testov	91
Prepisi govorjenih besedil	93
Viri	99

Uvod: O zbirki testov

Kako je sestavljena zbirka

Pred vami je zbirka testov iz znanja slovenščine na srednji ravni s podrobnim opisom izpita in njegovega poteka ter posameznih nalog v njem. Zbirka je nastala z namenom, da bi kandidatom za izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni olajšali pripravo na izpit. Sestavljena je štirih delov. V uvodnem delu na kratko predstavljamo zbirko testov, njen namen in cilje. V tem delu se boste seznanili z glavnimi informacijami o izpiti iz znanja slovenščine na osnovni, srednji in visoki ravni. Gre za informacije o tem, na katerem programu temeljijo izpiti, komu so namenjeni, kdo so možni kandidati za izpiti, kako so izpiti mednarodno primerljivi itd.

V drugem delu zbirke podrobno predstavljamo izpit na srednji ravni in njegove posamezne dele. V tem delu so predstavljeni tudi različni tipi testnih nalog, ki so običajno vključene v izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni. Vse predstavljene testne naloge v tem delu so rešene in služijo kot vzorčne naloge. Spremljajo jih podrobne razlage o tem, kaj posamezna naloga preverja in kako jo je treba reševati, kako se točkuje oz. ocenjuje ipd. Ta del zbirke je razdeljen na pet podpoglavij, v vsakem pa je predstavljen eden od sestavnih delov izpita iz znanja slovenščine, in sicer razumevanje zapisanih besedil (branje), razumevanje govornih besedil (poslušanje), poznavanje slovničnih struktur (slovnica), tvorjenje pisnega besedila (pisanje) in govorno sporazumevanje (ustni del izpita). Za ilustracijo smo v del, ki je namenjen predstavitvi dela izpita tvorjenje pisnega besedila, vključili tudi pisne sestavke kandidatov, ki so izpit že opravljali. Primer ustnega dela izpita je posnet na cedeju (posnetek 1), v zbirki pa pojasnjujemo, kako je bila posneta kandidatka ocenjena, in utemeljujemo njeno oceno.

Tretji del smo namenili vprašanjem, ki jih kandidati najpogosteje postavljajo, ko se odločajo za opravljanje izpita.

Četrty del je praktičen: sestavljajo ga trije kompleti pisnih delov izpita iz znanja slovenščine na srednji ravni (poslušanje, branje, slovnica in pisanje; govornega dela zaradi specifične narave nismo mogli vključiti, primer ustnega dela izpita pa, kot že rečeno, predstavljamo na cedeju). Ta del je namenjen vadenju; če kandidat reši teste pod podobnimi pogoji, kot to velja za pravi izpit (če npr. upošteva časovno omejitev za vsak del posebej), si bo morda lahko lažje predstavljal, kakšen je »resnični« izpit iz znanja slovenščine.

Sledijo rešitve vseh nalog (razen nalog za pisanje), kjer lahko kandidati preverijo, kako so reševali teste. Na koncu so še prepisi besedil, vključenih v vse tri izpitne pole (1, 2, 3) pri delu razumevanje govornih besedil.

Zbirki nalog je dodan cede. Prvi posnetek na njem je primer zgoraj opisanega ustnega dela izpita. Ostali posnetki pa prinašajo besedila, ki so namenjena poslušanju oz. vadenju razumevanja govornih besedil v treh vzorčnih testih.

Komu je namenjena ta zbirka

Ta zbirka testov z opisom testnih nalog je v prvi vrsti namenjena kandidatom za izpiti iz znanja slovenščine na srednji ravni, to je vsem, katerih prvi jezik ni slovenščina, potrebujejo pa **javno veljavno listino o znanju slovenščine** kot drugega oz. tujega jezika, tj. spričevalo, ki ga lahko uporabljajo za zasebne, zlasti pa tudi za uradne namene, npr. za vpis na univerzo ali za študij, za opravljanje poklica in podobno.

Prav tako bodo zbirko lahko uporabljali tudi drugi uporabniki izpita, to so izvajalci izpitov, učitelji, ki vodijo tečaje priprave na izpit, in drugi, tudi tisti, ki bi radi pomagali kandidatom (sorodniki, prijatelji), ko se pripravljajo na izpit.

Poudariti je treba, da so izpiti iz znanja slovenščine na srednji ravni namenjeni odraslim, temu je prilagojena tudi ta zbirka.

Kaj je cilj zbirke

Zbirka nalog je namenjena intenzivnejši pripravi na izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni: ponuja vse informacije, potrebne ob prijavi na izpit, predstavlja posamezne testne naloge in izpit v celoti. S tem gradivom se kandidatom skuša čim bolj natančno predstaviti izpit – zato, da si lahko predstavljajo, kako bo izpit dejansko potekal, kakšna je raven njegove težavnosti in kateri so tipi nalog, ki jih lahko pričakujejo v posameznem delu izpita. Gradivo ponuja možnost spoznati izpit v celoti, njegove posamezne dele in naloge, na drugi strani pa tudi to, kaj se od kandidatov na izpitu pričakuje, kako naj odgovarjajo na vprašanja, kaj in kako se ocenjuje, nenazadnje pa bodo imeli tudi možnost vaditi in se tako konkretnije pripraviti na pravo izpitno situacijo. Prav seznanjenost s to situacijo in s posameznimi nalogami zagotovo olajša opravljanje izpita in vodi k boljšim rezultatom.

Seveda pa se morajo kandidati zavedati, da dejstvo, da so se pripravljali na izpit s pomočjo te zbirke, še ni jamstvo, da bodo izpit tudi v resnici opravili.

Osnovne informacije o izpitih iz znanja slovenščine

Javno veljavna listina in izpit iz znanja slovenščine

Javno veljavne listine se izdajajo vsem, ki uspešno opravijo zunanje preverjanje znanja z določenega področja oz. izpit. V našem primeru gre za spričevalo o znanju slovenščine kot drugega/tujega jezika, ki je dokaz, da je kandidat uspešno opravil izpit iz znanja slovenščine po javno veljavnem izobraževalnem programu za odrasle *Slovenščina za tujce*.

Tako spričevalo je mogoče uporabiti za uradne namene, saj je **javno veljavno**, to pomeni priznano na ravni države.

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni je mogoče opravljati na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, ta je **po sklepu Vlade RS (UL 47/1994) tudi pooblaščen za izdajo javno veljavne listine o znanju slovenščine kot drugega/tujega jezika**.

Zato velja previdnost: potrdila in spričevala, ki jih izvajalci jezikovnih tečajev izdajajo na podlagi udeležbe na tečaju, **ne veljajo** kot javno veljavne listine.

Program Slovenščina za tujce

Javno veljavni program *Slovenščina za tujce* (javno je dostopen na spletni strani www.acs.si/programoteka), na katerem temeljijo izpiti iz znanja slovenščine, je tristopenjski izobraževalni program za odrasle, ki imajo končanih najmanj šest razredov osnovne šole. Program določa standarde znanja, ki naj bi jih posamezniki dosegali, da bi si lahko pridobili javno veljavno listino o znanju slovenščine kot drugega/tujega jezika. Stopnje, ki jih določa in natančno opisuje program, so osnovna, srednja in visoka, vse pa upoštevajo govorca in raven njegove samostojnosti pri sporazumevanju v slovenščini.

Izpitni katalog, ki je pomemben del programa, opredeljuje ravni znanja slovenščine, izpitne cilje, določa pa tudi, kako je izpit sestavljen in kakšne so njegove vsebine, poleg tega pa natančno opredeljuje tudi merila za ocenjevanje.

Vse to bomo natančneje poskušali predstaviti v nadaljevanju.

Mednarodna primerljivost

Program *Slovenščina za tujce* je tudi mednarodno primerljiv: na šeststopenjski lestvici Skupnega evropskega jezikovnega okvira, to je poseben dokument, ki ga je v začetku 90. let oblikoval in priporočil Svet Evrope, je osnovna raven primerljiva s tretjo stopnjo (B1), **srednja s četrto (B2)**, visoka pa s peto stopnjo (C1).

Motivi za opravljanje izpitov

Včasih kandidati ne vedo, na kateri ravni bi morali opravljati izpit, saj imajo na voljo tri ravni: osnovno, srednjo in visoko. Kot že rečeno, gredo običajno na izpit, ker potrebujejo javno veljavno listino za uradne namene. To pomeni, da so zahteve po znanju slovenščine običajno uradno določene (v zakonih, raznih predpisih, določajo jih delodajalci, izobraževalne ustanove ipd.). Morda bo pri odločitvi v pomoč podatek, da večina kandidatov, ki opravljajo izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni, izpit opravlja za potrebe vpisa v drugi letnik študija na ljubljanski ali mariborski univerzi. Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni je v letu 2005 opravljalo 151 kandidatov, 82 % med njimi prav zaradi šolanja (vpis v drugi letnik fakultete), približno 7 % zaradi dela.

Predlagamo, da se kandidati za izpite o tem, na kateri ravni naj bi opravljali izpit, pogovorijo z osebo, ki jih pošilja na izpit.

Prijava na izpit

Na izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni se lahko prijavi vsak, ne glede na to, ali se je prej izobraževal po programu *Slovenščina za tujce* in ali je obiskoval kakšen tečaj. Kandidat za izpit se mora prijaviti najmanj 10 dni pred razpisanim rokom, in to tako, da izpolni prijavnico. Stroške izpita poravnava do izpitnega roka, na katerem obvezno predloži potrdilo o plačilu.

Podatki, ki jih je obvezno treba vpisati na prijavnico, so ime in priimek, rojstni podatki (datum, kraj in država rojstva), natančen naslov, na katerega želite prejeti spričevalo, raven izpita, datum izbranega izpitnega roka in katerič opravljate izpit, datum in podpis (na sliki na naslednji strani so označeni z zvezdico (*)).

Izpiti na srednji ravni se izvajajo na Izpitnem centru Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, kjer se tudi pripravlja vse izpitno gradivo. Na leto so štiri izpitni roki, ki se razpišejo

decembra za naslednje koledarsko leto. Podatki o tem so objavljeni na spletnih straneh Centra za slovenščino

(www.centerslo.net) in v informativni brošuri Izpitnega centra.

Primer izpolnjene prijavnice:

UNIVERZA V LJUBLJANI	IZPIT IZ ZNANJA SLOVENŠČINE	
FILOZOFSKA FAKULTETA		
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO		
CENTER ZA SLOVENŠČINO KOT DRUGI/TUJI JEZIK		
IZPITNI CENTER	PRIJAVNICA	
PODATKI O KANDIDATU/KANDIDATKI (Prosimo, pišite s tiskanimi črkami!)		
Ime in priimek*, spol	JANA NOVAK moški ☒ ženski ☐	
Rojstni podatki*	18. 12. 1965 (rojstni datum)*	POSTOJNA SLOVENIJA (kraj)* (država)*
Materni jezik	SLOVENSKI	
Izobrazba	V. (stopnja)	GIMNAZIJA (vrsta šole)
Delo, ki ga opravljate	/	
Način učenja slovenščine (obkrožite lahko več možnosti)	☒ 1. v okolju (družina, šola, služba) ☐ 2. samostojno ☐ 3. individualni pouk ☐ 4. tečaj	1. tečaj v Sloveniji 2. tečaj zunaj Slovenije Število tečajnih ur:
NASLOV, NA KATEREGA ŽELITE PREJETI SPRIČEVALO		
Ime in priimek*	JANA NOVAK	
Ulica in hišna številka*	LJUBLJANSKA CESTA 42	
Pošta in kraj*	6230 POSTOJNA	
Država*	SLOVENIJA	
PODATKI O IZPITU		
Raven in usmeritev* (obkrožite)	osnovna ☐ srednja ☒	visoka: – naravoslovna usmeritev – družboslovna usmeritev
Datum izbranega izpitnega roka*	31. 3. 2005	
Izpit opravljate (obkrožite ali napišite)*	☒ prvič ☐ drugič ☐ tretjič	
Motiv za opravljanje izpita	ŠTUDIJ	
Datum* 2. 3. 2005	Podpis kandidata/kandidatke* <i>Jana Novak</i>	
<p>Podatki, označeni z znakom *, so obvezni. Kandidat/ka s podpisom jamči za resničnost navedenih podatkov. V primeru navajanja neresničnih podatkov kandidat/ka kazensko in materialno odgovarja.</p>		

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

Opis ravni

Izpiti iz znanja slovenščine temeljijo na izobraževalnem programu *Slovenščina za tujce*. Pri opredelitvi posameznih ravni jezikovnega znanja se upošteva govorec in raven njegove samostojnosti pri sporazumevanju v slovenščini. Na srednji ravni se od govorca pričakuje samostojnost tako pri govornem kot pri pisnem sporazumevanju, in sicer tudi v nepredvidljivih okoliščinah. Govorec na srednji ravni naj bi bil zmožen reševanja preprostejših problemov, analize podatkov, povzemanja in vrednotenja ter sporazumevanja tudi o širši družbeni tematiki, posebej dobro pa naj bi obvladal teme, ki so mu študijsko, poklicno ali interesno blizu.

Z uspešno opravljenim izpitom iz znanja slovenščine na srednji ravni kandidat dokazuje, da obvlada slovenski jezik do mere, ki mu omogoča, da je pri sporazumevanju prožen v večini govornih položajev, da se ustrezno in pravilno izraža in da napake, ki jih dela pri tem, ne otežujejo sporazumevanja; da razume bistvo in podrobnejše informacije v različnih nespecializiranih, zapisanih in govornih besedilih, da se lahko pogovarja in piše o različnih temah (vsakdanjih, aktualnih družbenih in takih, ki se navezujejo na njegovo poklicno ali interesno področje).

Program *Slovenščina za tujce* predvideva, da tuji govorec, ki nima nobenega predznanja slovenščine, to pomeni, da je v slovenščini začetnik, srednjo raven znanja

Tabela 1: Sestava izpita iz znanja slovenščine na srednji ravni

	Število nalog	Vsebina nalog	Čas reševanja
I. Razumevanje zapisanih besedil	3–4	Kandidat prebere tri ali štiri zapisana besedila in ob njih odgovarja na vprašanja v zvezi z njihovo vsebino, pri tem izbira med že danimi odgovori, vstavlja manjkajoče besedne zveze, povezuje dele besedil, izbira naslove posameznim delom besedila ipd. Preverja se razumevanje glavnih točk in nekaterih podrobnosti v besedilu.	30 minut
II. Razumevanje govornih besedil	2–3	Kandidat posluša krajša in daljša avtentična govornjena besedila iz medijev in ob njih odgovarja na vprašanja ali izbira med že danimi možnostmi. Preverja se razumevanje glavnih točk v besedilu.	30 minut
III. Poznavanje slovničnih struktur	3	Kandidat izbira med danimi jezikovnimi oblikami, vstavlja v besedilo manjkajoče besede, iz danih besed tvori nove besede ipd.	40 minut
IV. Tvorjenje pisnega besedila	2	Kandidat napiše eno krajše praktično besedilo (vodeno pisanje) in samostojno napiše daljše besedilo (esej) na eno izmed dveh danih splošnih družbenih tem.	75 minut
V. Govorno sporazumevanje	2	Sestavljata ga: – splošni pogovor, – predstavitev izbrane teme. Kandidat se na predstavitev teme pripravi pred izpitom: na izbrano, konkretno temo s svojega študijskega ali interesnega področja pripravi približno 5 minut dolgo prezentacijo, ki jo predstavi pred tričlansko izpitno komisijo. Izpraševalec v komisiji ob predstavljeni temi postavi tudi nekaj vprašanj.	največ 20 minut

lahko doseže po približno 375 urah sistematičnega učenja (če npr. obiskuje tečaj). Vendar pa, kot je bilo že rečeno, za pridobitev javno veljavne listine udeležba na takem tečaju ni nujna.

Sestava izpita

Izpit na srednji ravni je sestavljen iz pisnega in ustnega dela: pisni deli so štirje (razumevanje zapisanih besedil, razumevanje govorjenih besedil, poznavanje slovničnih struktur, tvorjenje pisnega besedila), eden pa je ustni (govorno sporazumevanje).

Potek izpita

Kandidat, ki je prijavljen na izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni, prejme v roku najmanj sedem dni pred razpisanim rokom na naslov, ki ga je navedel v prijavnici, vabilo. Z vabilom se kandidata obvesti o datumu in uri pisnega ter ustnega dela izpita, ki na srednji ravni ponavadi potekata ločeno (2 dni; pisni in ustni izpit se običajno ne izvajata na isti dan). Kandidat, ki je prijavljen na izpit, se udeleži izpita na dogovorjenem mestu ob dogovorjenem času. Izpit se izvede, če so nanj prijavljeni najmanj trije kandidati. Pred začetkom izpita mora vsak kandidat predložiti veljavni osebni dokument s sliko in potrdilo, da je plačal izpit. Osebni dokument je potreben zaradi ugotavljanja identitete, osebne podatke pa potrebujemo tudi za izdajo spričevala. Če kandidat nima osebnega dokumenta, ne more pristopiti k izpitu. Prav tako ne more pristopiti k izpitu, če poprej ni plačal izpita oz. če ne predloži potrdila o plačilu.

Ustni del izpita poteka individualno, kandidat svojo temo predstavi pred tričlansko izpitno komisijo (podrobno o ustnem delu izpita na str. 28). Pisni del poteka skupinsko (opravljajo ga vsi na izpit prijavljeni kandidati skupaj). Pred začetkom pisnega dela član izpitne komisije kandidate natančno seznanja z izpitnim postopkom, s pravili, ki veljajo na izpitu (če kandidat prepisuje ali kakó drugače moti potek izpita, ima član komisije po enem opominu

pravico kandidatu odvzeti izpitno polo in mu prepovedati nadaljnje opravljanje izpita ipd.), s pravicami, ki jih imajo kandidati ipd. Izpit poteka po *Pravilih o izvajanju in kriterijih za izvajanje izpitov iz znanja slovenščine na osnovni, srednji in visoki ravni*, ki jih je sprejel Senat Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in so tudi javno dostopna na spletni strani Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik (www.centerslo.net).

Pisni del izpita je sestavljen iz štirih delov; sestavljajo ga **branje** oz. razumevanje zapisanih besedil, **poslušanje** oz. razumevanja govorjenih besedil, **slovnica** oz. poznavanje slovničnih struktur in **pisanje** oz. tvorjenje pisnega besedila, ki so časovno omejeni (gl. tabelo 1). Za vsak del kandidat dobi posebno izpitno polo, to so listi z nalogami. Na prednjo stran izpitne pole se podpiše (gl. primere v poglavju Vzorčni testi v nadaljevanju) in vanjo vpisuje svoje rešitve. Vsako izpitno polo si kandidati skupaj s članom izpitne komisije najprej dobro ogledajo, pregledajo vse naloge in pri tem pojasnijo, kako jih je treba reševati. To je tudi čas, ko imajo kandidati možnost člana komisije kaj vprašati, prositi za pojasnilo v zvezi z nalogami ipd. Ko izpit začne »teči«, vprašanj ni več mogoče postavljati. Po preteku za posamezni del odmerjenega časa kandidat izpitno polo odda članu izpitne komisije, ki je navzoč pri izpitu. Pisni del izpita traja v celoti okoli 3 ure, pred četrtim delom, to je pred pisanjem, je predviden krajši (10- do 15-minutni) odmor.

Za reševanje vsakega dela izpita je na voljo dovolj časa, naloge so vedno preizkušene. Važno je, da kandidati pozorno poslušajo navodila, ki jih na izpitu da član izpitne komisije, in dobro preberejo navodila k vsaki nalogi ter si ogledajo že rešene primere, saj jim bo to zelo olajšalo opravljanje izpita. Za vsak del izpita je odmerjen točno določen čas (gl. tabelo 1); po izteku tega časa član komisije pobere izpitno polo, ne glede na to, ali so vsi kandidati rešili vse naloge ali ne, in razdeli izpitne pole za naslednji del.

Vsebina izpita iz znanja slovenščine na srednji ravni

Izpit je – kot kaže tabela 1 – razdeljen na pet delov. Štirje deli so razdeljeni glede na posamezne dejavnosti, ki jih izvajamo, kadar se sporazumevamo, to so poslušanje, branje, pisanje in govorjenje (oz. razumevanje govorjenih besedil, razumevanje zapisanih besedil, tvorjenje pisnega besedila in govorno sporazumevanje, kot so poimenovani deli izpita). V izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni pa je vključen tudi del, s katerim se preverja poznavanje slovničnih struktur slovenskega jezika. V nadaljevanju si bomo podrobneje ogledali vsak del izpita oz. podtest posebej.

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni je po težavnosti približno med izpitom na osnovni in izpitom na visoki ravni. Pogosto so zato v posamezne podteste na srednji ravni vključene naloge z osnovne ravni, ki so se na tej ravni izkazale za statistično težje, in tiste naloge z visoke ravni, ki so se na tej ravni pokazale kot statistično lažje. To velja za naloge, vključene v podtesta razumevanje govorjenih besedil in razumevanje zapisanih besedil.

I. Branje oz. razumevanje zapisanih besedil

Izpit se ponavadi začne s podtestom branja oz. razumevanja zapisanih besedil. V tem podtestu kandidati preberejo nekaj besedil, naloge ob njih pa preverjajo, kako dobro kandidati razumejo ta besedila. Besedila, ki so vključena v ta podtest, so članki iz različnih časopisov in revij, rezultati anket, ki so jim dodani različni grafični prikazi, besedila informativnih brošur, navodila, nasveti itd.

Program *Slovenščina za tujce* na srednji ravni predvideva, da tuji govorniki na srednji ravni razumejo večino avtentičnih nespécializiranih zapisanih besedil in znajo povzeti njihovo bistvo in nekatere podrobnosti.

Branje preverjamo s tremi ali štirimi različnimi nalogami, v katere so vključena besedila, kakršna kandidati najver-

jetneje poznajo tudi iz resničnega življenja. Preden kandidati začnejo reševati naloge, si celoten podtest ogledajo skupaj s članom izpitne komisije, ki vodi izpit in pojasni vsako nalogo posebej. Ta del izpita traja 30 minut. Tu predstavljamo pet različnih tipov nalog, ki se uporabljajo pri podtestu branja, vendar moramo poudariti, da so pri pravem izpitu **vedno uporabljene največ štiri naloge**, ki si sledijo v poljubnem vrstnem redu, največkrat pa po težavnosti od lažjih k težjim. Nekatere naloge so tu prikazane v celoti, pri nekaterih pa navajamo samo odlomke, kar je v naslovih tudi označeno. Navodila k nalogam so vedno navedena tako, kot veljajo za celo nalogo. Naloge so v celoti prikazane v testih v praktičnem delu te zbirke.

1. naloga (odlomek)

Preberite spodnje besedilo in glede na informacije v njem odgovorite na vprašanja tako, da izberete samo eno od štirih možnosti, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 6 točk)

Manj andrejevih križev

Ljubljana – Slovenske železnice (SŽ) so na štirih križanjih namesto andrejevih križev vgradile avtomatsko zavarovanje, ki bo v kratkem začelo delovati. Novi avtomatski cestni prehod v Osluševcih že deluje, v naslednjih dneh pa mu bodo sledili še varnejši prehod v Ivanjkovcih ter prehoda Lesarska šola in Limbuš v Mariboru.

Na vseh štirih prehodih so zdaj vgrajene polzapornice, njihova gradnja pa je pomembna zlasti zato, ker so bila omenjena nivojska križanja med najbolj izpostavljenimi. Tako prehod Lesarska šola stoji ob srednji šoli in ga vsak dan prečka okoli 650 dijakov, nivojsko križanje v Osluševcih pa je že zahtevalo celo smrtne žrtve.

0. Primer: Članek govori o

- a) slovenskih zavarovalnicah.
- b) zavarovanju cestnih prehodov.
- c) slovenskih železnicah.
- č) lokalnih skupnosti v Mariboru.

1.	Kako so poskrbeli za večjo varnost prehodov čez železniško progo?	1
	a) Z opozorilnimi znaki. b) S policisti. ☒ c) Z avtomatskim cestnim prehodom. č) Z zavarovalnimi policami.	
2.	Kateri novi prehodi bodo začeli delovati v kratkem?	1
	a) Prehodi v Osluševcih, Ivanjkovcih in Limbušu. ☒ b) Limbuš, Lesarska šola in Ivanjkovci. c) Lesarska šola, Limbuš in Osluševci. č) Maribor, Ivanjkovci in Ormož.	
3.	Kateri so glavni razlogi za zamenjavo andrejevih križev?	1
	☒ a) Izpostavljenost križanj: bližina šole in smrtne žrtve. b) Protest lokalne skupnosti. c) Dotrajani in neuporabni znaki. č) Reklama za Slovenske železnice.	

Ta naloga preverja, ali kandidati v besedilu razumejo glavne informacije (o čem govori besedilo) in tudi nekatere podrobnosti. Pri tej nalogi je važno, da kandidat natančno prebere zlasti vprašanja in ponujene možnosti in pri tem izbere samo eno rešitev. Strategij reševanja te naloge je več: običajno se rešuje z izločanjem najmanj verjetnih možnosti. Kandidati v besedilu iščejo odgovore na zastavljena vprašanja in besedila ne prebirajo natančno od začetka do konca. Vsak pravilen odgovor prinese eno točko, skupno pa je mogoče doseči od 6 do 8 točk. Besedila, ki so običajno vključena v to nalogo, so ankete, navodila, krajše novice, informativna besedila ipd.

2. naloga

V besedilu »Gasilci preprečili najhujše« manjkajo nekatere besede in besedne zveze, ki so navedene v stolpcu pod besedilom (od a do j). Dopolnite besedilo tako, da bo smiselno: k številkam v tabeli napišite ustrezne črke, kot kaže primer. Dve ponujeni besedi oz. besedni zvezi sta odveč. (1 točka za odgovor, skupaj 8 točk)

Gasilci preprečili najhujše

Ljubljana – V torek ___(0)___ so se policisti in gasilci ___(1)___ do stanovanjskega bloka v Šiški. Stanovalka, ___(2)___, je zaduhala močan vonj po ___(3)___. Takoj je poklicala policijo. Policisti so zavarovali ___(4)___ in poskušali priti v stanovanje. Stanovalec ___(5)___ vrat, zato so morali vdreti v stanovanje. Zaradi ___(6)___ so odprli vsa okna in vrata ter ___(7)___ stanovanje. Stanovalec, ki je opazoval akcijo, k sreči ___(8)___.

Manjkajoče besede in besedne zveze (dve sta odveč):

- a) ni hotel odpreti
- b) slabega zraka
- c) odpeljali
- č) prezračili
- d) prišli v zadnjem trenutku
- e) dopoldne (primer)
- f) ki je šla po stopnišču
- g) stanovanjsko okolico
- h) ni bil huje poškodovan
- i) pogasili požar
- j) plinu

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
e	c	f	j	g	a	b	č	h

Pri tej nalogi je treba smiselno dopolniti besedilo, v katerem manjkajo besede in besedne zveze. Manjkajoče besede so navedene pod besedilom in so označene s črkami. Črke pred ustrezno rešitvijo je treba vpisati v posebno tabelico, kot kažejo rešitve v primeru zgoraj. Kandidat mora biti pozoren na to, da v tabelo pod ustrezno številko vpiše pravilno črko. Da bi bila naloga težja, sta dve besedi oz. zvezi besed v stolpcu preveč (v zgornjem primeru sta to d in i). Vedno je smiselna in pravilna samo ena rešitev. Za vsako pravilno rešitev kandidat dobi eno točko, skupno pa je pri tej nalogi mogoče zbrati od 6 do 10 točk. Ta naloga zahteva natančno branje in razumevanje podrobnosti. Predlagamo, da si kandidati pri reševanju te naloge pomagajo tako, da si »porabljene« besede in besedne zveze iz stolpca označijo (morda prečrtajo), da z njimi ne izgubljajo časa pri iskanju naslednjih rešitev. Vsako navedeno možnost je namreč mogoče uporabiti le enkrat. Besedila, ki se uporabljajo pri tej vrsti nalog, so običajno kratke časopisne novice.

3. naloga

Preberite besedilo »Pes čuvaj« in glede na informacije v njem na kratko odgovorite na vprašanja, kot kaže primer. (1 ali 2 točki za odgovor, skupaj 7 točk)

0. Primer: Komu lahko pišemo vprašanja v zvezi s psi?

Martinu Simončiču.

1.	Kakšnega psa bi rada Majda in njen mož?	1
	<i>Dobrega čuvaja.</i>	
2.	Kaj bi moral vedeti Martin Simončič, da bi jima lahko priporočil pasmo psa?	1
	<i>Več o njihovih željah.</i>	
3.	Kaj jima priporoča?	1
	<i>Naj prebereta nekaj knjig s kinološko tematiko.</i>	
4.	Napišite dve stvari, ki naj bi jih poznali lastniki psov.	2
	<i>Pasje dojemanje in doživljanje, pogoje, ki jih morajo izpolnjevati lastniki psov.</i>	
5.	Napišite dve lastnosti, ki kažeta na to, da pes ni dober čuvaj?	2
	<i>Histerično laja na vsakogar in ne zna samostojno presojudati, kdaj je potrebno posredovanje.</i>	

Pes čuvaj

MAJDA iz Ljubljane piše, da se bosta z možem preselila v hišo z velikim dvoriščem in sadovnjakom. Želita imeti psa, ki bi bil dober čuvaj.

ODGOVOR: Napisala sta premalo o svojih željah glede psa, zato vama ne morem priporočiti nobene pasme. Svetujem vama, da najprej prebereta nekaj knjig s kinološko tematiko, da bosta vsaj teoretično malo bolje razumela potrebe psov. Iz knjig bosta zvedela tudi nekaj o pasjem dojemanju in doživljanju sveta ter pogojih, ki jih

morajo izpolnjevati lastniki psov, če želijo vzgojiti prijetnega in koristnega psa. Nobenega psa ne dobite takega, kot si ga vnaprej želite. Sami se morate potruditi, da njegove naravne danosti usmerite v pravilno in zeleno smer. Tudi pojem »dober čuvaj« si prav gotovo razlagamo različno. Dober čuvaj ne laja histerično na vse, kar leze in se premika mimo hiše. Dober čuvaj zna samostojno presojudati, kdaj je potrebno posredovanje in kdaj ne. Poleg tega je absolutno poslušen in ne napade vsakogar, ki prestopi njegovo mejo. Vse to pa je treba psa naučiti.

Naloga preverja razumevanje glavnih informacij, ki jih posredujejo kratka besedila, na kakršna uporabniki slovenščine lahko vsak dan naletijo v revijah, časopisih, v informativnih zloženkah in drugih tiskanih medijih. Besedila, ki jih vključujemo, so večinoma članki, ki predstavljajo kakšno zanimivo vsebino. Naloga sprašuje po informacijah v besedilu; najpogosteje se vprašanja začenejo z vprašalnicami *kaj, kje, kdaj, zakaj, kam, kakšen* ipd. (prva tri zgornja vprašanja), včasih zahtevajo tudi naštevanje (četrto in peto vprašanje zgoraj). Vprašanja so poleg tega pogosto postavljena tako, da odgovorov ni mogoče enostavno prepisati iz besedila (gl. peto vprašanje zgoraj). Informacije, po katerih sprašujemo, si sledijo po vrstnem redu kot v besedilu. Kandidat svoj odgovor vpiše na za to določeno mesto (gl. rešene primere zgoraj). Pri tem je važno, da napiše samo tisto, po čemer zares sprašuje vprašanje, torej samo bistveno informacijo. Ne prepisuje naj celih stavkov, saj to povečuje možnost za napake. Od kandidatov se nikakor ne zahteva, da naj bi odgovarjali v celih stavkih. Število točk, ki jih je možno doseči pri posameznem odgovoru, je odvisno od tega, koliko informacij zahteva vprašanje – četrto vprašanje zgoraj npr. zahteva od kandidata, da napiše dve stvari, ki naj bi jih poznali lastniki psov. Pri posameznem odgovoru v tovrstnih nalogah je tako mogoče doseči od 1 do 3 točke.

4. naloga

Oglejte si grafične prikaze in glede na informacije v njih v tabeli označite, ali so navedene trditve pravilne ali napačne ali o njih v besedilu ni podatka, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 6 točk)

0. Primer: Dvajset odstotkov otrok redno plava.

res je **ni res** ni podatka

1. Več kot polovica staršev meni, da se njihov otrok s športom premalo ukvarja. 1

res je **ni res** ni podatka

2. Več kot 20 % družin se nikoli ne ukvarja s športom. 1

res je ni res ni podatka

3. Skoraj tretjina otrok trenira v klubu. 1

res je ni res ni podatka

4. V šoli se otroci največ ukvarjajo z igrami z žogo. 1

res je ni res **ni podatka**

5. Večina staršev meni, da je 2–3 ure telovadbe na teden v šoli ravno prav. 1

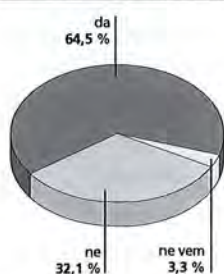
res je **ni res** ni podatka

6. Največ otrok kolesari. 1

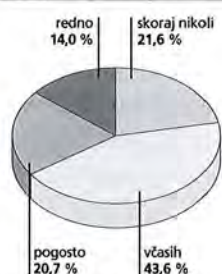
res je **ni res** ni podatka

Anketa o športu

Ali menite, da se vaš otrok dovolj ukvarja s športom?

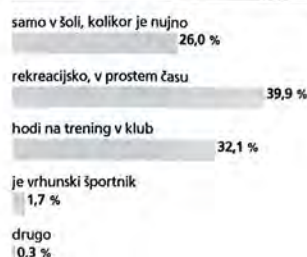
Koliko se s športom ukvarjate v družini?

S katerimi športnimi aktivnostmi se vaš otrok redno ukvarja izven šole?

Kako se vaš otrok ukvarja s športom?

Sta 2 oz. 3 ure telovadbe na teden v šoli dovolj?

DELE Delo Šik, telefonska raziskava, november 2000, N=361

Naloga preverja, ali kandidat prepozna temo besedila, ali razume in zna povzeti glavne vsebinske točke in tudi podrobnosti v besedilu. Kandidatova naloga je, da prebere besedilo – v zgornjem primeru v obliki grafičnih prikazov – in na njegovi podlagi ugotovi, katere od navedenih trditev so pravilne (*res je*), katere napačne (*ni res*), o katerih pa v besedilu ni nobenega podatka (*ni podatka*) in ustrezno rešitev obkroži. Pravilna je vedno samo ena možnost in je vredna eno točko. Skupno naloga prinaša od 6 do 8 točk. V to nalogo so običajno vključeni krajši članki, novice, zanimivosti, obvestila ali, tako kot v zgornjem primeru, rezultati anket. Najboljša strategija za reševanje te naloge je, da si kandidati najprej pozorno preberejo posamezne trditve in nato v besedilu iščejo tiste informacije, po katerih sprašuje naloga.

5. naloga (odlomek)

Odlomke besedila »Velike in male pametne hiše« opremite z naslovi, ki so navedeni v stolpcu spodaj (od a do g). K številki besedila pripišite črko najbolj verjetnega naslova, kot kaže primer. En naslov je odveč. (1 točka za pravilen odgovor, skupaj 6 točk)

- a) V korak s časom (primer)
- b) Hiša, ki misli
- c) Preveč stanovanj
- č) Različna pojmovanja pametnih hiš

Velike in majhne pametne hiše

a Gradnja človeških prebivališč in drugih stavb je dejavnost, ki zelo tekoče spremlja tehnološki razvoj. Novi materiali ter nove konstrukcijske in tehnološke zamisli običajno zelo hitro najdejo pot do uporabe; če ne drugače, pa pri gradnji eksotičnih stavb za posebne priložnosti, kot so razstave in druge večje prireditve.

č Izraz »pametna hiša« so skovali v 80. letih v ZDA, kjer so prizadevanja za varčno rabo energije ter hiter razvoj telekomunikacij postavila gradnjo hiš pred nove zahteve. Pojem pametne hiše na začetku ni bil posebno natančno opredeljen. Investitorji so seveda menili, da je pametna vsaka hiša, ki jo lahko v celoti oddajo v najem. Pametna naj bi bila tako vsaka lastnost hiše, ki poveča njeno privlačnost v očeh potencialnih najemnikov prostorov.

b Pametne hiše v sedanjosti gredo še korak dlje od pametnih hiš 80. let. Nove pametne hiše upravljajo same sebe: so kot živi organizmi z živci, mišicami, notranjimi organi ter celo – možgani.

Gre za nalogo povezovanja, ki od kandidata zahteva, da z naslovi opremi odlomke besedila. Naslovi so zbrani v stolpcu in označeni s črkami. Odgovor – črko, s katero je označena ustrezna rešitev – se vpiše bodisi pred ustrezen odlomek besedila tako kot zgoraj bodisi v posebno tabelico, v kateri so s številkami označeni posamezni odlomki besedila. Vedno je smiselna in pravilna samo ena rešitev. Da bi bila naloga nekoliko težja, je en naslov odveč (v zgornjem primeru naslov c)). Za vsako pravilno rešitev dobi kandidat eno točko, skupno pa je pri tej nalogi mogoče zbrati od 6 do 8 točk. Naloga od kandidatov zahteva iskanje nekaterih podrobnosti v besedilu. Dobra strategija pri reševanju te naloge je, da kandidat prebere posamezni odlomek in mu poskuša med naslovi najti najustreznejšega. Izbrane – uporabljene naslove sproti prečrta, tako da ne motijo nadaljnega izbiranja.

Varianta zgornje naloge je, da mora kandidat povezati začetke (ti so oštevilčeni) in konce delov besedila tako, da pred konce besedil vpiše ustrezno številko začetka besedila.

Tu smo za ponazoritev navedli pet različnih tipov nalog za branje, še enkrat pa naj poudarimo, da so v testu branja vedno največ štiri naloge.

II.

Poslušanje oz. razumevanje govorjenih besedil

Izpit se ponavadi nadaljuje s podtestom poslušanje. V tem delu kandidati poslušajo različna besedila, posneta na cede, naloge v izpitni poli pa preverjajo, kako dobro razumejo takšna govornjena besedila. Program *Slovenščina za tujce* za govorce na srednji ravni predvideva, da razumejo večino avtentičnih, nespécializiranih govornjenih besedil in znajo povzeti njihovo bistvo, razumejo pa tudi podrobnosti v teh besedilih. Govorci na tej ravni lahko sledijo krajšim intervjujem, poročilom, reportažam in diskusijam.

Vse to se na izpitu iz znanja slovenščine na srednji ravni preverja z **dvema ali tremi različnimi nalogami**, ki poskušajo posnemati situacije, ki smo jih navajeni pri vsakodnevnem sporazumevanju (npr. odgovarjamo na vprašanja, ugotavljamo, ali je nekaj, kar je kdo povedal, res ali ne ipd.).

Vsako posneto besedilo kandidati slišijo dvakrat zapored, ponovitev pa označuje poseben zvočni signal. Kandidati si pred poslušanjem ogledajo naloge in vprašanja, tako da se lahko med poslušanjem osredotočijo samo na tisto, kar od njih zahteva naloga. Če želijo, si lahko informacije s posnetka zapisujejo na poseben list za zapiske,

ki ga dobijo od člana izpitne komisije, ki vodi izpit. Posnetek traja v celoti (skupaj s ponovitvami) od 15 do 20 minut, ta del izpita pa v celoti traja 30 minut; preostanek časa je namenjen prepisovanju z listov za zapiske (če so si kandidati med poslušanjem seveda nanje kaj zapisali) in ponovnemu pregledu vseh odgovorov. Besedila, ki so vključena v ta podtest, so razna radijska obvestila, kratke novice, nasveti, ankete, pogovori z zanimivimi osebnostmi, poročila, reportaže ipd.

V nadaljevanju so prikazani posamezni tipi nalog. Naloge večinoma ne navajamo v celoti, temveč samo njihove dele (odlomke), kar je v naslovih tudi označeno, navodila pa so tu predstavljena za celo nalogo. Prav tako govornjena besedila tu niso posneta, temveč prepis posnetkov sledi neposredno odlomku naloge. V tem delu prikazujemo le tip naloge in ponujamo nekaj predlogov, kako jih rešujemo. Naloge za poslušanje so v celoti prikazane v testih v praktičnem delu te zbirke (od str. 35 dalje), besedila za vadenje teh nalog pa so posneta na cedeju (posnetki 2, 3, 4) ter prepisana v zbirki (str. 93–97).

1. naloga (odlomek)

Poslušajte pogovor in glede na informacije v njem v spodnji tabeli označite, ali so navedene trditve pravilne (res je) ali napačne (ni res), kot kaže primer. Pogovor boste slišali dvakrat. (1 točka za odgovor, skupaj 8 točk)

0. Primer: *Novinar se je pogovarjal z Mirom Cerarjem.*

res je   ni res

Pravilni odgovor je obkrožen.

Obkrožite:

1.	Cerar je na olimpijskih igrah trikrat zmagal.	1
	☐ res je ☒ ni res	
2.	Slovenski športniki dosegajo boljše rezultate, kot so pričakovali pred desetimi leti.	1
	☒ res je ☐ ni res	
3.	Miro Cerar je s športom zaslužil veliko denarja.	1
	☐ res je ☒ ni res	

Prepis besedila

Poslušajte pogovor in glede na informacije v njem v tabeli označite, ali so navedene trditve pravilne ali napačne, kot kaže primer. Pogovor boste slišali dvakrat.

Naš najuspešnejši šport na olimpijskih igrah nima nič s snegom, ledom ... pač pa je to gimnastika, edina slovenska olimpijska zmagovalca sta Leon Štukelj in Miro Cerar. Zato je danes naš gost dvakratni olimpijski zmagovalec Miro Cerar, lahko rečemo legenda slovenskega športa. 31 medalj na raznih tekmovanjih, od leta 1962 do 70 nepremagljiv na konju z ročaji, trije naslovi svetovnega prvaka zapored, dvakratni olimpijski zmagovalec zapored. To ni uspelo še nobenemu drugemu slovenskemu športniku. Miro Cerar, pozdravljeni.

Dober dan.

Težko je primerjati nekdanje in današnje športne čase. Kako vidite sedanji slovenski športni trenutek, v katerem se obračajo velike vsote denarja?

Mislím, da odkar je Slovenija samostojna, smo pričá številnim uspehom slovenskih športnic in športnikov. Obilo kolajn, evropskih in svetovnih, tega se pred desetimi leti nismo nadejali. Za tako majhen narod velik izkupiček s tako velikih tekmovanj. Pogoji, v katerih delajo, tekmujejo, so neprimerno drugačni, kot je tudi življenje neprimerno drugačno od tistega pred dvajsetimi, tridesetimi leti. Še bolj, če primerjam sebe, ko sem tekmoval na velikih tekmovanjih.

No, danes so že malo boljši športniki polni denarja. Je bilo tudi v vaših časih tako?

Ja, velika razlika je z današnjimi pogoji, pogoji, v katerih sem živel in delal skupaj z drugimi iz moje generacije. Namreč, že v sami prehrani, bili smo izredno skromni, živeli smo v skromnih razmerah, malo smo vedeli o pravilni prehrani in smo se veselili predvsem velikih tekmovanj, na katerih smo prišli do velikih večerij ali kosil.

Naloga preverja, ali kandidat prepozna glavno temo pogovora ter ali razume in zna povzeti tudi glavne vsebinske točke. Kandidatova naloga je, da na podlagi pogovora ugotovi, katere od navedenih trditev so pravilne (*res je*) in katere napačne (*ni res*), in ustrezno rešitev obkroži. Pravilna je vedno samo ena možnost in je vredna eno točko. Skupno naloga prinaša 8 točk.

V to nalogo so običajno vključeni pogovori z zanimivimi ljudmi, ki pripovedujejo o sebi in svojem delu. Pogovor je precej dolg (s ponovitvijo traja od šest do osem minut), zato si je treba marsikaj tudi zapomniti. Trditve si kandidati ogledajo že pred poslušanjem, da se lahko med poslušanjem osredotočijo na tiste informacije, po katerih sprašuje naloga, med poslušanjem pa nalogo sproti rešujejo. Pogovor kandidati poslušajo dvakrat zapored.

2. naloga (odlomek)

Pozorno poslušajte dve besedili in glede na informacije, ki jih boste slišali, na kratko odgovorite na spodnja vprašanja, kot kaže primer. Besedili boste slišali dvakrat. (1 ali 2 točki za odgovor, skupaj 8 točk)

0. Primer: *Katerega leta se je rodil Jernej Kopitar?*

1780.

1.	Kaj je Kopitar študiral na Dunaju?	2
	<i>Pravo in naravoslovje.</i>	
2.	Katero delo je opravljal po letu 1844?	2
	<i>Bil je kustos in dvorni svetnik.</i>	

Prepis besedila

Pozorno poslušajte dve besedili in glede na informacije, ki jih boste slišali, na kratko odgovorite na spodnja vprašanja, kot kaže primer. Besedili boste slišali dvakrat.

21. avgusta leta 1780 se je v Repnjah pri Vodicaх nad Ljubljano rodil slavist, filolog in publicist Jernej Kopitar. Gimnazijo in dveletni študij na liceju je končal v Ljubljani, na Dunaju pa je študiral pravo in naravoslovje. Najprej je bil cenzor slovenskih in novogrških knjig, leta 1844 pa je napredoval do kustosa in dvornega svetnika ...

Naloga preverja razumevanje glavnih informacij in nekaterih podrobnosti, ki jih posredujejo kratka besedila, na kakršna uporabniki slovenščine lahko vsak dan naletijo predvsem pri poslušanju radia. Besedila, ki jih vključujemo v to nalogo, so večinoma novice, obvestila in reportaže o različnih prireditvah, dogodkih, zanimivostih ali ljudeh, odlomki pogovornih oddaj z zanimivimi gosti ipd. Naloga sprašuje po informacijah v besedilu; najpogosteje se vprašanja začenjajo s *kaj, kje, kdaj, zakaj, kam* ipd., včasih zahtevajo tudi naštevanje. Pomembno je, da kandidat vprašanja prebere že pred poslušanjem besedila, tako je na poslušanje bolj pripravljen in svojo pozornost usmerja k relevantnim informacijam. Kandidat si med poslušanjem lahko informacije iz besedila zapisuje na list za zapiske ali pa na vprašanja odgovarja sproti. Svoj odgovor vpiše na za to določeno mesto (gl. rešene primere zgoraj). Pri tem je važno, da napiše samo tisto, po čemer zares sprašuje vprašanje, torej samo bistveno informacijo. Ne prepisuje naj celih slišanih stavkov, saj to povečuje možnost za napake. Od kandidatov se nikakor ne zahteva, da naj bi odgovarjali v celih stavkih. Vsak odgovor pri nalogi prinese od 1 do 3 točke (2 ali 3 zlasti pri naštevanju).

3. naloga (odlomek)

Pozorno poslušajte pogovor in glede na informacije, ki jih boste slišali, izberite enega od treh odgovorov, kot kaže primer. Besedilo boste slišali dvakrat. (1 točka za odgovor, skupaj 6 točk)

0. Primer: *Nika Vipotnik je ...*

- a) igralka.
- b) kitaristka.
- c) pevka.

1. Španske pesmi bo predstavila ...

1

- a) v Mariboru.
- b) v Gradcu.
- c) okoli novega leta.

2. Glasbenica se trenutno ukvarja ...

1

- a) z enim projektom.
- b) z dvema projektoma.
- c) s tremi projekti.

Prepis besedila

Pozorno poslušajte pogovor in glede na informacije, ki jih boste slišali, izberite pravilno rešitev, kot kaže primer. Pogovor boste slišali dvakrat.

Operna sopranistka Nika Vipotnik je študirala na Visoki šoli za glasbeno in igralsko umetnost v Gradcu. Že pred 15 leti je ustvarjala kot svobodna umetnica, tako vztraja še zdaj. Na malem odru mariborskega SNG bo pela prav nočoj španske

pesmi ob spremljavi kitarista Matjaža Stošiča. Gospa Vipotnik, posvečate se trem projektom, z dvema gostujete po Sloveniji.

Res je. Prvi je nocojšnji, jaz mu rečem kar španski projekt. Drugi, parodistični koncert opernih arij, je zaživel okoli novega leta. Za prihodnjo sezono pa pripravljam eksperimentalno predstavo s svojo hčerko: človekov čustveni svet želiva prestaviti v gib in glasovni izraz, brez besedila.

Ta naloga preverja, ali kandidati v besedilu razumejo glavne informacije in tudi nekatere podrobnosti. Pri tej nalogi je pomembno, da kandidat natančno prebere vprašanja ali, kot v zgornjem primeru, začetke povedi in ponujene možnosti odgovorov oz. nadaljevanj povedi že pred poslušanjem besedila, ob poslušanju pa nato izbere samo eno rešitev, ki je v skladu s tistim, kar je slišal. Strategij reševanja te naloge je več: običajno se rešuje z izločanjem najmanj verjetnih možnosti, pri čemer pa je treba biti zelo pozoren, saj se vse ponujene možnosti ponavadi sicer pojavljajo kje v besedilu, a niso odgovori na dano vprašanje (kot v prvem primeru zgoraj). Kandidat naj bo pozoren tudi na to, da se v možnih odgovorih pojavljajo parafrazirane formulacije iz besedila (pri drugem vprašanju npr. ukvarjati se, v besedilu posvečati se). Vsak pravilen odgovor prinese eno točko, skupno pa je mogoče doseči od 6 do 8 točk. Besedila, ki so običajno vključena v to nalogo, so pogovori, obvestila, ankete, navodila, krajše novice, informativna besedila z veliko podatki ipd.

Kandidati naj pozorno poslušajo člana izpitne komisije, ki vodi izpit, in sledijo njegovim navodilom. Kdor slabše sliši, naj prosi za premestitev v sprednje dele učilnice, bliže članu izpitne komisije in predvajalniku. Če kandidat česa ne razume, lahko za pojasnilo prosi na začetku tega dela izpita, ko ima za to priložnost. Ko član izpitne komisije vključi predvajalnik, vprašanj ni več mogoče postavljati, saj je treba pozorno poslušati posnetek. Posnetka član izpitne komisije do konca podtesta ne ustavlja. Na cedeju so posneti tudi navodila k posameznim nalogam in primeri. Kandidati naj bodo posebej pozorni na primere, ki so v izpitni polji že

rešeni. Odgovarjajo naj tako, kot zahteva navodilo k nalogi. Kandidatom svetujemo, naj se ne ustavljajo predolgo pri posameznem vprašanju, da ne bi zamudili informacij za naslednje odgovore. Naloge si na posnetku sledijo neposredno ena za drugo. Dobro je, da si kandidati takoj, ko končajo eno nalogo, ogledajo vprašanja k naslednji nalogi. Za to je med posameznimi posnetimi besedili enominutna pavza. Ko se posnetek odvrta do konca, imajo kandidati še približno 10 minut časa, da odgovorijo na preostala vprašanja in po potrebi še enkrat pregledajo celoten podtest.

III.

Poznavanje slovničnih struktur

Tretji pisni del izpita iz znanja slovenščine je poznavanje slovničnih struktur. Z nalogami v tem delu izpita se preverja, kako dobro kandidati poznajo, in predvsem, ali znajo pravilno uporabljati različne slovnične strukture slovenskega jezika. Preverja se raba ustreznih skladenjskih struktur, ustrežna raba najrazličnejših samostalniških, pridevniških in glagolskih oblik ter obvladanje tvorbe novih besed. Slovnično znanje se ne preverja s poznavanjem pravil, ampak zgolj z ustrežno rabo v nalogah, kot je razvidno tudi iz

primerov, predstavljenih v nadaljevanju. Slovnica se ne preverja v izoliranih povedih, ampak vedno v besedilih. Besedila, ki so izhodišča za slovnične naloge, so krajša besedila, ki prinašajo zanimivosti iz vsakdanjega življenja; njihova tematika je zelo različna. Ta del izpita traja 40 minut, sestavljen pa je iz **treh nalog**. Tako kot pri ostalih delih izpita tudi tu kandidate opozarjamo, naj natančno preberejo navodila k posamezni nalogi in nalogo rešujejo tako, kot kaže primer ob njej.

1. naloga

V spodnjem besedilu med štirimi možnimi izberite pravilno obliko tako, da obkrožite črko pred njo, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 12 točk)

ČLOVEK ZA JUTRI Nadzor nad človekom

Država nadzoruje ___(0)___ državljane in tujce na ___(1)___ ozemlju, obveščevalne službe tudi v tujini, starši otroke, učitelji učence, zdravniki paciente, policija promet in kriminal ... Človeka ob rojstvu ___(2)___ v matično knjigo in ___(3)___ registrirajo kot državljana. ___(4)___ je tudi začetek zdravstvenega nadzora s kartoteko. V šoli vodijo o ___(5)___ evidenco. Ob izdaji osebnega dokumenta ___(6)___ njegovi podatki v dodatno evidenco. Vodijo ga pod številkami. Imeti ___(7)___ prijavljeno stalno bivališče in sporočati morebitne spremembe. ___(8)___ gre prvič v službo, ga dodatno evidentirajo, in če službe ___(9)___, je prijavljen na zavodu za zaposlovanje ... Vse naštetu ___(10)___ potrebno za varnost in delovanje ljudi, ___(11)___ pa je mogoča tudi zloraba nadzora. Prav moderne tehnologije dajejo široke možnosti nadzora in s tem obvladovanja ___(12)___.

0. Primer:	a) njene	b) svoje	c) njihove	č) naše	
1.	a) njenem	b) tistem	c) svojem	č) njihovem	1
2.	a) vpisan	b) vpisali	c) vpiše	č) vpišejo	1
3.	a) njega	b) on	c) zanj	č) ga	1
4.	a) To	b) Tako	c) Tisto	č) Kaj	1
5.	a) njemu	b) njem	c) njega	č) njim	1
6.	a) bodo	b) prišli	c) so	č) pridejo	1
7.	a) mora	b) more	c) treba	č) lahko	1
8.	a) Kadar	b) Kamor	c) Ko	č) Če	1
9.	a) niso	b) nima	c) ne	č) nič	1

10.	a) naj bo	b) naj je	c) naj bi bilo	č) lahko	1
11.	a) toda	b) ampak	c) tudi	č) vendar	1
12.	a) ljudje	b) ljudem	c) ljudi	č) ljudmi	1

Kandidat mora pri tej nalogi izmed štirih ponujenih možnosti izbrati eno, ki je edina pravilna in ustreza kontekstu in jo je mogoče vstaviti na prazno mesto v povedi. Namen naloge je preveriti poznavanje slovničnih struktur, zato so večinoma vse dane možnosti pomensko ustrezne. Kandidati se morajo tako osredotočiti na pogosto samo minimalne razlike med danimi možnostmi (na končnice). Uspešna strategija reševanja te naloge je izločanje manj verjetnih možnosti. Kandidati morajo biti pozorni tudi na to, da jih ne zavedejo oblike, ki bi bile ustrezne in pravilne v njihovem prvem jeziku, niso pa pravilne (v danem kontekstu) v slovenščini (v slovenščini sicer te oblike obstajajo). Besedila, vključena v to nalogo, so običajno krajša informativna besedila in članki na različne teme. Pravilen odgovor prinese 1 točko, skupaj je mogoče pri tej nalogi doseči od 8 do 12 točk.

2. naloga

V spodnjem besedilu manjkajo nekatere besede – predlogi. Dopolnite besedilo tako, da bo smiselno in pravilno. V stolpec na desni vpišite po eno besedo, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 10 točk)

0. Primer:	Od 14. do 15. ure protest _____ počasno vožnjo	s	
1.	Ljubljana – Danes _____ 14. in 15. uro bodo vsi prevozniki,	med	1
2.	združeni _____ obrtni in gospodarski zbornici Slovenije,	v/pri	1
3.	protestno vozili _____ vseh slovenskih cestah	po	1
4.	_____ polovično dovoljeno hitrostjo. Tako bodo izrazili	s	1
5.	nezadovoljstvo z vladno politiko _____ prevozne dejavnosti,	do	1
6.	ki je _____ njihovem mnenju mnogo bolj zapletena,	po	1
7.	kot skuša prikazati vlada _____ svojih pogajanjih	v	1
8.	_____ sindikatom avtoprevoznikov SAS. Novinarska vprašanja,	s	1
9.	naj povedo, s kakšno hitrostjo bodo _____ današnjim protestom vozili avtobusi in tovornjaki na magistralnih cestah in avtocestah,	med	1
10.	pa so ostala za zdaj _____ odgovora.	brez	1

Pri tem tipu naloge je v besedilu izpuščenih večina predlogov ali veznikov. Kandidatova naloga je, da besedilo smiselno dopolni z manjkajočimi predlogi ali vezniki. Pri tem mora biti pozoren na to, da vstavljena beseda ustreza tako po pomenu, kot tudi na to (pri predlogih), kakšne končnice imajo besede, ki tej besedi sledijo, zato da bo odgovor tudi slovnično pravilen. Pri tej nalogi se lahko zgodi, da je na enem praznem mestu možnih (pravilnih) rešitev več – vse rešitve so sestavljali naloge že predvideli in ocenjevalci to tudi upoštevajo (npr. primer 2 zgoraj). Kandidat naj zapiše samo eno možnost (in ne več), ki se mu zdi najbolj pravilna, to od njega zahtevajo tudi navodila. Pravilen odgovor prinese 1 točko, skupaj od 6 do 10 točk.

3. naloga

V spodnjem besedilu so izpuščene nekatere besede – pridevniki. Iz besed, ki so namesto njih navedene v oklepajih, tvorite manjkajoče besede in jih vpišite v stolpec na desni, kot kaže primer. Ne pozabite na ustrezne končnice. (2 točki za odgovor, skupaj 14 točk)

1.	Najznamenitejši (Koper) vodnjak je na Prešernovem trgu, ki mu domačini pravijo Muda. Ime je trg dobil po istoimenskih	<i>koprski</i>	2
2.	(mesto) vratih, ki so bila nekdam z mostom povezana s kopnim	<i>mestnih</i>	2
3.	in so bila glavna (promet) zveza s celino.	<i>prometna</i>	2
4.	Vodnjak odlikuje (plastika) razgibanost v prostoru in	<i>plastična</i>	2
0. Primer:	<i>bogata (kamnosek) obdelava. Zgradba vodnjaka spominja</i>	<i>kamnoseška</i>	
5.	na most, na njem pa visijo trije stari koprski (barok) grbi.	<i>baročni</i>	2
6.	Okoli vodnjaka so postavljeni stebri, povezani z (jeklo) verigo.	<i>jekleno</i>	2
7.	Sicer pa ga bogatijo številni (kamen) okraski, napisi itd.	<i>kamniti</i>	2

Pri tej nalogi je treba v besedilo zapisati pridevnike v ustrezni obliki, ki jih kandidat tvori iz samostalnikov, zapisanih v oklepaju v samem besedilu. Naloga preverja sposobnost kandidatov za tvorjenje besed v slovenščini, za kar morajo kandidati poznati ustrezne besedotvorne postopke. Poleg tega se od kandidatov tudi pričakuje, da bodo besedo zapisali z ustrezno končnico glede na sobesedilo. Vsaka pravilna rešitev je vredna dve točki: eno kandidat dobi, če ustrezno tvori pridevnik, eno pa za pravilno končnico, skupaj je mogoče pri nalogi doseči od 10 do 14 točk.

S podtistem poznavanje slovničnih struktur se ne preverja eksplicitnega slovničnega znanja, ampak zgolj raba ustreznih slovničnih oblik v konkretnem besedilu.

IV.

Tvorjenje pisnega besedila

V podtestu pisanje se preverja, ali kandidati znajo po navodilih pisati krajša praktična besedila in ali znajo ob dani temi in iztočnicah samostojno tvoriti daljše besedilo esejskega tipa.

Program *Slovenščina za tujce* predvideva, da znajo kandidati na srednji ravni napisati tako krajša besedila za praktično rabo (npr. življenjepis, zasebno ali uradno pismo, prošnjo, pritožbo, ponudbo ipd.), kot tudi daljše sestavke, v katerih podajajo informacije, utemeljujejo svoje mnenje, predstavljajo, opisujejo. Pri pisanju misli ustrezno povezujejo in se tako izogibajo ponavljanju, poleg tega pa upoštevajo osnovna pravopisna pravila (raba velike začetnice, raba končnih ločil, deloma tudi raba vejice).

Pisanje na izpitu iz znanja slovenščine na srednji ravni se preverja z dvema različnima nalogama. Pri prvi kandidati napišejo krajše (od 60 do 80 besed dolgo) praktično besedilo, pri drugi pa daljši sestavek (esej; dolžina 120 do 150 besed) na izbrano temo. V izpitni poli sta za esej

vedno predvideni dve temi, ki se nanašata na aktualna vprašanja iz življenja v sodobni družbi; ponavadi je ena bolj naravoslovno, druga pa bolj družboslovno usmerjena. Podtest pisanja je časovno nekoliko daljši, saj je tudi najbolj zahteven (kandidat mora samostojno napisati dve besedili); traja 75 minut, pred tem delom izpita pa je predviden tudi krajši (10- do 15-minutni) odmor. Kandidati si lahko, preden začnejo »na čisto« pisati svoja besedila v izpitno polo, na list za zapiske, ki ga dobijo na začetku pisnega izpita, pripravijo koncept, oporne točke ali besedili tudi v celoti zapišejo. Pri tem naj pazijo, da jim za prepisovanje v izpitno polo ne bi zmanjkalo časa. Tudi pri tem delu izpita kandidate opozarjamo, naj natančno preberejo navodila, sledijo v njih danim iztočnicam in so pri pisanju pozorni tako na vsebino, obliko in zgradbo kot na uporabljeno besedje in slovnično pravilnost. Poleg tega naj bodo kandidati pozorni tudi na svoj rokopis in naj pišejo čitljivo.

1. naloga: Praktično besedilo

V nadaljevanju navajamo pet primerov praktičnih besedil z napakami vred, kot so jih po navodilih, ki jih navajamo spodaj, zapisali kandidati na izpitu iz znanja slovenščine na srednji ravni. Vsa besedila so ocenjena, njihove ocene pa so utemeljene. Vsa v izvornih besedilih uporabljena imena in drugi osebni podatki so za potrebe te zbirke spremenjeni.

Živite v bloku zraven trgovine, ki je odprta 24 ur na dan. Pred trgovino se zlasti ponoči zbirajo ljudje in povzročajo hrup. V svojem imenu in v imenu sostanovalcev napišite pritožbo, ki jo boste poslali v trgovino, in opozorite, da boste poklicali inšpekcijo in zahtevali skrajšanje delovnega časa, če se stanje ne bo spremenilo. Pri pisanju pazite na obliko: kdo je pošiljatelj in kdo naslovnik, besedilo ustrezno zaključite, napišite kraj in današnji datum ter se podpišite.

Besedilo naj bo dolgo od 60 do 80 besed. Vse podatke v njem si lahko izmislite. Prosimo, pišite čitljivo. (Besedilo bo ocenjeno z oceno od 1 do 5.)

Pri tej nalogi mora kandidat natančno upoštevati navodila. Paziti mora tako na predvideno vsebino (o čem piše, kaj je namen sporočila – pritožba; iztočnice v navodilih – moteč hrup ponoči, pritožba v svojem imenu in imenu sosedov, opozorilo, klic inšpekcije) kot tudi obliko (kam bo npr. zapisal ime in naslov pošiljatelja, kam ime in naslov naslovnika, datum in podpis) in dolžino besedila. Besedila, nastala pri tej nalogi, se ocenjujejo s skupno oceno od 1 (negativno) do 5 (odlično). Pri skupni oceni se upoštevajo vsebina, oblika in zgradba (ali je besedilo napisano tako, kot zahtevajo navodila, ali je razviden namen pisanja, ali je oblika primerna, ali so misli povezane v logično celoto), jezikovna pravilnost (npr. napake v slovnicu in pravopisu) in besedni zaklad (ali je kandidat uporabil besede, ki ustrezajo vsebini in tematiki, vrsti besedila, ali so uporabljene besede slovenske). Za vsako večjo napako se odbijajo točke, kar pa seveda znižuje oceno.

1. primer

Maja Kolenc
Zvonarska 2
5000 Nova Gorica

Market 24 ur
Zvonarska 4
5000 Nova Gorica

Moje ime je Maja Kolenc. Živim v bližini vaše trgovine. Ljudje, ki kupujejo v njej, ponoči povzročajo hrup. To je razlog zaradi katerega jaz in moji sosedi, pišemo pritožno pismo. V primeru, če se stanje ne bo spremenilo, bomo poklicali policijo in od inšpekcije zahtevali, da se skrajša delovni čas trgovine.

Lep pozdrav!
10. 8. 2006, Maja K.

Besedilo je vsebinsko povsem ustrezno, je primerno dolgo in dokaj ustrezno oblikovano (datum in podpis sta na nenavadnem mestu). Kandidat je upošteval vse v navodilih dane vsebinske iztočnice, pri tem pa je formulacije iz navodil ustrezno preoblikoval. Iz besedila je jasno razvidno, da gre za pritožbo oz. pritožno pismo. Slovnčnih napak v besedilu ni, uporabljena pa je bila ena neslovenska beseda (*bosmo*). Besedilo je bilo ocenjeno s skupno oceno odlično (5).

2. primer

Tatjana Souček
Poljanska 38
1000 Ljubljana

Mercator 24 ur
Miheličeva 11, 1000 Ljubljana

Jaz sem stanovalka sosednjega bloka in zelo me in moje sosede moti hrup ki ga povzročajo kupci trgovine. Če se stanje ne bo spremenilo, poklicala bom policijo in od inšpekcije zahtevala da se skrajša delovni čas trgovine.

Upam, da boste imeli razumijevanja in Lep pozdrav.

10.8.2006

Tatjana Souček

V besedilu so upoštewane vse iztočnice iz navodil, sporočilo je sicer jasno, namen je dosežen, vendar so misli izražene nekoliko okorno. V besedilu je nekaj napak: neobičajno je, da se besedilo začneja z besedo *jaz*, prav tako ni ustrezna formulacija *zelo me in moje sosede moti hrup* (ustrezno: *zelo me moti hrup* ali *mene in moje sosede moti hrup* ...). Uporabljena je ena neslovenska beseda (*razumijevanja*). Kandidat ne upošteva pravil o zapisu velike začetnice (*Lep pozdrav*). Besedilo je bilo ocenjeno s skupno oceno prav dobro (4).

3. primer

ANDREJA BURJA
GRADNIKOVA 1
PODUTIK – LJUBLJANA

DELIKATESA 24 UR
PODUTIŠKA 130
PODUTIK – LJUBLJANA

SPOŠTOVANI:

Stanovalka sem sosednjega bloka in živela sem tukaj že tri leti. Pri vaši trgovini je vsak dan veliko hrupa, ki ga povzročajo kupci trgovine. Problem je da se to zgodi tudi ponoč: me in druge stanovalce svojega bloka to moti.

Rada bi vas prosila, da boste nekaj zelo hitro naredili. Omenila bi, da če se stanje ne bo spremenilo, bomo poklicali policijo in zahtevali od inšpekcije da se skrajša delovni čas trgovini.

Prepričana sem, da boste hitro rešili našo pritožbo, če ste, kot mislim, poštena trgovina.

Hvala za razumevanje in lep pozdrav,

Andreja Burja

Sobota, 13. mai 2006

Besedilo je primerno oblikovano, vsebina in namen sporočila sta večinoma jasna. Nekatere misli niso najbolj spretno izražene (*Rada bi vas prosila, da boste nekaj zelo hitro naredili.*), so pa zelo dobro povezane med seboj. V besedilu je nekaj temeljnih napak na različnih ravneh – v prvi povedi je uporabljen napačen besedni red (*stanovalka sem sosednjega bloka*) ter napačen čas (*živela sem tukaj že tri leti*), več je napačnih končnic: *tri leti, ponoč*. Nekatere besede so napačno uporabljene ali napačno zapisane: *me, svojega, čas, mai*. Besedilo je bilo ocenjeno s skupno oceno dobro (3).

4. primer

Ivan Blažič
8340 Črnomelj

Glavni trg 8
Slovenija

Jaz sem stanovalec sosednjega bloka, in me moti hrup kaj prihaja z okolja vaše trgovine. Hudi hrop ki ga povzročajo kupci trgovine ni zdržljiv in se ostali stanovalci tudi tužijo na vašo trgovino. Vaš delovni čas je proti zakonu, in vas lepo prosim da ga spremenjate. Če se stanje ne bo spremenilo poklicali bomo policijo in od inšpekcije zahtevali da se skrajša delovni čas vaše trgovine.

Lep pozdrav in uspešno poslovanje želim!

18.8.2001

Ivan Blažič

Besedilo v nekaterih segmentih vsebinsko in oblikovno ne ustreza navodilom. Ni jasno, kdo je konkretni naslovník pritožbe. Za pritožbo se besedilo nenavadno končuje (*uspešno poslovanje želim*). Uporabljene so nekatere neslovenske besede (*hrup, zdržljiv, tužijo, spremenjate*), druge pa so neustrezno uporabljene (*okolja*). V besedilu je precej slovničnih napak (*moti hrup kaj prihaja, z okolja, tužijo na*). Besedilo je bilo ocenjeno je bilo s skupno oceno zadovoljivo (2).

5. primer

*Nadja Majnik
Polje 24, 1000 Ljubljana*

*Market, 24 ur
Cesta 1. maja, 4000 Kranj*

Spoštovani Direktori!

Jaz sem stanovalka sosednjega bloka in mene in druge stanovalce od mojega bloka (moje sosede) moti ne zlasti ponoči. Moti ne hrup, ki ga ponoči povzročajo kupci trgovine.

Lahko bi oprosila da se opozorite in če se stanje ne bo spremenilo, bom poklicala policijo in od inspekcije bo zahtevali, da se bo skrajša delovni čas trgovine. Lepo pozdraveni in hvala za razumevanje.

Ljubljana, 10. 4. 2006

Nadja Majnik

Besedilo upošteva vsebinske iztočnice, dane v navodilih, vendar namen sporočila zaradi številnih napak na nekaterih mestih ni jasen (*druge stanovalce od mojega bloka, moti ne, lahko bi oprosila, da se opozorite, bo zahtevali, da se bo skrajša*), zato so možni tudi nesporazumi. Poleg tega je v besedilu prišlo tudi do nelogičnosti (stanovalka sosednjega bloka, omenjeni pa sta dve mesti: Ljubljana in Kranj). V besedilu so uporabljene nekatere neslovenske besede (*oprosila, inspekcije, pozdraveni*) ali nepravilne oblike besed (*direktori*). Besedilo je bilo ocenjeno z oceno negativno (1).

2. naloga: Esej

Pri tej nalogi morajo kandidati izbrati eno od dveh opisanih tem in v skladu z navodili napisati samostojno besedilo. V nadaljevanju navajamo pet besedil, ki so jih kandidati napisali ob prvi izmed navedenih tem. Ta besedila smo izbrali namenoma zaradi lažje primerljivosti. Besedila so ocenjena, njihove ocene pa utemeljene.

Izberite eno od spodaj opisanih tem in na izbrano temo napišite besedilo, dolgo od 120 do 150 besed (približno eno stran). Upoštevajte vse dane iztočnice. Pri pisanju bodite pozorni na vsebino, zgradbo, besedje in slovnično pravilnost. (Besedilo bo ocenjeno z oceno od 1 do 5.)

1. tema

V neposredni bližini naselja, kjer živite, nameravajo zgraditi srednje veliko tovarno. S tem bi se odprlo nekaj novih delovnih mest, ki jih zelo primanjkuje. Tovarno bi postavili na prostor, kjer je zdaj otroško igrišče. Nekateri starši in okoljevarstveniki zbirajo podpise proti izgradnji tovarne. Kako se boste odločili? Navedite nekaj razlogov za tovarno ali proti njej in jih utemeljite. Na koncu se odločite, ali boste podpisali peticijo ali ne.

2. tema

Preberite naslednjo izjavo:

Učitelji bi morali poskrbeti, da bi bilo učenje njihovim učencem v užitek in zabavo.

Ali se s to izjavo strinjate ali ne? Bi morala biti šola res (samo) zabava in vedno po meri učencev? Navedite konkretne primere (svoje izkušnje) in premisleke, s katerimi boste lahko utemeljili svoje mnenje.

Kandidat mora natančno prebrati navodila k tej nalogi. Pri izbiri teme naj se odloči glede na svoj interes, poznavanje področja ipd., izbere naj tisto od obeh tem, o kateri bo lahko lažje in več napisal. Ko izbere eno od navedenih tem, naj natančno sledi vsem iztočnicam, zapisanim ob njej. Besedilo se ocenjuje s skupno oceno od 1 (negativno) do 5 (odlično). Pri ocenjevanju se upoštevajo vsebina besedila (upoštevanje iztočnic, navajanje konkretnih primerov, utemeljevanje), zgradba besedila (primeren začetek in konec besedila, logična povezanost misli med seboj in v celoto), uporabljeno besedje (primernost temi, slovenske besede) in jezikovna pravilnost.

1. primer

Izgradnja tovarne

Kraj v katerem živim je znan po čudoviti naravi. Imamo najbolj čisto reko v Evropi, lepe gozdove, travnike in izletne točke. Zato mislim, da izgradnja še ene tovarne ni potrebna. Nova delovna mesta je mogoče odpreti tudi na drugih področjih kot je turizem. Prostor, ki bi bil namenjen izgradnji nove tovarne nikakor ni posrečen. V našem mestu primanjkuje otroških igrišč in še to bi nam uzeli. Nesmemo dovoliti, da otroci ostanejo brez prostora za igro. Narava je vsak dan bolj ogrožena, zato moramo za njo še bolj skrbeti. Vse te tovarne, ki jih že imamo v našem mestu preveč onesnažujejo okolje v katerem živimo, zato bi še ena bila odveč. Podpiram vse starše in okoljevarstvenike pri zbiranju podpisov proti izgradnji nove tovarne. Razlogov je več kot dovolj. Tudi jaz sem proti izgradnje nove tovarne v našem kraju.

Besedilo upošteva vse v navodilih dane vsebinske iztočnice. Misli so jasno izražene in dobro povezane med seboj in v celoto, mnenje je smiselno utemeljeno. V besedilu je uporabljenih nekaj neslovenskih besed oz. so te nepravilno zapisane (*izletne, uzeli, nesmemo*). Razen enkrat neustreznega besednega reda (*bi še bila ena odveč*) in napačne končnice (*proti izgradnje*) slovničnih napak v besedilu ni. Več je v besedilu pravopisnih napak (*raba vejice*), kljub temu je bilo besedilo ocenjeno z oceno odlično (5).

2. primer

Tovarno ali igrišče?

Živimo v obdobju ko je veliko ljudi brez dela. Mladi ki so končali šolo ne dobijo službe. V neposredni bližini naselja, kjer živimo, nameravajo zgraditi srednje veliko tovarno. S tem bi se odprlo nekaj novih delovnih mest. Nekateri ljudi so zaradi tega zelo srečni.

No prišlo je do težave. Nekateri starši in okoljevarstveniki zbirajo potpise proti izgradnji tovarne. Moti jih kjer bi tovarno postavili na prostor, kjer je zdaj otroško igrišče. Seveda to ni všeč tudi tistim staršem ki (so) bi službo.

Otroci zelo potrebujejo lepo urejeno, prilagojeno, varno igrišče. Za njih je igra tisto kaj je odraslim služba. Otroci na igrišču dobivajo prve socialne stike. Učijo se. Ampak, tukaj se gre o življenjskem vprašanju. Otroci staršev brez služb so revni.

Pomembno je da bo nova tovarna prijazna do okolja, zgrajena po ekoloških normah. Če bo tako ne bom potpisala peticijo. Lačni otroci bolj potrebujejo kruha kot igrišč.

Tudi to besedilo upošteva v navodilih zapisane iztočnice. Mnenje, ki ga izraža kandidat, je dobro argumentirano, vendar nekatere misli niso jasno izražene (*Seveda to ni vseč tudi tistim staršem ki (so) bi službo*), nekatere pa so med seboj slabše povezane. Nekaj je slovničnih napak (končnice: *ljudi, peticijo*). Poleg tega so nekatere besede zapisane napačno (*potpise, socialne, potpisala*), nekatere pa niso ustrezno rabljene (*kjer, kaj, dobivajo, se gre*). Poved *Ampak tukaj se gre o življenjskem vprašanju* je slovnično nepravilna (pravilno: *Ampak tukaj gre za življenjsko vprašanje*). Besedilo je bilo ocenjeno s skupno oceno zelo dobro (4).

3. primer

Tovarna ali igrišče

Krajevna uprava se je odločila, da na mestu, kjer je zdaj otroško igrišče, zgradi srednje veliko tovarno. Nekateri starši in okoljevarstveniki zbirajo podpise proti izgradnji tovarne. Tudi mene so vprašali če bom podpisal peticijo.

Začel sem se premišljat. Prav gotovo ima veliko razloga za in proti tovarne. Tovarna bi odprla nekaj novih delovnih mest in bi bila zelo dobra za razvitek našeg mesta. Tovarna bi, seveda, poškodovala okolju in se otroki ne bi lahko igrali. Čeprav, mislim da otroki trebajo imati igrišče, ampak tovarna se lahko zgradi zunaj mesta. Mislim še kaj je zelo pomembno da otroci imajo igrišče kjer se lahko varno igrajo. In sicer je največji razlog zakaj sem na koncu podpisal peticijo.

Besedilo sicer upošteva vse v navodilih dane iztočnice, zaradi večjega števila slovničnih napak in nejasno izraženih misli, pa besedilo ni povsod razumljivo (... *otroki trebajo imati igrišče, ampak tovarna se lahko zgradi zunaj mesta; In sicer je največji razlog zakaj sem na koncu podpisal peticijo*). Nekatero osnovne besede niso ustrezno rabljene (*ima, poškodovala, kaj*) ali pa niso slovenske (*razvitek, trebajo, imati*). V besedilu so tudi slovnične napake (*sem se premišljat, ne bi lahko igrali*), nekatere oblike niso ustrezne (*veliko razloga, proti tovarne, otroki*). Besedilo je bilo ocenjeno s skupno oceno dobro (3).

4. primer

V neposredni bližini mojega naselja nameravajo zgraditi srednje veliko tovarno. Seveda, s tem bi se odprlo nekaj novih delovnih mest, ampak, onesnažilo okolje in verjetno bi bilo veliko hrupe. Tovarno bi postavili na prostor otroškega igrališča. Izgradnja tovarne ima veliko dobrih in veliko loših strani.

Zakaj?

Izgraditvom tovarne, otroci bi ostali brez svojega otroškega igrališča, in okolje bi postalo onesnaženo. To so loše strani. Zaradi novih delovnih mest, izgraditva tovarne je zelo dobra stvar.

Mislim da je ena tovarna bolj pomembna kot otroško igrališče.

Zakaj?

Ima veliko otroka, čigavi starši so brez dela. Zaradi tega, ne bom podpisal peticijo.

Tudi, mislim da bi se otrocima lahko naredilo nekakšno igrališče na drugemu območju.

Besedilo sicer ustreza navodilom, vendar je po vsebini skromno, saj avtor ponavlja misli (o dobrih in slabih straneh postavitve tovarne) in jih med sabo in v celoto niti ne povezuje. Poleg tega je prvi del besedila kandidat z nekaj minimalnimi posegi dobesedno prepisal iz navodil. V besedilu je več neslovenskih besed (*igrališča, loših, izgraditvom*), te besede se v besedilu pogosto ponavljajo, nekatere slovenske besede pa so napačno rabljene (*čigavi*). Med slovničnimi napakami so npr. *onesnažilo okolje* (ustrezno: *onesnažilo bi se*), *ima veliko otroka* in druge napačne končnice (*hrupe, peticijo, otrocima, drugemu*). Besedilo je bilo ocenjeno z oceno zadostno (2).

5. primer

Jas ne bom podpisal peticijo proti izgradnji tovarne. Precej nameravajo zgraditi srednje veliko tovarno in s tem bi se odprlo nekaj novih delovnih mest, ki jih zelo primanjkuje. Morda moje mišljenje je napačno ker vem da tovarno bi postavili na prostor, kjer je zdaj otroško igrišče. Ampak lahko se naredi eno pogodbo pa odkot tista tovarna bo zgrajena, bo dala denarja za en načrt za izgradnji novega otroško igrišče pa tudi za delavci ki bo zgradili igrišče.

S takšna pogodba med starši in lastnika tovarne mislim da ne bo nikakšen problem.

Takoj, otroka bo dobili novo igrišče a vsi mi skupaj bomo dobili nova tovarna v katera se bodo odprli nekaj novih delovni mest.

Še enkrat bom povedal da ne bom potpisal peticijo proti izgradnji tovarne.

V prvi povedi se avtor opredeli proti podpisu peticije, vendar v nadaljevanju iz besedila utemeljitev njegove odločitve ni jasna. Besedilo zaradi številnih napak na najrazličnejših ravneh ni razumljivo (za izgradnji novega otroško igrišče pa tudi za delavci ki bo zgradili igrišče). Precej je neslovenskih in neustrezno rabljenih ali napačno zapisanih besed (*jas, precej, odkot, nikakšen, takoj, potpisal*). Veliko besed ima neustrezne končnice (*peticijo, za izgradnji, novega otroško igrišče, s takšna pogodba, med starši in lastnika, problem, otroka, nova tovarna, v katera, novih delovni mest*), med ostalimi jezikovnimi napakami pa je treba omeniti še neustrezno rabo glagola biti: *za delavci ki bo zgradili igrišče, otroka bo dobili, se bodo odprli nekaj novih delovni mest*. Vse naštetje napake zmanjšujejo razumljivost besedila, zato je bilo ocenjeno s skupno oceno negativno (1).

Govorec na srednji ravni znanja slovenskega jezika naj bi obvladal tudi nekaj osnovnih pravopisnih pravil glede rabe vejice. Ob primerih zgoraj zbranih besedil pa je razvidno, da ni tako. Kandidati na izpitih iz znanja slovenščine na srednji ravni v svojih besedilih uporabljajo vejico mimo pravopisnih pravil slovenskega jezika, predvidevamo, da večkrat v skladu s pravopisnimi pravili svojega prvega jezika. Zaradi prepogostega kršenja tovrstnih pravil ocenjevalci pri ocenjevanju podtesta pisnega tvorjenja napačne rabe vejic ne upoštevajo in zanjo ne odbijajo točk.

Pri pisnem delu izpita iz znanja slovenščine v celoti naj bodo kandidati pozorni na naslednje:

Dobro naj poslušajo člana izpitne komisije, ki vodi izpit, in sledijo njegovim navodilom. Kdor slabše sliši, naj prosi za premestitev v sprednje dele učilnice, bliže članu izpitne komisije in predvajalniku.

Ko je pri vsakem posameznem podtestu na voljo čas za ogled nalog, naj kandidat še enkrat pogleda, ali razume vse, kar naloge od njega zahtevajo. Če česa ne razume, naj vpraša takoj, ko izpit začne »teči«, za spraševanje namreč ne bo več priložnosti.

Kandidatom priporočamo, da natančno preberejo navodila k nalogam in jim sledijo. Prvi primer je pri večini nalog (razen pri pisanju besedil) rešen, da usmerja pri reševanju (kako je treba reševati naloge, kam se vpisujejo odgovori), zato naj si ga kandidati dobro ogledajo.

Za reševanje naj si kandidat vzame čas; za vsak podtest je na voljo dovolj časa, vse naloge so namreč preizkušene.

Odgovori naj bodo napisani čitljivo, saj izpitna komisija – če npr. ne bo znala prebrati kandidatovih odgovorov – kandidata ne bo mogla oceniti.

Če se kandidat pri odgovoru zmoti, naj prečrta svoj odgovor in zraven napiše pravega. Če se zmoti pri nalogah, kjer se odgovori izbirajo med dvema ali več možnostmi, naj kandidat prečrta svoj (napačni) odgovor in obkroži tisto možnost, za katero meni, da je pravilna.

Pri pisanju besedil naj si kandidat na list za zapiske, ki ga dobi na začetku izpita, pripravi osnutek besedila in ga na koncu »na čisto« prepíše v izpitno polo – pazi naj le, da mu za prepis ne zmanjka časa. Natančno naj sledi navodilom za pisanje, tudi navodilu v zvezi z dolžino besedila, ki ga je treba napisati.

Izpitne naloge naj kandidat rešuje samostojno (ne prepisuje naj od sosedov ali z od doma prinesenih listkov), ne moti naj drugih udeležencev; izpitna komisija mu namreč lahko odvzame izpitne pole in mu prepove nadaljevati izpit.

V.

Govorno sporazumevanje

Govorno sporazumevanje je zadnji podtest, ki ga bomo predstavili. Kandidati ga običajno opravljajo pred pisnim izpitom ali po njem, vendar le izjemoma na isti dan. O kraju in času ustnega dela izpita so kandidati pravočasno obveščeni po pošti na naslov, ki so ga navedli v prijavnici.

Program *Slovenščina za tujce* na srednji ravni predvideva, da se tuji govorniki znajo tekoče pogovarjati o vsakdanjih stvareh, znajo izčrpeje pripovedovati, opisovati in razlagati, znajo utemeljiti svoje mnenje, govoriti o prihodnjih načrtih in umišljenih dogodkih. Znajo izraziti vzroke, namene in posledice ter o poznanih temah tudi razpravljati.

Vse to se preverja tudi na ustnem delu izpita. Ta je sestavljen iz dveh nalog: kratkega splošnega pogovora, pri katerem se kandidat na kratko predstavi, in predstavitev izbrane in vnaprej pripravljene teme.

Ustni del izpita poteka tako, da izpitna komisija kandidata ob določeni uri, ko je pač naročen, povabi v izpitni

prostor. Izpit poteka individualno in ima obliko pogovora in predstavitev, kandidat se pogovarja samo z enim izpraševalcem; ostala dva člana komisije pogovor in predstavitev izbrane teme poslušata in ob tem pišeta zapisnika o tem delu izpita: zapisujeta si napake in pisno komentirata kandidatovo govorno sporazumevanje. Kandidata izpitna komisija oceni, ko ta zapusti izpitni prostor. Komisija kandidatu ne da nobene informacije v zvezi z opravljanjem izpita, ne pove mu, ali je izpit opravil ali ne. Vsaka informacija bi bila zavajajoča, saj se izpit ocenjuje kot celota, torej pisni in ustni del skupaj.

Ustni izpit traja največ 20 minut.

V nadaljevanju na kratko predstavljamo, kako poteka izpit iz govornega sporazumevanja in kaj se na tem izpitu pričakuje od kandidatov.

1. naloga: Splošni pogovor

Pri prvi nalogi se najprej predstavi izpraševalec in kandidata pozove, naj se predstavi tudi sam. Nato izpraševalec kandidatu postavi nekaj splošnih vprašanj, npr. o njegovem bivanju v Sloveniji, o učenju slovenščine, o njegovem prostem času, poklicu itd. Pogovor je kratek in od kandidata se pričakuje, da bo na kratko odgovoril na vprašanja. V primeru, da kandidat na kakšno vprašanje ne bi želel odgovoriti (morda se mu npr. zdi preveč osebno), naj to izpraševalcu raje pove, kot pa molči.

Splošni pogovor pri vseh kandidatih poteka po enakem postopku, za vodenje pogovora imajo izpraševalci zelo natančna navodila. Izbira vprašanj je prepuščena izpraševalcu.

2. naloga: Predstavitev teme

Na drugo nalogo izpita se kandidat vnaprej pripravi. V pisnem vabilu na ustni del izpita so zapisana naslednja navodila: »Prosimo vas, da za ustni del izpita pripravite temo s svojega strokovnega ali interesnega področja. Tema naj bo konkretna in povezana z vašim delom, študijem, interesi ... Če vas npr. zanima šport, predstavite kakšnega športnika, opišite kakšen šport, ki vas posebej zanima, predstavite zgodovino katerega od športov, morda olimpijske igre in podobno; če boste npr. študirali zgodovino, lahko predstavite katero od zgodovinskih obdobij, kakšno zgodovinsko osebnost ali kaj podobnega.« Kandidatom predlagamo, naj različne informacije o izbrani temi poiščejo v slovenskih knjigah, časopisih, revijah ali na internetu in izbrano gradivo prinesejo s seboj na izpit. Z gradivom bodo svojo predstavitev popestrili in naredili bolj zanimivo. Pri izboru teme je pomembno, da je ta zares konkretna, da kandidat ne govori npr. o sebi ali svojih načrtih. Kandidatom tudi svetujemo, da izberejo tako temo, ki jih zares zanima, znajo o njej veliko povedati in so se o njej pripravili zares pogovarjati. Izkušnje kažejo, da se kot teme ustnega dela izpita seminarske naloge, ki jih študenti pripravljajo v okviru svojega študija, ponavadi ne obnesejo najbolje. Od kandidata se pričakuje, da bo pripravljeno temo v nekaj minutah samostojno predstavil. Prav tako se pričakuje prosto govorjenje; izpraševalec lahko kandidata prekine, če ugotovi, da ta govori na pamet ali da bere. Izpraševalec lahko kandidata prekine, da mu postavi kakšno dodatno vprašanje v zvezi s temo ali ga prosi za dodatno pojasnilo ob temi.

Pri govornem sporazumevanju se ocenjujejo vsebina in slog predstavitve, besedje (to, ali kandidat uporablja besede, ki ustrezajo vsebini, ali uporablja slovenske besede itd.), interakcija (kako se kandidat odziva na vprašanja izpraševalca, ali ga razume in ustrezno odgovarja na vprašanja, ali uporablja mašila in dolge pavze, ali odgovarja zelo na kratko, z eno besedo ipd.) in jezikovna pravilnost. Pri jezikovni pravilnosti se ocenjujeta slovnična pravilnost (uporaba pravih končnic, vrstnega reda besed itd.) in pravilnost v izgovoru (ali so naglasi na pravem mestu, ali kandidat govori razumljivo itd.). Ta del izpita se ocenjuje s skupno oceno od 1 (negativno) do 5 (odlično).

Izpraševalec zaključi izpit tako, da se zahvali kandidatu in mu pove, kdaj bodo znani rezultati izpita v celoti in v kakšni obliki jih bo dobil (npr. po pošti). Komisija nikoli ne da informacije o tem, ali je bil kandidat na ustnem delu izpita uspešen ali ne. Kandidata namreč oceni šele, ko ta odide iz prostora.

Kandidatom predlagamo, naj izberejo konkretno temo in se nanjo zares dobro pripravijo, pri tem pa naj ne govorijo na pamet ali berejo. Na vprašanja izpraševalca naj odgovarjajo smiselno, naj ne

molčijo, naj ne odgovarjajo samo z da ali ne ali z drugimi kratkimi enobesednimi odgovori. V takem primeru namreč izpitna komisija kandidata ne bi mogla oceniti.

Na cedeju je posnetek ustnega dela izpita iz znanja slovenščine na srednji ravni (posnetek 1). Iz posnetka je razvidno, da izpit poteka, kot je opisano zgoraj. V nadaljevanju komentiramo oceno, ki jo je na tem delu izpita dobila kandidatka.

Ocena posnete kandidatke

Kandidatka na posnetku govori tekoče, brez prekinitev in zatikanja. V govoru je povsem samostojna, razume vprašanja in nanje ustrezno in zelo izčrpno odgovarja. Sporočilo povedanega, predstavitev olimpijskih iger, je razumljivo. Kandidatka je uporabila nekaj nepravilnih besed (na primer *kogla*, *več se televizija prati*, *ko su*), in naredila je nekaj slovničnih napak (*razne so discipline ko su*, *medijski usmerjene*, *so tud bli nagi*). Kandidatka govori pogovorno, zlasti veliko je vokalne redukcije (*velik*, *tud*, *bli*, *čist* itd.). Nekaj je tudi pomanjkljivosti v izgovoru, zlasti kar zadeva mesto naglasa (*Rimljani*, *s pródorom*, *čáščenju* itd.). Kandidatka je bila ocenjena s skupno oceno odlično (5).

Ocenjevanje

Vsak od podtestov je ocenjen s samostojno oceno od 1 (negativno) do 5 (odlično). Za pozitivno oceno mora kandidat pri posameznem pisnem delu testa doseči najmanj 60 % točk oz. najmanj oceno zadovoljivo na ustnem delu izpita.

Izpit v celoti se ocenjuje, kot določajo Izpitni katalog v programu *Slovenščina za tujce* (www.acs.si/programoteka) in *Pravila o izvajanju in kriterijih za izvajanje izpitov iz znanja slovenščine na osnovni, srednji in visoki ravni* (www.centerslo.net). Vsi deli izpita so enakovredni

in h končni oceni prispevajo enak delež – petino točk. Končna ocena izpita je opisna, in sicer: **odlično opravil/a (5)**, **zelo dobro opravil/a (4)**, **dobro opravil/a (3)**, **zadovoljivo opravil/a (2)**, **ni opravil/a (1)**.

Kandidat je lahko pozitivno ocenjen na celotnem izpitu le, če je pozitivno ocenjen vsak posamezni del izpita. Kandidat z enim ali več negativno ocenjenih podtestov izpita ne opravi.

Spričevalo

Če kandidat izpit opravi, mu Izpitni center Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik izda spričevalo o uspešno opravljenem izpitu. Tako spričevalo je javno veljavno (prim. poglavje o javno veljavnih listinah). Spričevalo si lahko ogledate na naslednji strani.

Če kandidat na izpitu ni uspešen, mu Izpitni center izda poročilo o izpitu, v katerem so informacije o tem, kdaj in kje se je kandidat udeležil izpita ter kakšen uspeh je dosegel pri posameznih delih izpita.

Na podlagi 54. člena
Zakona o izobraževanju odraslih
(Uradni list RS, št. 12/96)

izdaja

UNIVERZA
V LJUBLJANI

FILOZOFSKA
FAKULTETA

ODDELEK
ZA SLOVENISTIKO

CENTER
ZA SLOVENŠČINO
KOT DRUGI/TUJI JEZIK

IZPITNI
CENTER

SPRIČEVALO

O USPEŠNO
OPRAVLJENEM
IZPITU
IZ ZNANJA SLOVENŠČINE na srednji ravni

po javno veljavnem izobraževalnem programu

SLOVENŠČINA ZA TUJCE

Jana Novak

rojen/a dne 18. decembra 1965

v kraju Postojna, Slovenija

je dne 31. marca 2005

na Izpitnem centru Filozofske fakultete

opravi/a izpit z oceno zelo dobro

Zaporedna številka listine: 9999/2005

Kraj in datum: Ljubljana, 15. aprila 2005

Predstojnik/ca Centra za slovenščino
kot drugi/tuji jezik

Dekan/ja Filozofske fakultete
Univerze v Ljubljani

Objava rezultatov

Kandidati za rezultate izpita izvejo najpozneje v 30 dneh od opravljanja izpita. Rezultati se v obliki že omenjenih spričeval ali poročil običajno pošiljajo po pošti, lahko pa je dogovor, da kandidati ustrezne dokumente dvignejo osebno.

Skupni rezultati kandidatov za izpite iz znanja slovenščine so vsako leto objavljeni v letnem poročilu Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, pri čemer na Centru seveda upoštevamo zakon o varovanju osebnih podatkov.

Vprašanja, ki jih kandidati najpogosteje postavljajo

Na kateri ravni naj opravljam izpit?

Odločitev o tem, na kateri ravni naj kandidat opravlja izpit, je prepuščena kandidatu samemu. Za raven se kandidati odločajo glede na razlog, zaradi katerega opravljajo izpit, oz. glede na to, zakaj potrebujejo spričevalo o znanju slovenščine. Običajno izpit na srednji ravni opravljajo kandidati, ki se vpisujejo v 1. ali 2. letnik univerzitetnega študija v Sloveniji. Obstajajo pa tudi primeri, ko kandidati izpit na srednji ravni opravljajo, ker potrebujejo dokaz o znanju slovenščine za opravljanje svojega poklica (če to od njih zahteva delodajalec).

Če torej potrebujete dokazilo o znanju slovenščine za potrebe svojega študija (oz. vpisa v prvi ali drugi letnik študija) na univerzi, je srednja raven primerna. Če pa tako dokazilo potrebujete za kake druge uradne namene (npr. za opravljanje svojega poklica itd.), se pri ustreznem organu najprej pozanimajte, katero raven izpita morate opraviti (npr. pri delodajalcih, na zavodu za zaposlovanje ipd.).

Kdaj so izpiti?

Informacije o izpitnih rokih so objavljene na spletnih straneh Centra za slovenščino (www.centerslo.net) in v informativni zloženki, ki jo kandidati lahko dobijo na Izpitnem centru. Roki izpitov so razpisani za celo leto vnaprej (določijo in objavijo se v decembru za naslednje leto). Za zdaj so izpitni roki štirje na leto (spomladi, poleti, jeseni) in so prilagojeni študijskim obveznostim študentov na univerzi (vpisno obdobje, obdobje izpitnih rokov). Če se izkaže, da je kandidatov veliko oz. da bi bilo dobro izpit organizirati v kakšnem drugem časovnem obdobju, se po potrebi lahko razpiše še en dodatni izpitni rok.

Kje se lahko prijavim na izpit in kako?

Na izpit iz znanja slovenščine se lahko prijavite na Izpitnem centru Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Na izpit se morate prijaviti najmanj 10 dni pred razpisanim rokom osebno na Centru ali po pošti. Ob prijavi morate izpolniti prijavnico (gl. str. 5), ki jo dobite na Izpitnem centru, na Centrovih spletnih straneh (www.centerslo.net) pa je dostopna tudi v elektronski obliki. Osebnega dokumenta za prijavo ne potrebujete. Ob prijavi boste dobili zloženko, v kateri boste našli osnovne informacije o izpitu, in napotek o plačilu izpita.

Ali me lahko prijavi kdo drug?

Seveda. Na izpit vas lahko prijavi kdorkoli. Za prijavo velja, kot je opisano zgoraj: oseba, ki vas prijavlja, se

mora oglasiti na Izpitnem centru vsaj 10 dni pred razpisanim izpitnim rokom in za vas izpolni prijavnico. Podatki, ki jih potrebuje ob prijavi, so vaše ime in priimek, točen naslov, rojstni podatki, raven izpita, datum izbranega izpitnega roka in podatek o tem, katerič opravljate izpit. Vašega osebnega dokumenta za prijavo ne potrebuje.

Kdaj in kako se od izpita lahko odjavim?

Če ste prijavljeni na izpit in ste izpit že plačali, pa vam izbrani izpitni rok ne ustreza, morda ste zboleli ali podobno, se od izpita lahko odjavite, in sicer najmanj tri dni pred izpitnim rokom – lahko osebno, po telefonu ali po elektronski pošti na naslov: izpitni.center@ff.uni-lj.si. V tem primeru bo vaša prijava prestavljena na naslednji izpitni rok.

Če pa se izpita ne udeležite, ne da bi se prej odjavili, vam bodo pri ponovni prijavi spet zaračunani stroški celotnega izpita. Predlagamo vam torej, da v primeru, če se ne nameravate udeležiti izpita, pokličete na Izpitni center in se odjavite od izpita.

Koliko stane izpit, kdaj in kje naj plačam izpit?

Cena izpita je določena vsako leto znova in je objavljena v ceniku Filozofske fakultete, najdete pa jo tudi na spletnih straneh (www.centerslo.net) in v informativni zloženki Izpitnega centra. O načinu plačila se boste dogovorili na Izpitnem centru.

Izpit je treba plačati do izpita, saj je plačilo izpita pogoj za pristop k izpitu. Kandidat, ki izpita ni plačal in na pisni izpit ne prinese potrdila o plačilu izpita, ne more pristopiti k izpitu.

Kdaj je pisni izpit in kdaj je ustni izpit?

Datumi izpitnih rokov so objavljeni na spletnih straneh (www.centerslo.net) in v informativni zloženki Izpitnega centra. Ker se pisni in ustni izpit običajno ne izvajata na isti dan, sta za vsak izpitni rok posebej navedena datum pisnega (ponavadi v soboto) in datum ustnega izpita (ponavadi v petek pred pisnim izpitom ali v ponedeljek po pisnem izpitu). Datumi pisnih izpitov so točno določeni in se ne prestavljajo, na ustni izpit pa so kandidati posebej povabljeni z vabilom, ki ga prejmejo nekaj dni pred predvidenim izpitnim rokom na naslov, ki so ga navedli v prijavnici. V vabilu je poleg dneva navedena tudi natančna ura in prostor, v katerem poteka ustni izpit. Kandidati naj

bodo pozorni na podatke v vabilu, saj se ustni izpit zaradi velikega števila kandidatov lahko izvaja npr. v petek pred pisnim izpitom in v ponedeljek ter tudi še v torek po pisnem izpitu. V Izpitnem centru si, kot je pojasnjeno v informativni zloženki in na spletnih straneh, pridržujemo pravico do spremembe datuma ustnega izpita.

Kako bom obveščen, kdaj in kje imam izpit?

Na izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni so kandidati povabljeni z vabilom, ki ga nekaj dni pred razpisanim izpitnim rokom prejmejo na naslov, ki so ga navedli v prijavnici. V vabilu je zapisano, kako naj se kandidat ustrezno pripravi na ustni del izpita, kdaj (dan, datum in ura) in kje potekata pisni in ustni del izpita. Če vabila tri dni pred pisnim izpitom iz kakršnega koli razloga še ne bi prejeli, se po telefonu ali elektronski pošti oglasite Izpitnemu centru.

Ali v primeru odjave od izpita lahko dobim denar nazaj?

Kot že rečeno, vas bodo v primeru pravočasne odjave predstavili na naslednji izpitni rok. Po dogovoru pa je možno tudi vračilo denarja, vendar ne celotnega zneska.

Če ste izpit plačali, a se ga niste udeležili brez predhodne odjave, denarja ne boste dobili nazaj. Ob morebitni ponovni prijavi boste morali plačati celotni znesek še enkrat.

Kaj moram prinesiti s sabo na izpit / Kaj potrebujem za opravljanje izpita?

K izpitu lahko pristopi vsak, ki je na izpit prijavljen (ki je pravočasno in ustrezno izpolnil prijavnico), ki je izpit plačal in to dokaže s potrdilom o plačilu (kopija položnice oz. računa) in ki ima s sabo veljaven osebni dokument s sliko, s katerim lahko dokaže svojo identiteto. Če kandidat takega dokumenta nima, k izpitu ne more pristopiti. V primeru, da izpitna komisija posumi, da je priloženi dokument sporen (da sta kandidat na izpitu in oseba na sliki dve različni osebi), lahko zavrne kandidata oz. ga prijavi na Ministrstvo RS za notranje zadeve zaradi navajanja neresničnih podatkov – kandidat namreč kazensko odgovarja za točnost podatkov, kar potrdi tudi s svojim podpisom ob prijavi. Prav tako izpitna komisija zavrne kandidata, ki pred izpitom ne more dokazati, da je plačal izpit.

Za izpit boste potrebovali tudi ustrezno pisalo (vendar naj to ne bo navadni svinčnik). Od kandidatov se poleg tega tudi pričakuje, da bodo za predstavitev teme na izpitu iz govornega sporazumevanja s seboj prinesli gradivo, po katerem so se pripravljali, ali še bolje gradivo, s katerim bodo ilustrirali, popestrili svojo predstavitev in jo naredili bolj zanimivo (npr. slikovno gradivo, fotografije).

Katero temo/Kaj naj izberem za predstavitev na izpitu iz govornega sporazumevanja?

Katero temo boste izbrali za predstavitev na izpitu iz govornega sporazumevanja, je prepuščeno vam samim. Svetujemo pa vam, in tako je zapisano tudi v vabilu, ki ga boste prejeli, da za predstavitev izberete temo s svojega strokovnega ali interesnega področja. Tema naj bo konkretna, povezana z vašim delom, študijem, interesi, ki jih imate. Na temo se res pripravite, ne zanašajte se na to, da bi na izpitu prosto govorili npr. o sebi ali svojih načrtih za prihodnost (to nista konkretni temi). Izberite tako temo, o kateri ste se zares pripravljali pogovarjati. Da bi se na predstavitev teme lahko ustrezno pripravili, vam svetujemo, da informacije o njej poiščete v slovenskih knjigah, časopisih, revijah, na internetu. Zbrano gradivo prinesite s seboj, z njim boste popestrili svojo predstavitev.

Ali lahko kot temo na izpitu iz govornega sporazumevanja predstavim npr. svojo seminarsko nalogo, ki sem jo pripravil/a v okviru študija?

Načeloma da, vendar kandidatom to raje odsvetujemo. Po naših izkušnjah tovrstne predstavitve večinoma niso najbolj uspešne: kandidati tovrstnih tem pri predstavitvi ne znajo smiselno strukturirati, poskušajo govoriti na pamet ali berejo, posameznih delov ne znajo povzeti, ne znajo izluščiti bistva in ne preprosto česa razložiti, poleg tega ob tovrstnih temah ne znajo odgovarjati na vprašanja izpraševalca. Vse to so razlogi, zaradi katerih kandidatom svetujemo, da za izpit iz govornega sporazumevanja raje pripravijo predstavitev posebne teme.

Kako naj se pripravim za predstavitev teme na izpitu iz govornega sporazumevanja?

Kandidatom svetujemo, da naj najprej dobro premislijo, katero temo bi na izpitu radi predstavili. Tema naj bo konkretna, ne preveč široko zastavljena, predvsem pa naj se bo kandidat o njej resnično pripravil pogovarjati. Ko kandidat izbere temo, naj podatke o njej poišče v slovenskih knjigah, revijah, časopisih, na internetu. Za predstavitev naj si pripravi pisno predlogo (morda v obliki točk, s katerimi si bo pri predstavitvi pomagal). Pripravi naj se na približno 5 minut prostega govorjenja, predstavitev teme naj se ne nauči na pamet, branje ni dovoljeno (pomoč v obliki točk pa je).

Ali moram pred izpitom na tečaj slovenščine?

K izpitu lahko pristopi vsak, ne glede na to, ali je pred tem obiskoval kakšen tečaj slovenščine ali ne. Različne izobraževalne ustanove po Sloveniji organizirajo različne tečaje slovenščine, med njimi boste našli tudi take teča-

je, ki pripravljajo prav na izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni. Odločitev o tem, ali se boste pred izpitom udeležili kakšnega tečaja ali ne, pa je vaša.

Ali sem izpit opravil?

Kandidati pogosto že na samem izpitu sprašujejo, ali so izpit opravili. Če opravljajo ustni izpit pred pisnim, jih zanima, ali so opravili ta del izpita oz. ali se jim sploh splača pristopiti k pisnemu izpitu in obratno. Izpitna komisija kandidatu ne daje nobenih povratnih informacij: na ustnem izpitu kandidatovo govorno sporazumevanje člani izpitne komisije skupaj ocenijo, ko kandidat zapusti izpitni prostor. Izpit se v celoti oceni na Izpitnem centru šele potem, ko dva neodvisna ocenjevalca popravita in ocenita tudi izpit iz tvorjenja pisnih besedil in so popravljene in ocenjene prav vse izpitne pole pisnega dela izpita ter priložena oba zapisnika ustnega dela izpita.

Kdaj bodo znani rezultati?

Rezultati izpita so znani najkasneje v 30 dneh od opravljanja izpita, k čemur zavezujejo pravila Izpitnega centra. Izpitna komisija, pred katero ste opravljali izpit, vam ne more dati informacije o uspehu na izpitu. Izpit se ocenjuje kot celota (vsi deli skupaj), kot smo navedli zgoraj. Na podlagi večkrat preverjenega in zato veljavnega rezultata Izpitni center izda ustrezen dokument.

V kakšni obliki bom dobil/a rezultate?

Vse izpitno gradivo se, kot smo omenili že zgoraj, pregleda, popravi in oceni v Izpitnem centru Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik in tu se na podlagi rezultatov izdajo ustrezni dokumenti. Kandidatom, ki izpit uspešno opravijo, se izda **spričevalo o uspešno opravljenem izpitu iz znanja slovenščine na srednji ravni**, iz katerega je razvidna skupna ocena pri izpitu (primer spričevala je prikazan na str. 30). Če pa kandidat na izpitu ni uspešen, mu Izpitni center izda **poročilo o izpitu**, v katerem je navedeno, kdaj in kje je opravljal izpit in kakšen je bil njegov rezultat pri vsakem posameznem delu izpita. Izpitni center te dokumente pošilja po pošti (spričevala se pošiljajo priporočeno).

Če se tako dogovorite, lahko dokumente prevzamete tudi osebno na Izpitnem centru Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik – v tem primeru boste potrebovali svoj osebni dokument. Lahko pa jih prevzame tudi oseba, ki ima vaše pooblastilo, overjeno pri notarju.

Informacij o izpitnih rezultatih na Izpitnem centru nikoli ne dajemo po telefonu.

Ali se za rezultate mojega izpita lahko pozanimam kdo drug?

Vsekakor. Za rezultate vašega izpita lahko izve druga oseba. Za vas lahko druga oseba tudi prevzame dokument o rezultatih, vendar le v primeru, če jo za to pooblastite. Tovrstno pooblastilo mora biti overjeno pri notarju, potrebno pa je zaradi spoštovanja Zakona o varovanju osebnih podatkov.

Kaj lahko storim v primeru, če izgubim spričevalo?

Če ste izgubili spričevalo in potrebujete novo, lahko na Izpitnem centru dobite duplikat spričevala. To pa le v primeru, da je vaše ime zabeleženo v bazi podatkov, to pomeni, če ste izpit v resnici tudi opravljali. Izdajo duplikata spričevala je treba plačati.

Ali lahko izpitne pole po izpitu pogledam?

Seveda. Vse izpitno gradivo se v Izpitnem centru hrani še vsaj eno leto po izvedbi izpita. Če si želite boljše ogledati svoje izpitne pole, se lahko na Izpitnem centru dogovorite za obisk; lahko pa se dogovorite tudi za srečanje s strokovnim sodelavcem, ki vam bo v tem primeru tudi pojasnil ocene, ki ste jih dobili na izpitu.

Ali si lahko moje izpitne pole ogleda kdo drug?

Izpitno gradivo si seveda lahko, če želite, ogledate tudi skupaj z drugo osebo. Zaradi varovanja osebnih podatkov pa ima druga oseba lahko vpogled v vaše izpitno gradivo samo v primeru, če je v vašem spremstvu ali pa če ima vaše pooblastilo, overjeno pri notarju.

Ali lahko v primeru negativnega rezultata izpit ponavljam?

Če na izpitu niste bili uspešni, lahko izpit ponavljate. Običajno lahko izpit ponavljate že na naslednjem izpitnem roku. Na Izpitnem centru pa vam bodo lahko opravljenje izpita že v naslednjem roku odsvetovali (npr. v primeru, če je bil vaš rezultat pri vseh delih izpita zelo slab) in vam priporočili še nekaj priprave na izpit, samostojne ali v obliki tečaja.

Število ponovitev je tako rekoč neomejeno. Vendar vam odsvetujemo, da se udeležujete izpitnih rokov enega za drugim, ne da bi se vmes za izpit tudi pripravljali.

Ali lahko v primeru negativnega rezultata ponavljam samo tisti del izpita, pri katerem sem bil/a ocenjen/a negativno?

Ne, samo enega dela izpita ni mogoče ponovno opravljati. Izpit iz znanja slovenščine deluje kot celota in je kot tak sestavljen iz petih delov.

Ali lahko v primeru negativnega rezultata na ustnem delu izpita ponovno predstavim isto temo?

Lahko, sploh če niste bili z negativno oceno ocenjeni ravno pri izpitu iz govornega sporazumevanja. Če pa je bil negativno ocenjen prav izpit iz govornega sporazumevanja, velja razmisliti, če je smiselno predstaviti isto temo. Morda vam ta tema preprosto ne leži, o njej nimate dovolj podatkov, se o njej težko pogovarjate, je pretežka, premalo konkretna. V tem primeru bo bolje, da se odločite za drugo temo.

Kakšna so merila/kriteriji za ocenjevanje?

Merila oz. kriteriji za ocenjevanje so določeni v izobraževalnem programu Slovenščina za tujce, ki je dostopen na spletni strani www.acs.si/programoteka. Izpit poteka in odgovori se točkujejo ter ocenjujejo v skladu s Pravili o izvajanju in kriterijih za izvajanje izpitov iz znanja slovenščine na osnovni, srednji in visoki ravni, ki jih je sprejel Senat Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in so javno dostopna na spletni strani Izpitnega centra (www.centerslo.net).

Koliko kandidatov opravi izpit?

Večina. V letu 2005 npr. je izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni uspešno opravilo 74 % vseh kandidatov. Pa tudi rezultati so bili v povprečju zelo dobri, saj je bil delež odličnih in zelo dobrih ocen skoraj 50 %.

Kakšne so moje pravice? Ali se lahko pritožim?

Seveda. Vsak kandidat, ki je opravljal izpit iz znanja slovenščine, se ima pravico pritožiti. Lahko se pritožite zoper izpitni postopek (če se vam npr. zdi, da izpit ni potekal tako, kot bi moral), in to v 30 dneh od opravljanja izpita. Lahko pa se pritožite tudi zoper izpitno oceno oz. rezultate izpita, in to v 30 dneh po tem, ko po pošti ali osebno prejmete spričevalo oz. poročilo o izpitu.

Pisno pritožbo v omenjenem roku pošljete na naslov Pritožna komisija, Izpitni center, Univerza v Ljubljani, Kongresni trg 12, 1000 Ljubljana. Pritožna komisija se v primeru pritožbe sestane najkasneje v 30 dneh od prejema pritožbe.

Ali je moja raven znanja slovenščine ustrezna?

Koliko kdo zna v slovenščini, je »na pamet« zelo težko reči. To, na kateri ravni je vaše znanje slovenščine, bo v resnici pokazal šele izpit. Program Slovenščine za tujce, na katerem temeljijo izpiti, predvideva za srednjo raven znanja približno 375 ur učenja. Vendar le v primeru, če

ste bili na začetku učenja v slovenščini začetnik (niste nič znali).

Prvi preskus, ali je srednja raven za vas primerna, preveč ali premalo zahtevna, pa je gotovo vzorčni test, ki je dostopen na spletni strani Centra za slovenščino (www.centerslo.net). Vzorčni testi so brezplačno dostopni prav vsem tudi brez prijave na izpit. Če boste poskušali rešiti vzorčni test pod pogoji, kakršni veljajo tudi na izpitu (npr. omejitev časa ipd.), vam bo rezultat vsaj približno pokazal, ali je ta raven za vas primerna ali ne. Lahko se vam bo test zdel pretežek – v tem primeru priporočamo dodatno učenje (samostojno, z učiteljem ali na tečaju) – morda pa ga boste rešili hitro in z lahkoto. V tem primeru se seveda lahko odločite za izziv in poskusite opravljati izpit na visoki ravni.

Kako naj se učim za izpit? Po katerem učbeniku se lahko pripravim?

Posebnega učbenika, ki bi kandidatom pomagal pri pripravi na izpit, ni. Lahko se seveda udeležite kakšnega tečaja slovenščine, lahko se učite z učiteljem ipd. Kot je bilo rečeno že zgoraj, priporočamo, da pred izpitom rešite vsaj vzorčni test in teste, ki so natisnjeni v praktičnem delu te zbirke. Tako se boste seznanili z izpitom kot celoto, z izpitno situacijo ter s tipi izpitnih nalog, ki jih boste najverjetneje srečali na izpitu, in z glavnimi merili, po katerih boste na izpitu ocenjeni. Svoje rezultate lahko preverite z rešitvami in si pomagata tudi z vzorci zapisanih in govorjenih besedil v tej zbirki.

Prav tako je dobro, da se pred izpitom čim več pogovarjate v slovenščini, da berete slovenske časopise in poslušate radio in gledate TV, kjer predvajajo oddaje v slovenščini. Vse to vam bo gotovo olajšalo opravljanje izpita.

Kako je z osebami, ki imajo posebne potrebe: ne slišijo, zelo slabo ali sploh ne vidijo, ne morejo pisati ... Kako lahko te osebe opravljajo izpit?

Izpit iz znanja slovenščine ni namenjen osebam s posebnimi potrebami. Če pa ima oseba kakšne fiziološke ovire, lahko ob predložitvi ustreznega zdravniškega potrdila opravlja izpit iz znanja slovenščine pod posebnimi pogoji; to pomeni, da lahko opravlja npr. samo določene dele izpita, lahko se ji podaljša čas za pisanje in podobno. Vsi tovrstni primeri se rešujejo posamično in v dogovoru s tistimi, ki osebo s posebnimi potrebami pošiljajo na izpit.

Vzorčni testi

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

I.

Razumevanje zapisanih besedil

Čas reševanja: 30 minut

Podatki o kandidatu (izpolni kandidat)

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Današnji datum:

Podpis:

Ocena (izpolni komisija)

Skupno število točk: /22   Ocena: 5   4   3   2   1

---

1. naloga

Preberite besedilo »Tramvajski voz št. 5« na drugi strani in glede na informacije v njem na kratko odgovorite na spodnja vprašanja, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 8 točk)

0. Primer: *Katero vozilo opisuje besedilo?*

Tramvaj.

1.	Kaj je poganjalo omnibus?	1
2.	Kako so v ZDA poskrbeli za udobnejšo vožnjo?	1
3.	Kaj je povsem spremenilo razvoj tramvaja?	1
4.	Kdaj so načrtovali prvi tramvaj v Ljubljani?	1
5.	Kaj je Slovenija dobila s prvim tramvajem?	1
6.	Kakšne barve so bili prvotni tramvaji?	1
7.	Kdaj so tramvaji nehali voziti?	1
6.	Kakšno funkcijo je imel voz št. 5 po drugi svetovni vojni?	1

Točke

8

Cestna vozila

Tramvajski voz št. 5

Električne cestne železnice v Ljubljani

Industrijska revolucija je povzročila vrsto radikalnih sprememb v življenju ljudi, tudi v prometu.

Prvo rešitev prometnih težav v mestih so prinesli omnibusi, veliki zaprti vozovi, ki so s parom konj prevažali potnike iz enega dela mesta v drugi del. Toda slabo vzdrževane in kotanjaste ceste so bile slaba prometna rešitev. Zato so se v ZDA domislili, da bi po cestah napeljali tirnice in s tem zmanjšali trenje koles, hkrati pa dosegli tudi udobnejšo vožnjo. Cestna železnica ali tramvaj je bil rojen! Preobrat v razvoju tramvaja je pomenil Siemensov izum, boljše njegova uporaba elektrike za pogon tramvaja. Prvi tak tramvaj je bil v Berlinu, sledila pa so mu vsa večja evropska mesta in seveda ga je želela imeti tudi Ljubljana. O njem so se dogovarjali že v 80. letih 19. stoletja, vendar je ostalo le pri besedah.

Tramvaj je v Ljubljani začel uradno voziti – in to brez posebnih slovesnosti – 6. septembra 1901. Ljubljana se je s tem uvrstila med prva mesta monarhije, ki so imela električno gnani tramvaj, na Slovenskem pa smo s tem dobili prvo vozilo na električni pogon.

Stari belo-rdeči vozovi so se potem, ko jih je prevzela mestna občina, spremenili v belo-zelene, kakršni so ostali do konca obratovanja, do konca druge svetovne vojne. Po osvoboditvi je od teh starih vozov obratoval le še voz št. 5 kot potujoča delavnica. Leta 1956 je našel svoj počitek v Tehniškem muzeju Slovenije. Danes stoji tam restavriran, kot je bil videti prve dni svojega obratovanja.

2. naloga

Preberite besedilo »Brez računalniške revolucije« na drugi strani in si oglejte grafične prikaze. Glede na informacije v njih odgovorite, ali so spodaj navedene trditve pravilne ali napačne ali o njih v besedilu ni podatka, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 8 točk)

0. Primer: *Anketo o računalniških navadah Slovencev izvajajo enkrat na leto.*

res je   ni res   ni podatka

1. Rezultati letošnje ankete o računalniških navadah Slovencev so presenetili.   **1**

res je   ni res   ni podatka

2. Glede na anketo večina Slovencev ne uporablja računalnika.   **1**

res je   ni res   ni podatka

3. V primerjavi z lani anketiranci letos računalnik več uporabljajo doma.   **1**

res je   ni res   ni podatka

4. Približno tretjina računalniških uporabnikov uporablja internet.   **1**

res je   ni res   ni podatka

5. Nakupi po internetu so med Slovenci zelo priljubljeni.   **1**

res je   ni res   ni podatka

6. Več kot polovica vprašanih meni, da za internet plačujejo preveč.   **1**

res je   ni res   ni podatka

7. Približno desetina vprašanih bi želela brezplačen internet.   **1**

res je   ni res   ni podatka

8. Večina vprašanih za internet plačuje več kot 5.000 tolarjev na mesec.   **1**

res je   ni res   ni podatka

Točke

8

Anketa Nedela

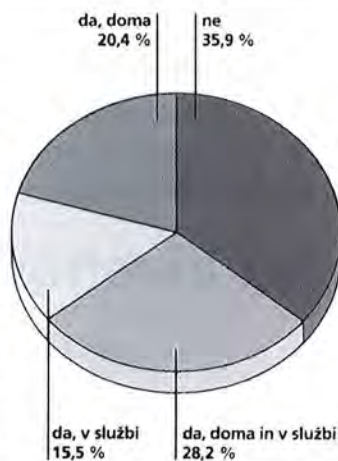
Brez računalniške revolucije

Vsako leto v času sejma Infos opravimo anketo o računalniških navadah Slovencev, upajoč, da bomo nekega dne odkrili presenetljiv porast ali upad uporabe, kar bi pomenilo, da se je naše navdušenje zmanjšalo ali da, po drugi strani, preprosto ne zmoremo več brez pomoči dvojiškega sistema. Tudi letos nismo ugotovili nič dramatičnega: tako kot lani tudi letos natančno 61,8 odstotka vprašanih računalnika sploh ne uporablja. Manjše razlike so bile samo v lokaciji: tisti, ki računalnik uporabljajo, to zdaj pogosteje počnejo doma.

Tudi pri vprašanju o internetu je letos več anketirancev odgovorilo, da deskajo doma, še vedno pa ga največji odstotek sploh ne uporablja. Tudi kupovanje po internetu se je slabo prijelo: to je storilo le 16,4 odstotka vprašanih. Dokaj prepričljivi so bili odgovori na vprašanje, koliko bi bili pripravljeni na mesec plačati, da bi imeli dostop do interneta doma. Polovica

tistih, ki uporabljajo računalnik, meni, da je razumen znesek pet tisoč ali manj, petina pa bi pristala na ceno neke do deset tisoč tolarjev.

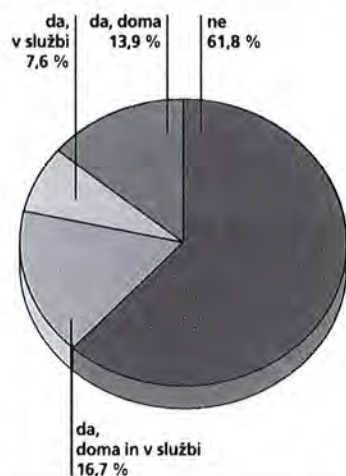
Ali uporabljate internet?

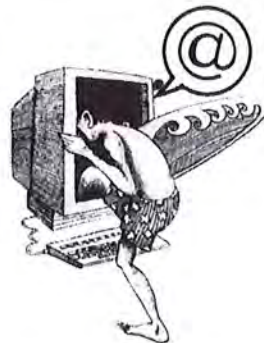
Samo tisti, ki uporabljajo računalnik.

Telraz Delo Stik, 25. 10. 2001, N = 474

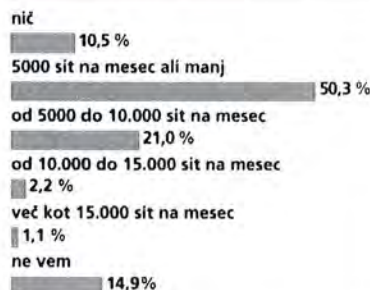
Ali uporabljate računalnik?

Telraz Delo Stik, 25. 10. 2001, N = 474

Koliko bi bili pripravljeni plačati za dostop do interneta doma ?

Samo tisti, ki uporabljajo računalnik.

Telraz Delo Stik, 25. 10. 2001, N = 474

3. naloga

V besedilu »Vsak denar prav pride« manjkajo nekatere besede in besedne zveze, ki so navedene pod besedilom (od a do h). Dopolnite besedilo tako, da bo smiselno: k številkam v tabeli navedite ustrezne črke, kot kaže primer. Dve ponujeni besedi oz. besedni zvezi sta odveč. (1 točka za odgovor, skupaj 6 točk)

Vsak denar prav pride

Neka britanska upokojenka je pred __(0)__ prejela ček z obvestilom, da so ji povišali pokojnino za __(1)__ na teden. Ker se ji je zdela »povišica« za slab evro __(2)__, je poslala ček nazaj in čez čas ugotovila, da je __(3)__ nekdo dvignil. Pobesnena je in __(4)__ zatožila senzacij željnim novinarjem. Ti zdaj __(5)__, kdo je bil tako nesramen, da si je sam privoščil drobno povišico __(6)__.

Manjkajoče besede in besedne zveze (dve sta odveč):

- a) pokojninski urad
- b) njenega moža
- c) raziskujejo
- č) njen denar
- d) pošiljajo
- e) meseci (primer)
- f) gospe Knight
- g) žaljivo nizka
- h) 75 penijev

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
e						

Točke

6

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

II.

Razumevanje govornih besedil

Čas reševanja: 30 minut

Podatki o kandidatu (izpolni kandidat)

Ime in priimek:

Podpis:

Ocena (izpolni komisija)

Skupno število točk: / 16

Ocena: 5 4 3 2 1

---

1. naloga

Pozorno poslušajte anketo in glede na informacije, ki jih boste slišali, v tabeli označite, ali so navedene trditve pravilne ali napačne, kot kaže primer. Anketo boste slišali dvakrat. (1 točka za pravilen odgovor, skupaj 8 točk)

0. Primer: Tema ankete so kvizi.

res je   ni res

Obkrožite:

1.	Kvize prirejajo nekomercialni programi.	1
	res je ni res	
2.	Janino sodelovanje na kvizu je bilo načrtovano.	1
	res je ni res	
3.	Pri Kasteličevih berejo različne publikacije.	1
	res je ni res	
4.	Alan Premerl tudi organizira kvize.	1
	res je ni res	
5.	Tatjana Strle ima rada reševanje križank.	1
	res je ni res	
6.	Tatjana misli, da je v kvizu vse odvisno od znanja.	1
	res je ni res	
7.	Janko Dolinar je doslej sodeloval le v Športnem kvizu.	1
	res je ni res	
8.	Janko rad odgovarja na vprašanja o živalih.	1
	res je ni res	

Točke

8

2. naloga

Pozorno poslušajte besedilo in glede na informacije, ki jih boste slišali, na kratko odgovorite na vprašanja, kot kaže primer. Besedilo boste slišali dvakrat. (1 točka za pravilen odgovor, skupaj 8 točk)

0. Primer: *Katero knjigo je predstavila Mladinska knjiga?*

Veliki zdravstveni priročnik (za domačo uporabo).

1.	Komu je namenjena nova knjiga?	1
2.	Koliko je stara izdaja tega priročnika za zdravnike?	1
3.	Kako je napisana izdaja za domačo uporabo?	1
4.	Kaj so upoštevali pri prevajanju v slovenščino?	1
5.	Kaj so storili s statističnimi podatki?	1
6.	Kaj je v slovenski izdaji izvirnega?	1
7.	Na kaj lahko ta priročnik pripravi bralca?	1
8.	Kakšno iskanje omogoča stvarno kazalo?	1

Točke **8**

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

III. Poznavanje slovničnih struktur

Čas reševanja: 40 minut

Podatki o kandidatu (izpolni kandidat)

Ime in priimek:

Podpis:

Ocena (izpolni komisija)

Skupno število točk: /30   Ocena: 5   4   3   2   1

---

1. naloga

V spodnjem besedilu med štirimi možnimi izberite pravilno obliko tako, da obkrožite črko pred njo, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 10 točk)

Pridružite se __ (0) __ za poenostavitev dohodninske napovedi!

Vsako leto __ (1) __ izpolnjevati davčne obrazce in zbirati __ (2) __ za prijavo. Švedom __ (3) __ na primer ni treba početi, saj dobijo že izpolnjene dohodninske obrazce na __ (4) __. Kdor tak obrazec dobi, __ (5) __ le potrdi s podpisom oziroma dopolni in __ (6) __ davčnemu uradu.

Spoštovani bralci Delničarja, __ (7) __ ste za to, da tak sistem uvede tudi Slovenija, torej da nam davčna uprava izpolni dohodninske obrazce, __ (8) __ njej, se pridružite __ (9) __ akciji. __ (10) __ nam dopisnico s svojim naslovom in podpisom ter nanjo napišite »Za dohodnino«!

Uredništvo

0. Primer:	a) akcijo	☒ b) akciji	c) akcija	č) akcije	
1.	a) treba je	b) moramo	c) moremo	č) lahko	1
2.	a) dokumentov	b) dokument	c) dokumentih	č) dokumente	1
3.	a) to	b) tega	c) tisto	č) Ø	1
4.	a) dom	b) doma	c) domu	č) domov	1
5.	a) njega	b) Ø	c) ga	č) zanj	1
6.	a) odvrne	b) povrne	c) zavrne	č) vrne	1
7.	a) če	b) ali	c) da	č) ker	1
8.	a) ne in mi	b) in ne mi	c) ne mi in	č) in mi ne	1
9.	a) vaši	b) njeni	c) svoji	č) naši	1
10.	a) Poslati	b) Pošljete	c) Pošljite	č) Poslane	1

Točke

10

2. naloga

V spodnjem besedilu manjkajo nekatere besede. Dopolnite besedilo tako, da bo smiselno in pravilno: na vsako črto napišite po eno manjkajočo besedo, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 8 točk)

0. Primer: _____ ljubljanske železniške postaje je	Z
1. _____ današnjim dnevom mogoče pošiljati	1
2. virtualne pozdrave _____ vsem svetu.	1
3. Na turistično-informacijski točki v prehodu stoji terminal, ki _____ drugim uporabnika fotografira, nato pa fotografijo	1
4. _____ sporočilom vred pošlje na zeleni elektronski naslov. Na terminalu imajo interaktivne strani različna podjetja in	1
5. ustanove: Slovenske železnice (SŽ) odgovarjajo na vprašanja _____ voznih redih vlakov doma in v tujini,	1
6. sprehoditi se je mogoče tudi _____ virtualno galerijo ter prebrati, kaj se dogaja v Ljubljani.	1
7. _____ službi za stike z javnostjo SŽ si prizadevajo,	1
8. da to ne bi bil zgolj prehod, skozi katerega ljudje zdrvijo _____ svojemu cilju.	1

Točke

8

3. naloga

V spodnjem besedilu so izpuščene nekatere besede – pridevniki. Iz besed, ki so namesto manjkajočih navedene v oklepajih, tvorite nove besede in jih vpišite v stolpec na desni, kot kaže primer. Ne pozabite na ustrezne končnice. (2 točki za odgovor, skupaj 12 točk)

1.	Ljubljana je postala (turizem) prestolnica.	2
2.	Na policah (Slovenija) knjigarn lahko zdaj najdemo	2
3.	tudi nov (žep) vodnik po Ljubljani, ki je izšel v zbirki Mesto na dlani. Vodnik je izdala	2
4.	Mladinska knjiga v sodelovanju z (Britanija) založbo.	2
5.	Ljubljana je s tem vodnikom postavljena ob bok (svet) turističnim prestolnicam.	2
0. Primer:	<i>Doslej je v omenjeni (knjiga) zbirki izšlo že 40 vodnikov po turistično najbolj zanimivih mestih.</i>	<i>knjižni</i>
6.	Vse vodnike so pripravili (Anglija) sodelavci, tokrat pa so to nalogo prvič zaupali založbi v drugi državi.	2

Točke

12

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

IV. Tvorjenje pisnega besedila

Čas reševanja: 75 minut

Podatki o kandidatu (izpolni kandidat)

Ime in priimek:

Podpis:

Ocena (izpolni komisija)

Ocena: 5 4 3 2 1

---

2. naloga: Esej

Izberite eno od spodaj opisanih tem in na izbrano temo napišite besedilo, dolgo od 120 do 150 besed (približno eno stran). Upoštevajte vse dane iztočnice. Pri pisanju bodite pozorni na vsebino, zgradbo, besedje in slovnično pravilnost. Prosimo, pišite čitljivo. (Besedilo bo ocenjeno z oceno od 1 do 5.)

1. tema: Jezik v medijih

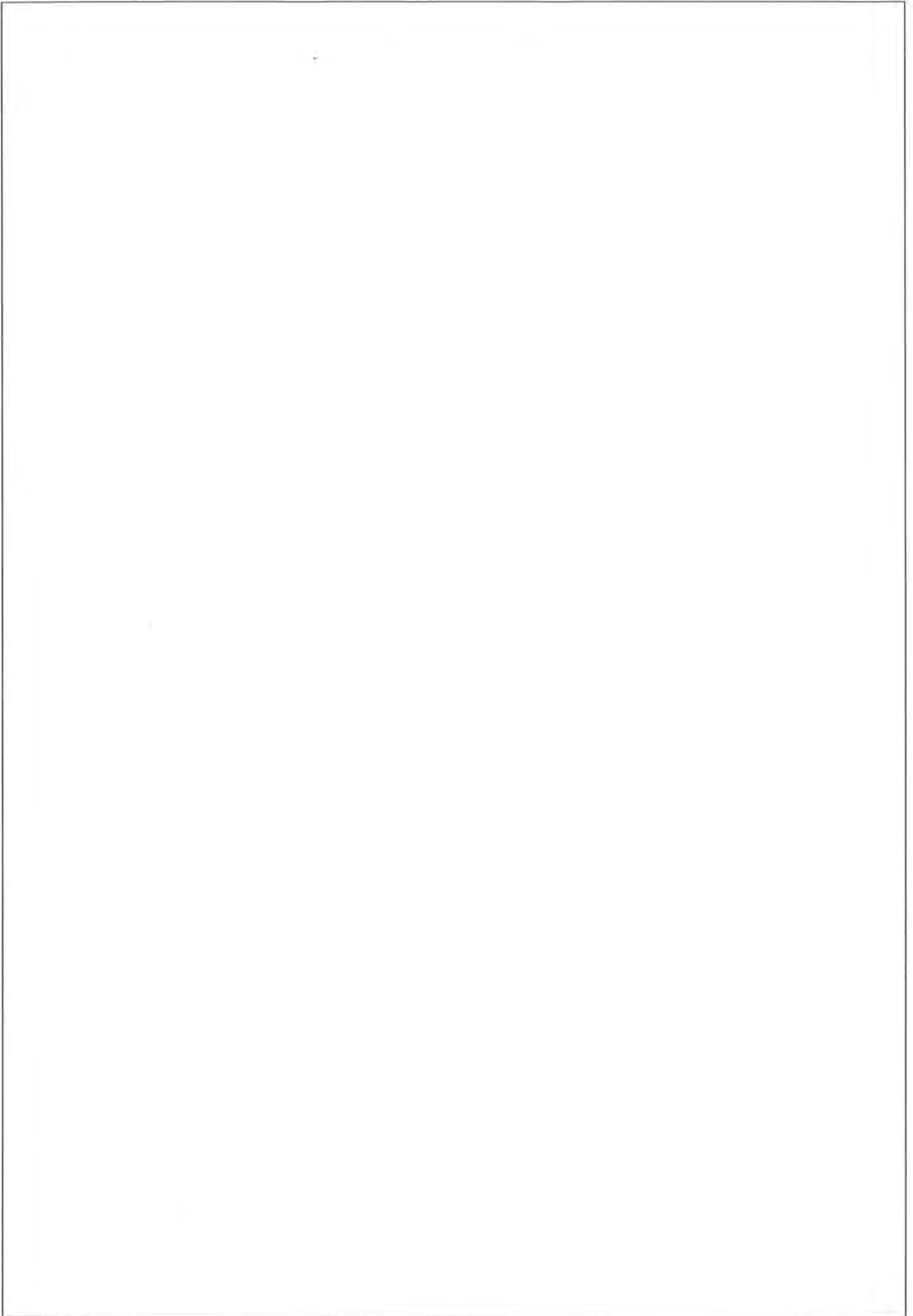
Nekateri so za uporabo pogovornega jezika – mišljen je predvsem mladinski sleng – v javnih medijih, kot sta televizija in radio, drugi pa menijo, da mora biti jezik javnega obveščanja čist, brez »dodatkov«, zlasti iz angleščine.

Kaj o tej problematiki menite vi? Navedite konkretne primere in ob njih poskušajte utemeljiti svoje mnenje.

2. tema: Mladi in zabava

»Zabava brez alkohola se mi zdi dolgočasna, ne morem se sprostiti, če ne spijem vsaj kakšnega piva,« pravi nek najstnik.

Ali se z njegovo mislijo strinjate tudi vi? Se res ni mogoče zabavati brez alkohola ali kakih drugih poživil? Navedite konkretne primere in premisleke, s katerimi boste lahko utemeljili svoje mnenje.

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

I.

Razumevanje zapisanih besedil

Čas reševanja: 30 minut

Podatki o kandidatu (izpolni kandidat)

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Današnji datum:

Podpis:

Ocena (izpolni komisija)

Skupno število točk: /25

Ocena: 5   4   3   2   1

---

1. naloga

Preberite besedilo o Pascale Trimbach in glede na informacije v njem dopolnite povedi na drugi strani: obkrožite črko, ki označuje pravilni odgovor, kot kaže primer. Pravilen je samo eden od štirih odgovorov. (1 točka za odgovor, skupaj 6 točk)

Pascale Trimbach

Dekle s podeželja, ki je šele pri dvajsetih prvič prestopilo meje svoje domovine, je danes namestnica francoskega veleposlanika v Sloveniji.

Pascale Trimbach o svoji službi pravi: »Moja služba v Sloveniji nikakor ni bila načrtovana, me pa strašansko osrečuje. Takoj sem jo sprejela. Ni res, da je vaša dežela med diplomati neprikljubljena zaradi majhnosti in nepomembnosti. Ste država kandidatka za Evropsko unijo in pomemben dejavnik varnosti v tem delu sveta.« Res, redko je mogoče srečati tujca, ki bi v slovenščini s tako velikim veseljem govoril o svoji začasni domovini kot gospa Trimbach. Svojo sproščenost in pogoste izbruhe smeha pripisuje temu, da ne izhaja iz diplomatskega okolja.

Največ prostega časa posveča teku. »Vsako jutro ob pol sedmih sem v Tivoliju, moj duh je popolnoma osvobojen in poraja se mi vse polno idej. Takrat se spomnim najboljših rešitev. Takoj, ko pridem v službo, jih zapišem.« Gospa Trimbach se tudi udeležuje tekem v gorskem teku in polmaratonu in v njenem delovnem kabinetu so na ogled številne medalje in pokali. Prav na teh prireditvah je spoznala veliko prijateljev.

Čeprav si je življenje tukaj uredila prav prijetno, rada prizna, da zelo pogrša soproga, ki je ostal v Franciji zaradi svoje službe. Sicer pa ima njen soproog možnost, da vsak mesec najmanj deset dni preživi v Sloveniji – seveda jo z veseljem izkoristi.

0. Primer: Članek piše o ...

- a) Francozinji v Sloveniji.
- b) slovenski zunanji politiki.
- c) Evropski uniji.
- č) tujih športnikov v Sloveniji.

-
1.	Pascale Trimbach je ...	1
	a) francoska športnica.	
	b) francoska diplomatka.	
	c) v Sloveniji načrtovano.	
	č) v Sloveniji na tekmi.	
-
2.	Slovenija je zanimiva za diplomate, ...	1
	a) ker je v tem delu sveta varna.	
	b) ker je majhna in malo pomembna.	
	c) ker je kandidatka za EU.	
	č) ker je diplomatska služba priljubljena.	
-
3.	Gospa Trimbach o Sloveniji govori ...	1
	a) navdušeno.	
	b) posmehljivo.	
	c) nesproščeno.	
	č) diplomatsko.	
-
4.	Rada teče, ...	1
	a) ker nima boljših idej.	
	b) ker takrat dobi najboljše zamisli.	
	c) da uide vsakdanjiku.	
	č) ker je svobodomiselna.	
-
5.	V njeni pisarni lahko vidimo ...	1
	a) pohvale za delo.	
	b) slike njenega moža.	
	c) njene prijatelje.	
	č) priznanja s tekmovanj.	
-
6.	Njen mož je v Sloveniji ...	1
	a) začasno.	
	b) vsakih deset dni.	
	c) vsak mesec.	
	č) v službi.	
-

Točke**6**

2. naloga

Preberite besedilo »SMS – konec razglednic?« na drugi strani in glede na informacije v njem na kratko odgovorite na spodnja vprašanja, kot kaže primer. (1 ali 2 točki za odgovor, skupaj 11 točk)

0. Primer: *O čem pišejo v članku?*

O storitvi SMS in koncu razglednic.

1.	Zakaj storitev SMS nadomešča pošiljanje razglednic?	2
2.	Navedite dve posodobitvi storitve SMS?	2
3.	Kaj v poštnih nabiralnikih nadomešča razglednice?	1
4.	Kako se kaže strmo naraščanje uporabe storitev SMS (na primeru Nemčije)?	2
5.	Kakšen pomen je dobila razglednica kmalu po iznajdbi?	1
6.	Kako to, da so v začetku 20. stoletja naslovniki tako hitro dobivali pošto?	1
7.	Primerjajte pošiljanje razglednic nekoč in danes (na primeru Nemčije).	2

Točke		11
--------------	--	-----------

Vrtimo globus

SMS – konec razglednic?

Storitev mobilne telefonije, ki omogoča pošiljanje kratkih sporočil prek mobitelov (SMS), izrinja dobre stare razglednice. Prodaja razglednic zadnja leta strmo upada, toda ali lahko sporočilo z do 160 znaki, poslano z mobilnega telefona, res zamenja prikupen papirnat pozdravček s počitnic samo zato, ker je hitrejše? Storitve SMS so operaterji mobilne telefonije prvič ponudili uporabnikom leta 1994 in od takrat se navdušenje samo še stopnjuje, saj se storitev kar naprej posodablja – prek mobitelov je v obliki kratkega sporočila danes mogoče pošiljati sličice, kratke melodije itd. Poštni nabiralniki, ki bi morali biti polni razglednic, ki so jih včasih prijatelji pošiljali z dopustov, pa so prepolni reklamnih letakov in prospektov, ki jih nihče noče. Kljub temu celo nekateri računalniški inženirji priznavajo, da s počitnic raje pošiljajo razglednice. Vse pa kaže, da jih Nemci ne posnemajo: leta 1996 so poslali nekaj milijonov kratkih

sporočil, zdaj se je ta številka povzpela na več milijard na mesec.

Kljub tehnološkemu razvoju bo vedno nekaj ljudi, ki bodo radi kupovali razglednice, trmasto zatrjujejo lastniki kioskov, kjer prodajajo kartice. Razglednica, ki je v rabi šele 130 let, je kmalu potem, ko so jo iznašli, dobila zbirateljsko vrednost. Zbiralci so začeli ustanavljati klube in med seboj izmenjavati kartice. Zlata doba razglednic je bila od leta 1895 do konca prve svetovne vojne, takrat se je pogosto zgodilo, da se je kartica znašla v naslovnikovih rokah že nekaj ur po tem, ko je bila napisana. Pošto so namreč dostavljali večkrat na dan. Leta 1900 je na primer nemška pošta na leto izročila 955 milijonov razglednic, danes je ta številka občutno nižja – le 80 milijonov na leto po podatkih nemškega združenja izdelovalcev in založnikov razglednic. DPA

3. naloga

V besedilu »Rekord v počasnosti za dobrodelne namene« manjkajo nekatere besede in besedne zveze, ki so navedene pod besedilom (od a do j). Dopolnite besedilo tako, da bo smiselno: k številkam v tabeli navedite ustrezne črke, kot kaže primer. Dve ponujeni besedni zvezi sta odveč. (1 točka za odgovor, skupaj 8 točk)

Šport

Rekord v počasnosti za dobrodelne namene

Slavni londonski maraton naj bi se končal že __(0)__, a zares ga je bilo konec šele nekaj dni pozneje, ko je __(1)__ pritekel L. Scott z najpočasnejšim časom v zgodovini, in sicer __(2)__. Vendar pozornosti ni zbujal samo s svojim tekom, temveč tudi __(3)__, ki se je zelo razlikovala od dresov drugih tekačev. Nekdanji gasilec in __(4)__ je vso pot tekkel v stari 55-kilogramski potapljaški obleki, s čelado in čevlji, __(5)__. In kaj je bil __(6)__ njegovo nenavadno početje? Šlo je za dobrodelno dejanje, __(7)__ je zbral 144.000 dolarjev za otroke, ki so zboleli za rakom in levkemijo. Z »rekordom« pa se je 40-letni Anglež seveda __(8)__ tudi v Guinnessovo knjigo rekordov.

Manjkajoče besedne zveze (dve sta odveč):

- a) vzrok za
- b) vpisal
- c) *prejšnjo nedeljo (primer)*
- č) nogometaš
- d) 40-letni
- e) 5 dni, 8 ur, 30 minut
- f) da ne bi kdo pomislil
- g) na cilj
- h) z opremo
- i) težkimi kot svinec
- j) s katerim

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
c								

Točke

8

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

II.

Razumevanje govornih besedil

Čas reševanja: 30 minut

Podatki o kandidatu (izpolni kandidat)

Ime in priimek:

Podpis:

Ocena (izpolni komisija)

Skupno število točk: / 16

Ocena: 5   4   3   2   1

---

1. naloga

Pozorno poslušajte pogovor in glede na informacije, ki jih boste slišali, v tabeli označite, ali so navedene trditve pravilne ali napačne, kot kaže primer. Pogovor boste slišali dvakrat. (1 točka za odgovor, skupaj 8 točk)

0. Primer: *Hanka Kastelicova je režiserka.*

res je   ni res

Obkrožite:

1.	Hanka Kastelicova je režirala tudi oddaje o naravi.	1
	res je ni res	
2.	Češki ženski priimki se končajo z -ova.	1
	res je ni res	
3.	Prve oddaje Hanke Kastelicove v Sloveniji so bile risanke.	1
	res je ni res	
4.	Kastelicova si je najprej želela režirati mladinske oddaje.	1
	res je ni res	
5.	Kastelicova se ukvarja samo z dokumentarnimi filmi.	1
	res je ni res	
6.	Risanke je po mnenju Kastelicove težje sinhronizirati kot igrane filme.	1
	res je ni res	
7.	Kastelicova v Sloveniji pogreša vedno več stvari.	1
	res je ni res	
8.	Hanka Kastelicova pravi, da jo je v Slovenijo pripeljala usoda.	1
	res je ni res	

Točke

8

2. naloga

Pozorno poslušajte besedilo in glede na informacije, ki jih boste slišali, na kratko odgovorite na vprašanja, kot kaže primer. Besedilo boste slišali dvakrat. (1 točka za odgovor, skupaj 8 točk)

0. Primer: *Kaj je tema konference v Cankarjevem domu v Ljubljani?*

Vloga znanosti v družbi.

1.	Kje bodo potekale podobne konference?	1
2.	Kakšno delo opravlja novinar Tim Redford pri angleškem Guardianu?	1
3.	V kakšnem jeziku se sporazumevajo znanstveniki?	1
4.	V čem Redford vidi glavno oviro pri komuniciranju znanstvenikov z javnostjo?	1
5.	Kakšno vlogo imajo mediji v znanosti?	1
6.	Kaj mora po Redfordovem mnenju početi znanstveni novinar?	1
7.	Kaj je pomembno pri pisanju zgodb?	1
8.	Kaj si pri časopisu Guardian najbolj želijo?	1

Točke

8

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

III. Poznavanje slovničnih struktur

Čas reševanja: 40 minut

Podatki o kandidatu (izpolni kandidat)

Ime in priimek:

Podpis:

Ocena (izpolni komisija)

Skupno število točk: /32

Ocena: 5 4 3 2 1

---

1. naloga

V spodnjem besedilu med štirimi možnimi izberite pravilno obliko tako, da obkrožite črko pred njo, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 10 točk)

Seznanjanje s prometnimi novostmi v mestu

Več kot 50 __(0)__, oblečenih v rumene jopiče, je skupaj z mestnimi redarji včeraj __(1)__ obsežno akcijo o novi cestnoprometni ureditvi v __(2)__ Ljubljana, ki prinaša različne novosti. V prihodnjih __(3)__ bodo razdelili 70 tisoč zgibank z naslovom Menjajmo navade – parkirajmo pravilno, v katerih __(4)__ opisane najpomembnejše novosti. Na večino vpadnic __(5)__ tudi velike plakate, __(6)__ opozarjajo na začetek veljavnosti odloka. Odlok določa tudi kazni za nepravilno __(7)__ avtomobile. Akcija obveščanja bo trajala do 15. junija, do __(8)__ istega meseca pa bo mogoče __(9)__ še na brezplačni telefon. Na ta telefon je v zadnjem tednu __(10)__ več kot 400 ljudi.

0. Primer: a) študenti   **b) študentov**   c) študentje   č) študente

1. a) začeli   b) začel   c) začelo   č) začela   **1**

2. a) mestni občini   b) mestno občino   c) mestne občine   č) mestnim občinam   **1**

3. a) dni   b) dnem   c) dnevi   č) dneih   **1**

4. a) Ø   b) so   c) bo   č) bile   **1**

5. a) so   b) izobesili   c) so izobešene   č) so izobesili   **1**

6. a) katere   b) kjer   c) ki   č) kamor   **1**

7. a) parkirane   b) parkirati   c) parkirišče   č) parkiranje   **1**

8. a) konec   b) koncem   c) koncu   č) konca   **1**

9. a) poklicat   b) poklicati   c) poklical   č) poklican   **1**

10. a) poklicali   b) poklicala   c) poklical   č) poklicalo   **1**

Točke

10

2. naloga

V spodnjem besedilu so izpuščene nekatere besede – pridevniki. Iz besed, ki so namesto manjkajočih navedene v oklepajih, tvorite nove besede in jih vpišite v stolpec na desni, kot kaže primer. Ne pozabite na ustrezne končnice. (2 točki za odgovor, skupaj 14 točk)

0. Primer:	<i>Novi (Slovenija) film</i>	<i>slovenski</i>
1.	V (Ljubljana) kinematografih so te dni začeli	2
2.	predvajati nov (dom) film z naslovom Barabe.	2
3.	Gre za (akcija) film o najstnikih, ki iščejo svoj prostor pod soncem.	2
4.	Mlada, dinamična ekipa svežih (igralec) obrazov uspešno vodi film, ki ima priokus romance.	2
5.	In prav v (romantika) situacijah film najbolj zaživi.	2
6.	(Najstnik) film, kakršnega v Sloveniji še ni bilo, je zabaven, hkrati pa zelo intimen.	2
7.	Ljubitelji (film) umetnosti tokrat z ohranjanjem pozornosti ne bodo imeli težav.	2

Točke

14

3. naloga

V spodnjem besedilu manjkajo nekatere besede – vezniki. Dopolnite besedilo tako, da bo smiselno in pravilno: na vsako črto napišite po eno manjkajočo besedo, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 8 točk)

Mobilni telefoni morajo biti izključeni

0. Primer:	<i>Igrač na daljinsko upravljanje in drugih elektronskih pripomočkov se na letalu ne sme uporabljati, _____ so lahko nevarni.</i>	<i>ker/saj</i>
1.	Mobilni telefoni lahko motijo različne senzorje, _____ jih je treba izključiti.	1
2.	»Pred kratkim se je zgodilo, _____ je nekdo med prtljago pustil vključen telefon.	1
3.	Klic je sprožil napravo, _____ v spodnjem delu letala	1
4.	zaznava dim _____ ogenj.	1
5.	Pilot je v prtljažni prostor spustil gasilni plin, _____ se senzor ni umiril.	1
6.	Zaradi tega niso mogli ugotoviti, _____ je vzrok za alarm, zato so morali zasilno pristati na brniškem letališču.	1
7.	Tam so jih seveda čakali gasilci,« pri Adrii pojasnjujejo vprašanje, _____ je uporaba elektronskih naprav na letalih nezaželeno.	1
8.	Svetovali so še posvet s kabinskim osebjem, _____ smo v dvomih glede svojih »potujočih« naprav.	1

Točke

8

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

IV. Tvorjenje pisnega besedila

Čas reševanja: 75 minut

Podatki o kandidatu (izpolni kandidat)

Ime in priimek:

Podpis:

Ocena (izpolni komisija)

Ocena: 5   4   3   2   1

---

1. naloga: Praktično besedilo

Na Izpitnem centru ste se prijaviili na tečaj slovenščine in ga tudi plačali. Vendar ste ugotovili, da ga v danem terminu ne boste mogli obiskovati. Radi bi dobili denar nazaj, zato morate napisati odjavo. Napišite pismo (pazite na obliko: kdo je pošiljatelj in kdo naslovník); v njem se predstavite, opišite situacijo, odjavite se, utemeljite svojo odjavo ter prosite za povrnitev stroškov (ne pozabite napisati, kam naj vam vrnejo denar). Pismo ustrezno sklenite. Besedilo naj bo dolgo približ no 60 do 80 besed; vse podatke si lahko izmislite. Pri pisanju bodite pozorni na vsebino, zgradbo, besedje in jezikovno pravilnost. Prosimó, pišite čitljivo. (Besedilo bo ocenjeno z oceno od 1 do 5.)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. naloga: Esej

Izberite eno od spodaj opisanih tem in na izbrano temo napišite besedilo, dolgo od 120 do 150 besed (približno eno stran). Upoštevajte vse dane iztočnice. Pri pisanju bodite pozorni na vsebino, zgradbo, besedje in slovnično pravilnost. Prosimo, pišite čitljivo. (Besedilo bo ocenjeno z oceno od 1 do 5.)

1. tema: Internet osvaja svet

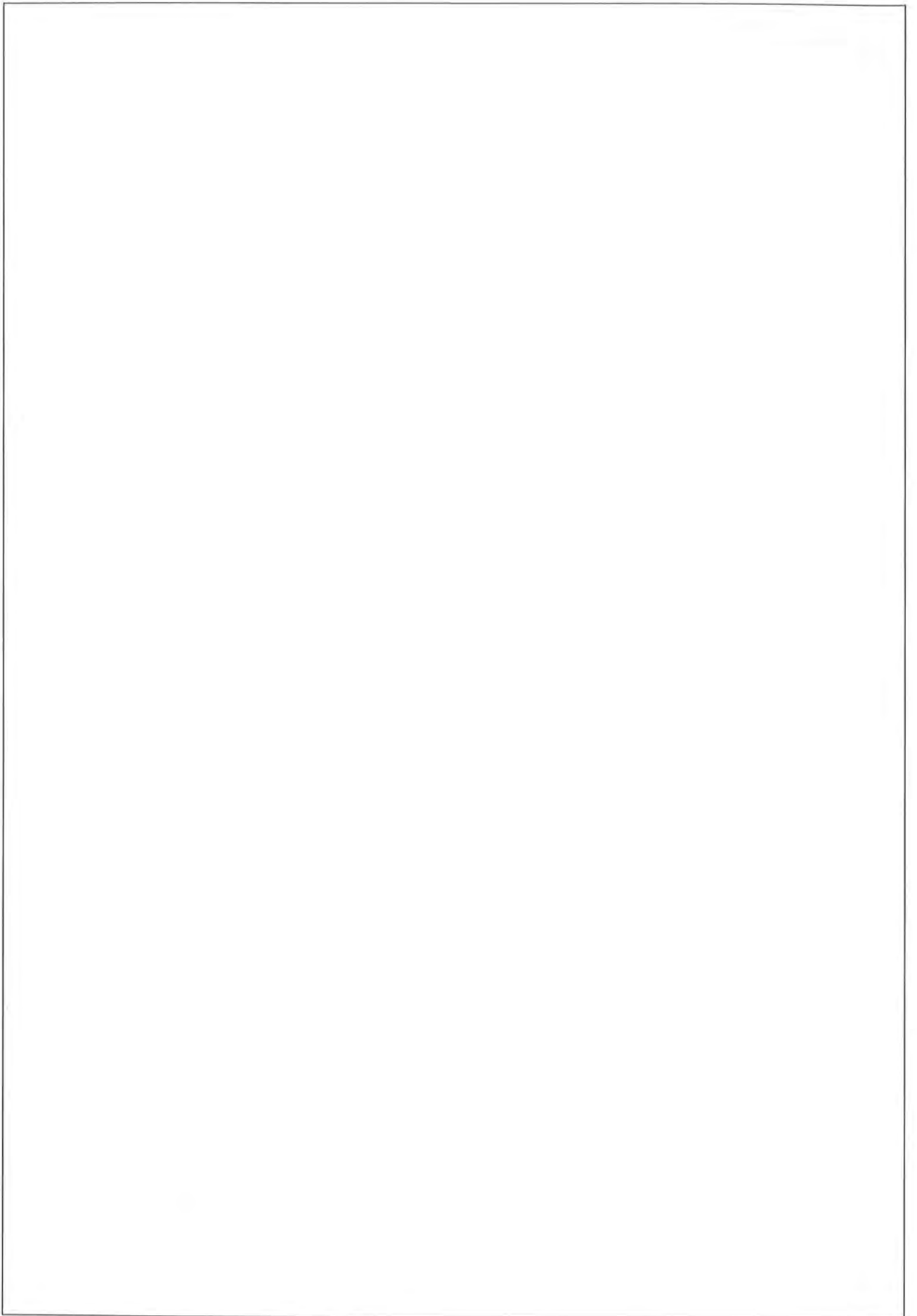
Danes so vse informacije dostopne – doma. Ni treba več po nakupih, v banko, z nikomer se vam ni treba srečati, še telefonirati vam ni več treba. Vse to so prednosti interneta. Ali pa je prednost interneta samo podpiranje lenobe? Prednosti namreč spremljajo tudi slabosti: asocialnost, odvisnost od računalniškega »deskanja« in druge.

Kaj o navedeni problematiki menite vi? Navedite konkretne primere in premisleke, s katerimi boste utemeljili svoje mnenje.

2. tema: Trendi

»Važno je, da si 'in', da nosiš oblačila znanih svetovnih znamk, poslušáš moderno glasbo, se pojavlaš v trendovskih lokalih, da te, skratka, vidijo in prepoznajo. To je bistveno, vse drugo ne šteje!« pravi neka mlada dama.

Ali se z njeno mislijo strinjate tudi vi? Kako se vi odzivate na modne trende? Kaj po vašem mnenju »vrti« svet mladih v sedanjosti? Navedite konkretne primere in premisleke, s katerimi boste lahko utemeljili svoje mnenje.

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

I.

Razumevanje zapisanih besedil

Čas reševanja: 30 minut

Podatki o kandidatu (izpolni kandidat)

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Današnji datum:

Podpis:

Ocena (izpolni komisija)

Skupno število točk: /22

Ocena: 5 4 3 2 1

---

1. naloga

Preberite besedilo »Nas oglasi kupijo?« in glede na informacije v njem odgovorite na vprašanja ali dopolnite povedi. Izberite samo eno od štirih možnosti, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 8 točk)

Nas oglasi kupijo?

Prihodnji konec tedna bo 9. slovenski oglaševalski festival, v Nedelu pa smo se odločili že prej tipati utrip »odjemalcev« oglasov. Stikovi anketarji so govorili s 456 morebitnimi porabniki. Med odgovori, ki niso ponazorjeni na grafih, je nekaj simptomatičnih (in simpatičnih): ena sogovornica je rekla, da bi nastopila v oglasu, če bi bila mlada in lepa, druga pa je rekla, da bi – vendar ne gola! Še največ tistih, ki se za nastopanje v reklamah ne bi odločili (takih je bilo 355), je odgovorilo, da so prestari. Smo naučeni, da prodaja samo mladost?

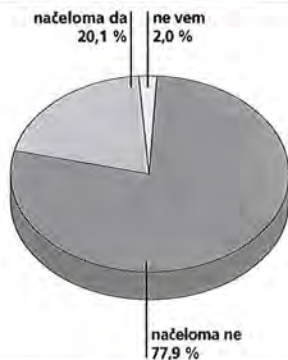
Vprašali smo tudi, ali so ljudem všeč oglasi, pri katerih je v ospredju obraz. Dobra polovica, 55 odstotkov, pravi, da

je to lepo, 11,6 odstotka jih dodaja pogoj, da mora biti obraz lep, neodločnih je bilo 18,9 odstotka vprašanih, še manj, 14,5 odstotka, pa jih je menilo, da jim to ni všeč.

Katerega obraza z velikih plakatov se spomnijo vprašani (69,5 odstotka jih je takoj reklo, da se ne spomnijo nobenega)? Med preostalimi 139 sogovorniki se jih je največ (24) spomnilo obraza Miše Novak na Simobilovih plakatih, sledilo je 19 oseb, ki so se spomnile »politikov kar tako«, devet se jih še spomni obraza Janeza Drnovška (ki je »reklamiral« sebe oziroma svojo stranko), osem sogovornikov se je spomnilo na Mobitelove reklame (vendar se niso spomnili imen), na Jonasa se je spomnilo pet sogovornikov ...

Na 9. strani pišemo tudi o tem, kako obrazi prodajajo in kako se ti »obrazi« počutijo.

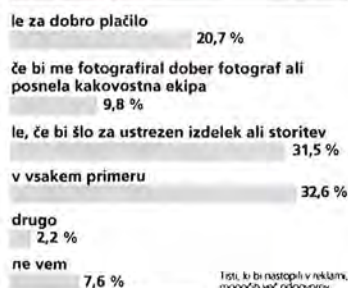
Bi nastopili v oglaševalski akciji na tiskanih plakatih ali v televizijskih reklamah?

Telraz Delo Stik, 8. 3. 2001, N=456

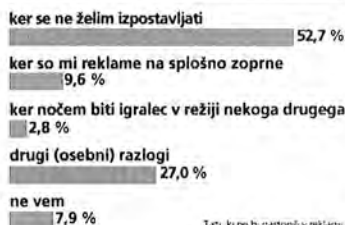
V katerem primeru bi nastopili?

Tisti, ki bi nastopili v reklamah, mogoče več odgovorov

Telraz Delo Stik, 8. 3. 2001, N=456

Zakaj se ne bi odločili?

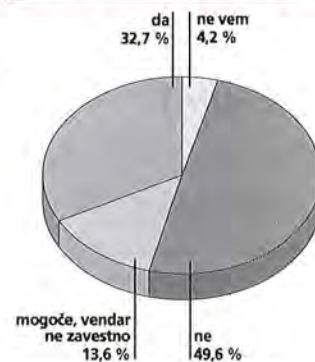

Tisti, ki ne bi nastopili v reklamah

Telraz Delo Stik, 8. 3. 2001, N=456

Se za nakup kakšnega izdelka odločite zaradi dobrega oglasa?

Telraz Delo Stik, 8. 3. 2001, N=456

0. Primer: Pri Nedelu so ljudi spraševali o ...

a) televizijskem programu.

c) političnih strankah.

b) nastopanju v oglaših.

č) oglaševalskem festivalu.

1.	Anketirali so ...		1
	a) 139 oseb.	c) 355 oseb.	
	b) 55 % bralcev Nedela.	č) 456 oseb.	
2.	Največ ljudi v reklamah ne bi želelo nastopiti, ...		1
	a) ker se počutijo premalo lepi.	c) če bi morali nastopiti goli.	
	b) ker se počutijo prestari.	č) če bi slikali njihov obraz.	
3.	Koliko vprašanih se spomni kakšnega obraza na velikih plakatih?		1
	a) Nihče.	c) Manj kot polovica.	
	b) Večina.	č) Vsi.	
4.	Koliko ljudi ne bi želelo nastopiti v TV oglaših ali na plakatih?		1
	a) Dva odstotka.	c) Okoli tri četrtine.	
	b) Okoli petina.	č) Polovica.	
5.	Na TV ljudje večinoma ne bi nastopali, ker ...		1
	a) ne marajo reklam.	c) se neradi izpostavljajo.	
	b) imajo osebne razloge.	č) nočejo drugih za režiserje.	
6.	Ljudje bi nastopili v oglasu, če bi jim dobro plačali, ...		1
	a) v okoli 20 % primerov.	c) v okoli 10 % primerov.	
	b) v večini primerov.	č) v tretjini primerov.	
7.	Največ vprašanih na vprašanje, ali stvari kupujejo zaradi dobre reklame, odgovarja ...		1
	a) pritrdilno.	c) neodločeno.	
	b) nikalno.	č) zadržano.	
8.	Največ vprašanih se spominja ...		1
	a) Simobilovega plakata.	c) Mobitelovega plakata.	
	b) plakata za kakšno politično stranko.	č) plakata z Drnovškovim obrazom.	

Točke

8

2. naloga

Odlomke besedila »Satelitske šole« opremite z naslovi, ki so navedeni v stolpcu spodaj (od a do g). K številki besedila v tabeli pripišite črko najbolj verjetnega naslova, kot kaže primer. En naslov je odveč. (1 točka za pravičen odgovor, skupaj 6 točk).

- a) Dodatni programi za pomoč otrokom
- b) Neenakost med spoloma
- c) Pridobitev za vso vas
- č) Sateliti nad Burkino Faso
- d) Vsaj triletno izobraževanje
- e) Velik pomen šolanja
- f) Žalostna statistika
- g) *Življenje v pomanjkanju (primer)*

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
<i>g</i>						

Točke

6

Satelitske šole

0. *Zahodnoafriška Burkina Faso je ena od petih najrevnejših držav na svetu. Skoraj polovica trinajstmilijonskega prebivalstva živi pod mejo revščine, saj ima država malo naravnih bogastev in nerodovitno zemljo.*

1. Le 42 % prebivalcev ima dostop do pitne vode, samo 29 % do sanitarij. Petina otrok se rodi s podpovprečno telesno težo, 35 % otrok, mlajših od pet let, trpi zaradi podhranjenosti. V povprečju vsaka ženska rodi šest otrok. Mnogo otrok je prisiljenih delati: kar 50 % otrok, mlajših od 15 let, dela na plantažah, v rudnikih, kamnolomih ...

2. Deklice so tako kot v drugih afriških državah v slabšem položaju kot dečki. Če ima družina denar za šolanje, pošlje v šolo sinove, naloga hčera pa je skrb za mlajše otroke, gospodinjska dela in čimprejšnja poroka (že pri 14 letih). Unicefov cilj v Burkini Faso je zmanjšati revščino, zavzema pa se tudi, da bi imele deklice enake možnosti kot dečki.

3. Eden večjih problemov v tej državi je izobraževanje. V osnovno šolo je vključenih le okoli 42 % otrok, starih od sedem do dvanajst let. Zato želi Unicef povečati vključevanje otrok, zlasti deklic, v osnovno izobraževanje. Raziskave so namreč pokazale, da prav vlaganje v izobraževanje lahko pomaga pretrgati začarani krog revščine, ki se prenaša iz roda v rod.

4. Poseben Unicefov projekt v Burkini Faso, so t. i. satelitske šole, ki dopolnjujejo zelo slabo razvito klasično osnovnošolsko mrežo. Satelitske šole so triletne šole za otroke od 7. do 9. leta starosti.

5. Njihove prednosti so, da so zgrajene blizu vasi, v njih poučujejo lokalni učitelji v domačem jeziku, spoštujejo načelo enakega vključevanja dečkov in deklic, šolnine v njih so veliko nižje, organizirani pa so tudi prehrana ter redni zdravstveni pregledi in cepljenja otrok. Vsaka šola ima tudi sanitarije in pitno vodo, kar je dobro za vse vaščane, ne le za otroke.

6. Med posebne programe, ki jih v Burkini Faso podpira Unicef, spadajo tudi programi za preprečevanje dela otrok. Poleg opismenjevanja v večernih šolah ti programi otrokom nudijo tudi poklicno usposabljanje (za mizarja, šiviljo, avtomehanika ...) ali pa pomoč družini, s tem da jim podarijo dve kozi, ki z mlekom, sirom in mladiči pomembno izboljšata ekonomski položaj družine.

3. naloga

V besedilu »Zagotovo je v EU bolj naporno« manjkajo nekatere besede in besedne zveze, ki so navedene pod besedilom (od a do j). Dopolnite besedilo tako, da bo smiselno: k številkam v okvirčke pod besedilom vpišite ustrezne črke, kot kaže primer. Dve ponujeni besedni zvezi sta odveč. (1 točka za odgovor, skupaj 8 točk)

Anketa

Zagotovo je v EU bolj naporno

Ko smo nekaj ljudi vprašali, __(0)__, smo ugotovili, da se ideja večini __(1)__, vendar o njej še niso resneje razmišljali. Ena od oseb, __(2)__, pravi takole: »Če bi imela možnost, __(3)__, ker menim, da so podjetja v njih bolj uspešna od naših. Predvsem __(4)__, ki jo tudi študiram. Zaposlitev bi bilo po mojem najlažje najti __(5)__, pomagala pa bi tudi kakšna priporočila. Vendar se bojim, __(6)__. Morda bodo menili, da naša izobrazba ni taka, __(7)__, zato nas bodo morda poskušali celo slabše plačevati __(8)__«.

- a) *ali bi se želeli zaposliti v državah Evropske unije (primer)*
- b) *bi se z veseljem zaposlila v kateri od držav EU*
- c) *bi se mi zdela zanimiva zaposlitev v farmaciji*
- č) *da nas v EU ne bodo sprejeli tako zlahka*
- d) *da se nam zdi zanimivo*
- e) *kot jo dobijo študentje na nekaterih evropskih univerzah*
- f) *kot svoje delavce*
- g) *prek zvez*
- h) *s priporočili*
- i) *študentka*
- j) *zdi teoretično zanimiva*

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
<i>a</i>								

Točke

8

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

II.

Razumevanje govornih besedil

Čas reševanja: 30 minut

Podatki o kandidatu (izpolni kandidat)

Ime in priimek:

Podpis:

Ocena (izpolni komisija)

Skupno število točk: /18

Ocena: 5   4   3   2   1

---

1. naloga

Pozorno poslušajte pogovor in glede na informacije, ki jih boste slišali, v spodnji tabeli označite, ali so navedene trditve pravilne ali napačne, kot kaže primer. Pogovor boste slišali dvakrat. (1 točka za odgovor, skupaj 9 točk)

0. Primer: Dušan Mravlje je ultramaratonec.

res je   ni res

Obkrožite:

1.	Dušan Mravlje je na maratonu v Avstraliji zmagal.	1
	res je ni res	
2.	Mravlje je sodeloval tudi na maratonu v Ameriki.	1
	res je ni res	
3.	Na maraton v Avstraliji se je pripravljaj samo štiri mesece.	1
	res je ni res	
4.	Maratonci so vedno prespali v krajih, kjer so tekmovali.	1
	res je ni res	
5.	Na Transaustralii so tekli tudi po sedem ur na dan.	1
	res je ni res	
6.	Med maratonom se Dušan Mravlje večinoma ni družil s sotekmovalci.	1
	res je ni res	
7.	Mravlje je v Avstraliji med tekom poslušal glasbo.	1
	res je ni res	
8.	Mravlje pravi, da je imel največ težav na koncu maratona Transaustralia.	1
	res je ni res	
9.	Mravlje si ponovno želi na tekmo v Avstralijo	1
	res je ni res	

Točke

9

2. naloga

Pozorno poslušajte dve besedili in glede na informacije, ki jih boste slišali, na kratko odgovorite na vprašanja, kot kaže primer. Besedili boste slišali dvakrat. (1 ali 2 točki za odgovor, skupaj 9 točk)

0. Primer: *Kaj je tema prvega prispevka?*

Prevajalstvo v Sloveniji.

1. besedilo

1.	Kaj prireja Društvo slovenskih književnih prevajalcev?	1
2.	Kaj se dogaja z (resnim) založništvom v Sloveniji?	1
3.	Kaj se poudarja v slovenskem založništvu?	1
4.	Kaj bi morala za prevajalce storiti država?	1
5.	Zakaj je po mnenju govorca zahtevno prevajanje pomembno za vsak narod?	2

2. besedilo

6.	Katere vrste knjige piše angleški mladinski pisatelj David Belbin?	1
7.	S kom se bo srečal avtor?	1
8.	Kaj bodo na srečanju z Belbinom predstavili v Izoli?	1

Točke	9
--------------	----------

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

III. Poznavanje slovničnih struktur

Čas reševanja: 40 minut

Podatki o kandidatu (izpolni kandidat)

Ime in priimek:

Podpis:

Ocena (izpolni komisija)

Skupno število točk: /30

Ocena: 5 4 3 2 1

---

1. naloga

V besedilu »O. K., ciao, addio« med štirimi možnimi izberite pravilno obliko tako, da obkrožite črko pred njo, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 10 točk)

O. K., ciao, addio

S temi ___(0)___ nekateri mlajši TV in radijski povezovalci pozdravljajo ___(1)___ gledalce in poslušalce. Po mnenju nekaterih bralcev ___(2)___ dovoliti takšen pogovorni jezik, jezikoslovci ___(3)___ le beležili pravila takšne uporabe. Sem odločno proti ___(4)___ ! Jezik vsakega naroda je eden od bistvenih dejavnikov ___(5)___ identitete, ___(6)___ Slovenci radi ohranili tudi v Evropski zvezi. Evropska zveza ___(7)___ postati talilni lonec narodov kot ZDA. ___(8)___ pa tudi posamezni narodi skrbijo za ___(9)___ svojega jezika in kulture. Prepričan sem, da so vsi tisti, ki ___(10)___ za pravilno slovenščino, na moji strani!

Zvesti bralec

0. Primer:	a) besede	☒ b) besedami	c) besed	č) besedi	
1.	a) svoje	b) njegove	c) njihove	č) njene	1
2.	a) ne bi smeli	b) treba bi bilo	c) bi morali	č) lahko bi	1
3.	a) pa lahko	b) naj pa le	c) pa naj bi	č) pa naj	1
4.	a) tako razmišljanje	b) takega razmišljanja	c) takem razmišljanju	č) takemu razmišljanju	1
5.	a) svoje	b) njegove	c) njene	č) vaše	1
6.	a) ki bi jo	b) katero bo	c) ki jo	č) katero	1
7.	a) ne bi	b) ne	c) ni	č) noče	1
8.	a) Vanjo	b) V njih	c) V njej	č) V kateri	1
9.	a) ohraniti	b) ohranitev	c) ohranijo	č) ohranili	1
10.	a) mislijo	b) se zavedajo	c) se zavzemajo	č) so prepričani	1

Točke

10

2. naloga

V spodnjem horoskopu so izpuščene nekatere besede – pridevniki. Iz besed, ki so namesto njih navedene v oklepajih, tvorite manjkajoče besede in jih v ustrezni obliki vpišite v stolpec na desni, kot kaže primer. (2 točki za odgovor – ena točka za pravilno besedo, ena za pravilno obliko – skupaj 12 točk)

Horoskop

0. Primer:	<i>(Zvezda) napovedi: bik</i>	<i>Zvezdne</i>
1.	(April) biki boste sproščeni, celo leni. Med prijatelji se boste veselili, kar se le da.	2
2.	Na (ljubezen) področju dobro kaže.	2
3.	(Maj) biki pa se boste v	2
4.	(družina) krogu prepirali – zlasti zaradi denarja.	2
5.	Iskali boste možnost posojila, da bi prišli iz (denar) težav. Izboljšati boste morali svoje	2
6.	(delo) navade, pa boste rešeni.	2

Točke

12

3. naloga

V besedilu »Genski doping v športu« manjkajo nekatere besede – predlogi. Dopolnite besedilo tako, da bo smiselno in pravilno: v stolpec ob besedilu vpišite ustrezne predloge, kot kaže primer. V vrstico lahko vpišete samo po eno besedo. (1 točka za odgovor, skupaj 8 točk)

Genski doping v športu

0. Primer:	Športne organizacije so ____ zadnjih letih zaskrbljene	v
1.	____ možnih zlorab tehnologij genskih transferjev.	1
2.	Zdi se, da nameravajo te novosti v športu uporabiti ____ osvajanju zlatih medalj.	1
3.	Prihodnost vidijo prav ____ genskih testih.	1
4.	Dva avstralska nogometna kluba sta namignila, da hočeta ____ pomočjo testov	1
5.	najti način ____ odkritje atletovih sposobnosti.	1
6.	Pričakovane genske spremembe atletov zbuja preplah ____ športniki: znanstveniki bi jih lahko izkoristili, res pa je, da si tudi marsikateri športnik sam želi	1
7.	takšne poskuse ____ namenom, da bi dosegel boljše rezultate. Svetovna protidopinška agencija	1
8.	je genski doping prepovedala leta 2003. Njegova zloraba pa naj bi se pokazala ____ olimpijskih igrah v Pekingu leta 2008,	1

Točke

8

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

IV. Tvorjenje pisnega besedila

Čas reševanja: 75 minut

Podatki o kandidatu (izpolni kandidat)

Ime in priimek:

Podpis:

Ocena (izpolni komisija)

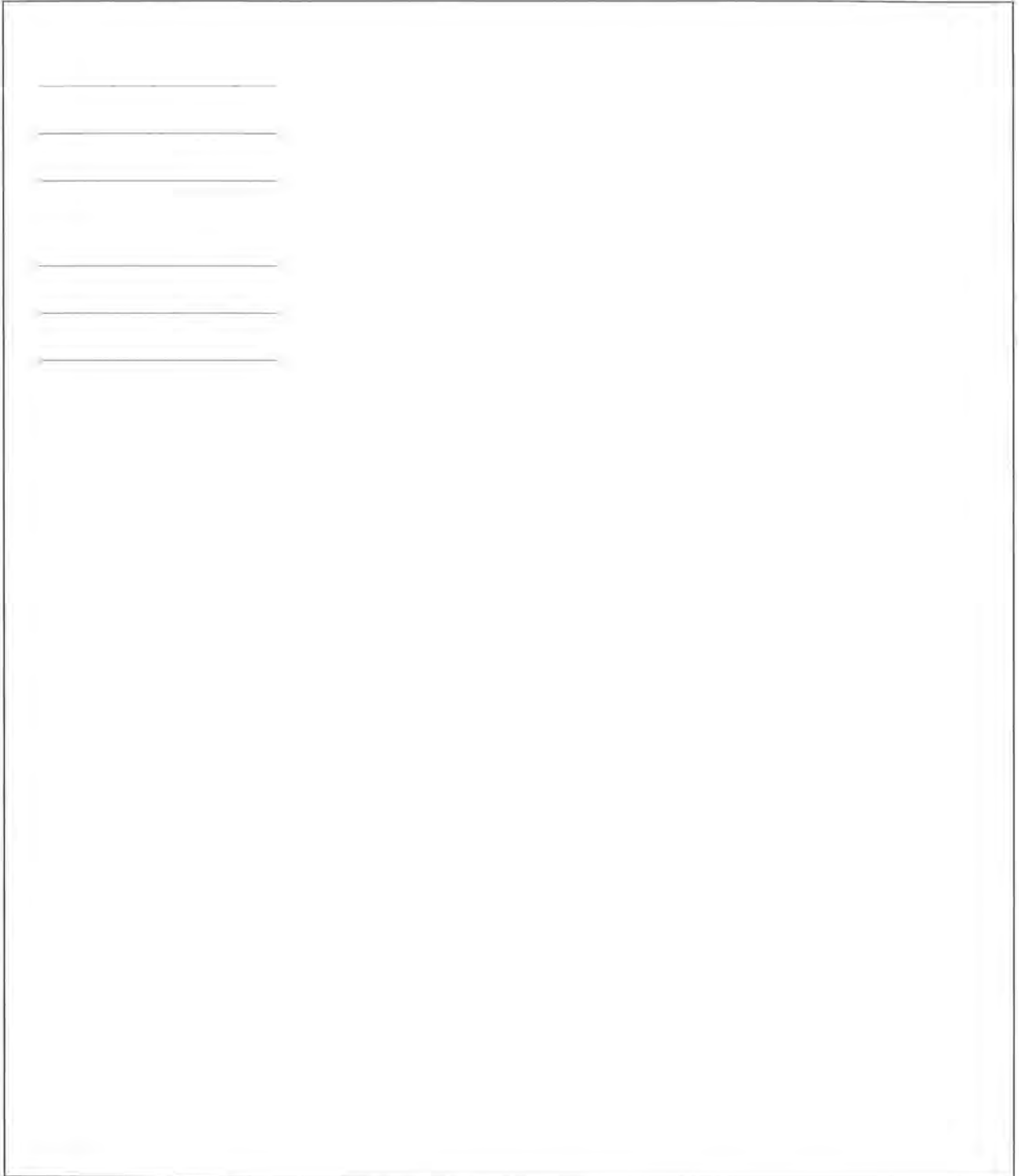

Ocena: 5 4 3 2 1

---

1. naloga: Praktično besedilo

Slovenski znanec bi rad študiral v vaši deželi, zanimajo pa ga praktične zadeve: kje lahko študira, katere fakultete oz. smeri so posebej dobro organizirane, kje se lahko nastani, kakšne so možnosti za prehranjevanje, srečanja z drugimi mladimi, športne in druge dejavnosti itd. Pazite na obliko in zgradbo pisma (kdo je naslovnik in kdo pošiljatelj, ustrezen začetek in zaključek itd.) pa tudi na vsebino, besedje in slovnično pravilnost. Besedilo naj bo dolgo približno 60 do 80 besed. Vse podatke si lahko izmislite. Prosimo, pišite čitljivo. (Besedilo bo ocenjeno z oceno od 1 do 5.)

The response area is a large rectangular box with a thin black border. On the left side of the box, there are seven horizontal lines spaced out vertically, intended for the student to write their answer. The rest of the box is empty space for writing.

2. naloga: Esej

Izberite eno od navedenih tem in na izbrano temo napišite besedilo, dolgo od 120 do 150 besed. O temi izrazite svoje mnenje in ga utemeljite. V besedilu bodite pozorni na vsebino, zgradbo, besedje in jezikovno pravilnost. Prosimo, pišite čitljivo. (Besedilo bo ocenjeno z oceno od 1 do 5.)

1. tema: Otroci – občinstvo drugega televizorja

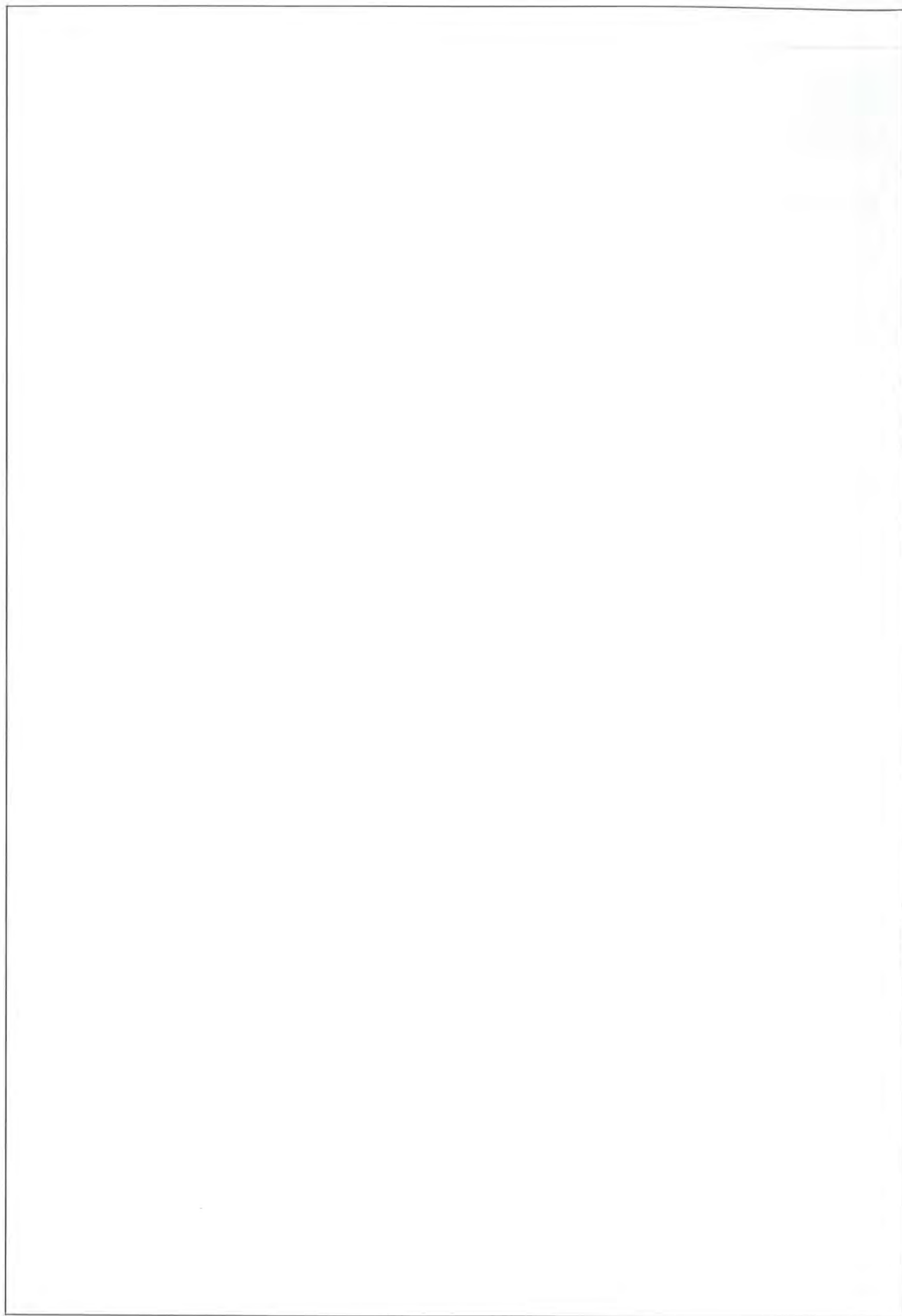
Danes ima že vsaka družina na Zahodu po dva televizorja. In občinstvo drugega televizorja so seveda – otroci. Gledanje televizije ima mnoge prednosti, na primer večjo informiranost, ima pa lahko tudi hude posledice, zlasti za otroke: agresivnost, asocialnost in druge.

Kaj o navedeni problematiki menite vi? Katere so prednosti in slabosti televizije? Navedite konkretne primere in premisleke, s katerimi boste utemeljili svoje mnenje.

2. tema: Znanost – prijateljica ali sovražnica?

Znanost je naša prijateljica. Pomislite samo na številna zdravila, ki pozdravijo vse mogoče bolezni, na hiter pretok informacij, ki ga omogočajo mobilni telefoni, internet in drugi dosežki. Marsikdaj pa se zdi, da je tudi sovražnica. Ali bo v prihodnje sploh še mogoče nadzorovati napredek (npr. pri kloniranju)? Ali pa bo napredek »nadzoroval« nas?

Kaj pa vi menite o tem? Kdaj je znanost lahko sovražnica? In kdaj je prijateljica? Navedite konkretne primere in premisleke in z njimi utemeljite svoje mnenje.

Rešitve testov

IZPITNA POLA 1

I. Razumevanje zapisanih besedil

1. naloga: 1. Par konjev/Konji.
2. Z napeljavo tirnic.
3. Uporaba elektrike za pogon tramvaja.
4. Že v osemdesetih letih 19. stoletja.
5. Prvo vozilo na električni pogon.
6. Belo-rdeči.
7. Po drugi svetovni vojni./Konec druge svetovne vojne.
8. Bil je potujoča delavnica.
2. naloga: 1. ni res, 2. res je, 3. res je, 4. ni res, 5. ni res, 6. ni podatka, 7. res je, 8. ni podatka
3. naloga: 1. h, 2. g, 3. č, 4. a, 5. c, 6. f (odveč sta besedni zvezi pod črkama b in d)

II. Razumevanje govorenih besedil

1. naloga: 1. ni res, 2. ni res, 3. res je, 4. res je, 5. res je, 6. ni res, 7. ni res, 8. res je
2. naloga: 1. Nemedicincu, nespecialistu./Splošnemu uporabniku./Laiku.
2. Več kot 100 let.
3. Preprosto, razumljivo.
4. Razlike med ameriško in slovensko medicinsko prakso.
5. Zamenjali so jih s slovenskimi.
6. Slovenski podatki, posamezni odlomki (npr. o samomorih).
7. Da se bo (lažje, bolje, partnersko, enakovredno, dejavno) pogovarjal z zdravnikom.
8. Iskanje po simptomih.

III. Poznavanje slovničnih struktur

1. naloga: 1. b, 2. č, 3. b, 4. a, 5. c, 6. č, 7. a, 8. b, 9. č, 10. c
2. naloga: 1. z, 2. po, 3. med, 4. s, 5. o, 6. skozi, 7. Pri/V, 8. proti/k
3. naloga: 1. turistična, 2. slovenskih, 3. žepni, 4. britansko, 5. svetovnim, 6. angleški (1 točka za pravilno besedo, 1 točka za pravilno končnico)

IZPITNA POLA 2

I. Razumevanje zapisanih besedil

1. naloga: 1. b, 2. c, 3. a, 4. b, 5. č, 6. c
2. naloga: 1. Ker je hitrejša in ponuja več možnosti. (za vsak podatek 1 točka)
2. Pošiljati je mogoče sličice in kratke melodije. (za vsak podatek 1 točka)
3. Reklamni letaki in prospekti./Reklame.
4. Leta 1996 so Nemci poslali nekaj milijonov SMS sporočil, zdaj več milijard na mesec. (za vsak podatek 1 točka)
5. Zbirateljski.
6. Dostavljali so jo večkrat na dan.
7. Leta 1900 je nemška pošta na leto izročila 955 milijonov razglednic, zdaj samo še 80 milijonov na leto. (za vsak podatek 1 točka)
3. naloga: 1. g, 2. e, 3. h, 4. č, 5. i, 6. a, 7. j, 8. b (odveč sta besedni zvezi pod črkama d in f)

II. Razumevanje govornih besedil

1. naloga: 1. res je, 2. res je, 3. ni res, 4. res je, 5. ni res, 6. ni res, 7. ni res, 8. res je
2. naloga: 1. Po vsem svetu.
2. Je urednik za znanost./Uredniško.
3. V nerazumljivem.
4. V hitrosti razvoja./Da se v znanosti vse zelo hitro odvija.
5. Vse večjo in pomembnejšo.
6. Iskati mora zanimive zgodbe.
7. Da so dobro napisane.
8. Preživeti (in biti še boljši).

III. Poznavanje slovničnih struktur

1. naloga: 1. c, 2. a, 3. č, 4. b, 5. č, 6. c, 7. a, 8. č, 9. b, 10. č
2. naloga: 1. ljubljanskih, 2. domači, 3. akcijski, 4. igralskih, 5. romantičnih, 6. Najstniški, 7. filmske
(1 točka za pravilno besedo, 1 točka za pravilno končnico)
3. naloga: 1. zato, 2. da, 3. ki, 4. in/alí, 5. pa/a/vendar/ampak, 6. kaj/kje, 7. zakaj, 8. kadar/ko/če

IZPITNA POLA 3

I. Razumevanje zapisanih besedil

1. naloga: 1. č, 2. b, 3. c, 4. c, 5. c, 6. a, 7. b, 8. a
2. naloga: 1. f, 2. b, 3. e, 4. d, 5. c, 6. a (odveč je naslov pod črko č)
3. naloga: 1. j, 2. i, 3. b, 4. c, 5. g, 6. č, 7. e, 8. f (odveč sta besedni zvezi pod črkama d in h)

II. Razumevanje govornih besedil

1. naloga: 1. ni res, 2. res je, 3. res je, 4. ni res, 5. res je, 6. res je, 7. ni res, 8. ni res, 9. ni res
2. naloga: 1. Okroglo mizo.
2. Je v krizi.
3. Izvirna dela domačih avtorjev.
4. Vzpostaviti močnejše mehanizme za podporo prevajalcev./Podpreti prevajalce.
5. Ker kultivira jezik, dviguje (kulturno in splošno) zavest. (vsak 1 točko)
6. Kriminalne romane./Kriminalke.
7. Z mladimi (ki radi berejo in sodelujejo pri bralni znački).
8. Novi CD (skupine Mef in NOB).

III. Poznavanje slovničnih struktur

1. naloga: 1. a, 2. c, 3. c, 4. č, 5. b, 6. a, 7. č, 8. c, 9. b, 10. c
2. naloga: 1. Aprilski, 2. ljubljanskem, 3. Majski, 4. družinskem, 5. denarnih, 6. delovne
(1 točka za pravilno besedo, 1 točka za pravilno končnico)
3. naloga: 1. zaradi, 2. pri, 3. v, 4. s, 5. za, 6. med, 7. z, 8. na/ob

Prepis govornih besedil

IZPITNA POLA 1

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni, razumevanje govornih besedil. Ta del izpita je sestavljen iz dveh nalog. Po vsaki nalogi boste imeli dovolj časa za odgovore.

1. naloga: Pozorno poslušajte anketo in glede na informacije, ki jih boste slišali, v tabeli označite, ali so navedene trditve pravilne ali napačne, kot kaže primer. Anketo boste slišali dvakrat.

Včasih so uredniki razvedrilnih programov mislili, da za kvize ne bo dovolj pogumnih Slovencev. Danes pa kar dva kviza hkrati na dveh komercialnih programih, na kanalu A in POP TV, dokazujeta, da so Slovenci korajžni pa tudi dovolj »brihtni«.

Za nasvete smo povprašali tiste, ki so svoje znanje že preizkusili, ki so torej že sodelovali na kakšnem kvizu. Poslušajmo, kaj nam svetujejo predstavnica družine Kastelic, Alan Premerl, Tatjana Strle in Janko Dolinar. Prosim, a se lahko najprej predstavite našim poslušalcem in poveste kakšen recept, kako čim hitreje do znanja.

Ja, jaz sem Jana Kastelic: Mi smo se prijavili čisto spontano. Z očetom se tudi posvetovala nisva kaj dosti, odgovarjala sva kar »iz prve«. Znanje, ki ga zahtevajo taki kvizi, je splošno, dobiš ga pa z veliko branja. Oče in jaz veliko bereva, predvsem znanstveno literaturo, pa časopise in revije. Tudi moj sin je že pravilno odgovoril na vprašanje, koliko ljudi je na Zemlji. Jaz sem se na primer zmotila, haha.

Sem Alan Premerl, na kviz sem se prijavil tako, da sem malo pogledal splošno literaturo, leksikone in podatkovnik. Za bolj temeljite priprave pa ni bilo časa. Drugače pa rad prelistam kakšno enciklopedijo, gledam kvize, ja, pa kvize tudi prirejam, skupaj s prijatelji.

Sem Tatjana Strle. Moram reči, da kaj dosti se nisem pripravljala, malo sem preštudirala preglednice v So-vi, Rada pa rešujem križanke. Na kvizu se mi zdi, da je veliko odvisno od sreče. Lahko si še tako pripravljen, če pa dobiš temo, ki ti ne leži, se pa ustavi. Dobila sem 600.000 tolarjev in sem zelo vesela.

Janko Dolinar je moje ime. Na kvizih sem že pravi veteran. Do zdaj nisem bil samo na Športnem kvizu, drugače pa na vseh drugih. Od kod mi znanje? Ja, v osnovni šoli sem veliko prebiral enciklopedije in risal živali, živali so moja priljubljena tema. Na kvizu najbolj prav pride enciklopedično znanje. Imel pa sem tudi eno fino družino, oni so mi zelo pomagali.

2. naloga: Pozorno poslušajte besedilo in glede na informacije, ki jih boste slišali, na kratko odgovorite na vprašanja, kot kaže primer. Besedilo boste slišali dvakrat.

Založba Mladinska knjiga je danes predstavila veliki zdravstveni priročnik za domačo uporabo, ki na več kot 1500 straneh prinaša natančne razlage bolezni, znake težav in načine zdravljenja ter podatke o zdravilih, njihovih značilnostih in delovanju, vse skupaj pa je slikovno ponazorjeno s 300 barvnimi ilustracijami. Pogovarjali smo se z glavnim urednikom slovenske izdaje.

Veliki zdravstveni priročnik za domačo uporabo je splošnemu uporabniku, se pravi nemedicincu, nespecialistu namenjena izdaja knjige, ki ima v zdravniških krogih velik ugled in dolgo tradicijo, več kot 100 let. Družba Merck oz. Merck Sharp & Co izdaja to knjigo od leta 1899 za zdravnike, tako da ima zdravniška različica zdaj že 17 izdaj. Pred tremi leti pa so se odločili, pač zaradi velikega zanimanja laične javnosti v Združenih državah Amerike, da bodo to knjigo priredili tudi za domačo rabo. Slovenska knjiga, ki jo predstavljamo danes, je prevod te prve izdaje za domačo uporabo. Kljub temu da je namenjena splošnemu uporabniku, ohranja vso visoko kakovost zdravniške različice. Pri tem pa je seveda poskrbljeno, da je napisana dovolj preprosto, dovolj razumljivo in brez tistih odvečnih podatkov, ki bi laičnega uporabnika motili.

V čem se slovenska različica najbolj razlikuje od ameriškega izvirnika, predvsem na katerem področju in kako ste to pri pripravi knjige upoštevali?

Zavedali smo se, da obstajajo določene razlike med ameriško in evropsko medicino, med prakso v, recimo, ZDA in pa konkretno v Sloveniji. Tako smo poskušali vključiti te razlike in navajati tisto, kar velja za našo, slovensko prakso. Zamenjali smo tudi statistične podatke, npr. o obolevnosti, umrljivosti in podobno, ki se v izvirniku nanašajo seveda na ZDA. Te podatke smo zamenjali s slovenskimi, kjer so le dosegljivi, tam, kjer pa niso dosegljivi, pa smo kot ilustracijo obdržali izvirne, ameriške. Potem je pa morda še eno tretje področje, to so posamezni odlomki, ki so bolj tipični za Slovenijo kot za katero drugo državo, samomorji so en tak primer, tam je bilo pa treba te odlomke pravzaprav ponovno napisati, tako da so slovenski in ne tuji.

V kolikšni meri potem lahko bralec, se pravi uporabnik tega priročnika, sam reši določeno težavo?

To je zanimivo vprašanje, me veseli, da ste me to vprašali. Saj veste, knjiga ne more nadomestiti človeka. Čeprav je ta priročnik strokovno res kakovosten, pa ni namenjen temu, da bi uporabnik posegel po njem namesto tega, da bi se pogovoril s svojim zdravnikom. Se pa uporabnik z njegovo pomočjo lahko pripravi, da se bo z zdravnikom bolj enakovredno, bolj partnersko, bolj dejavno pogovarjal. Naj na tem mestu omenim še to, da je večina knjig, kot je ta, razdeljena na poglavja, ki so posvečena posameznemu področju. Če veste, na katerem področju se govori o bolezni, ki vas konkretno zanima, boste informacije o tem seveda lahko poiskali. Če pa vas zanima na primer, kaj pa mi je, če me boli glava, vam bo ta priročnik pravzaprav malo koristil, ker ne boste vedeli, kje vse naj bi podatke o tem iskali. No, tukaj smo pa mi prinesli tudi v slovensko izdajo izjemno obsežen indeks, to se pravi stvarno kazalo, ki naj bi bilo v pomoč ravno v tej smeri. Če vas na primer zanima nek konkreten simptom, recimo glavobol, greste lahko pogledat v stvarno kazalo, se pravi gledate pod glavobol, in tam vas bodo napotili v več smeri, v katerih lahko iščete in potem tudi preberete več o tem simptomu.

IZPITNA POLA 2

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni, razumevanje govornih besedil. Ta del izpita je sestavljen iz dveh nalog. Po vsaki nalogi boste imeli dovolj časa za odgovore.

1. naloga: Pozorno poslušajte pogovor in glede na informacije, ki jih boste slišali, v tabeli označite, ali so navedene trditve pravilne ali napačne, kot kaže primer. Pogovor boste slišali dvakrat.

Ustvarjanje Hanke Kastelicove gledalci TV Slovenija dobro poznajo. Starejši zlasti po oddajah o naravi, najmlajši pa poznajo Telebajske in druge risanke, ki so zvočno opremljene oziroma sinhronizirane pod njeno režisersko taktirko.

Gospa Kastelicova, začeti morava kar od začetka, saj vas kljub odmevnemu ustvarjanju slovenski gledalci ne poznajo.

Po rodu sem Čehinja, zato končnica -ova v mojem priimku.

Kako vas je pa življenje pripeljalo na našo stran Alp?

Ko sem v Prazi študirala, sem tam spoznala svojega moža, ki je Slovenec. Diplomirala sem iz dokumentarne režije, zato sem v Sloveniji začela delati na tem področju. Posnela sem veliko oddaj o zdravstvu, naravi ...

In kako ste se odločili za poklic režiserke?

To sem sklenila pri osmih letih. Potem sem pa ves čas delala za to, da bi prišla na pravo šolo, na akademijo. Najprej sem si želela delati za mlade, potem pa sem se usmerila v režijo dokumentarnih oddaj.

In dokumentarci torej ostajajo vaša največja strast?

V naši redakciji vlada zelo prijazna in ustvarjalna atmosfera. Človek se prav rad loti kakšnega resnega dela. Če režiser preveč časa posveti samo eni stvari, recimo risankam, mu grozi, da bo zapadel v rutino.

Kakšna je pravzaprav naloga režiserja pri sinhroniziranju risank? Gotovo precej drugačna kot dokumentarna režija?

Seveda, čisto drugačno delo je to. Za sinhroniziranje najprej izberemo igralce, potem jih je pa treba na snemanju voditi. Na primer: prevod mora biti enako dolg kot izvirnik. K sreči risanke za to niso tako občutljive kot igrani filmi. Tam je to posebej zahtevno, saj je treba sinhronizirati tako, da igralci vsaj približno ustrezno odpirajo usta. Delo z risanimi filmi je pa lažje, risani junaki nimajo tako izrazite obrazne mimike.

Kaj pogrešate v Sloveniji? Kaj bi uvozili iz svoje domovine?

Hm, vse manj stvari. Prva leta se mi je zdela Ljubljana tako majhna, da sem ji ljubkovalno rekla »moja mala vas«. Prav zanimivo je bilo, če sem recimo potrebovala posnetke množice ljudi. Pa saj – no, razen morda na Čopovi, tu sploh ni gneče! Sicer pa, najbrž mi je bilo usojeno živeti tukaj.

2. naloga: Pozorno poslušajte besedilo in glede na informacije, ki jih boste slišali, na kratko odgovorite na vprašanja, kot kaže primer. Besedilo boste slišali dvakrat.

Zadnjih nekaj let se v javnosti vse pogosteje pojavljajo vprašanja o vlogi, ki jo igra znanost v družbi, in o pomenu tega, da javnost ve in razume, kaj znanstveniki počnejo. To je bila tudi tema konference Znanost in družba – demokratični znanosti naproti, ki je potekala pretekli torek v ljubljanskem Cankarjevem domu. Gre pravzaprav za začetek niza podobnih konferenc, ki jih bodo v prihodnjih tednih organizirali po vsem svetu: od Rusije, Japonske, Koreje do Nizozemske, Francije, Nemčije pa Brazilije in Avstralije. Te konference pa bodo spremljale tudi razprave na medmrežju v obliki tako imenovanih elektronskih konferenc.

Glavni govorec na ljubljanski konferenci je bil ugledni britanski novinar Tim Redford, urednik za znanost pri enem izmed najvplivnejših britanskih časopisov Guardianu. Za naše poslušalce smo pripravili povzetek pogovora z njim.

Znanstvene teme so v javnosti vse bolj privlačne. Vendar se vselej, kadar govorimo o znanosti, pojavlja vprašanje, ali lahko širša javnost tem vprašanjem sledi in jih razume. Gospod Redford omenja predvsem dve poglavitni oviri pri intenzivnejšem komuniciranju znanstvenikov z javnostjo. Prva, pravzaprav trivialna, je v tem, da je jezik, v katerem znanstveniki radi komunicirajo med seboj, popolnoma nerazumljiv. Delno je temu krivo dejstvo, da pač gre za jezik specialistov, delno pa temu botrujejo zahteve znanstvenih publikacij, ki narekujejo pisanje na nevtralen, neprivačen in odbijajoč način. Mnogo bolj pomembna, Redford pravi, da zanj celo najpomembnejša, pa je v resnici druga ovira, namreč, da se v znanosti vse odvija z bliskovito naglico. Karkoli se dogaja v računalništvu, biologiji, medicini, v znanostih, ki preučujejo naš planet in vesolje, v znanostih, ki se ukvarjajo z naravo različnih snovi, se dogaja tako hitro, tako dramatično in tako globoko, da temu ritmu ne more slediti nihče, še znanstveniki sami ne. Tako postaja vloga medijev vse večja in pomembnejša. Nekdo pač mora tekati za znanstveniki in jim reči: »Počakajte trenutek. To, kar ste pravkar storili, je nekoliko nenavadno, moj bog, klonirali ste ovco, povejte mi, vzeli ste celico iz enega koščka tkiva mrtve ovce in ustvarili ste novo? Kaj ste storili? Zakaj ste to storili? Kje vse se bo to končalo?« To so zelo dobra vprašanja, s katerimi mediji nekako nadzirajo znanstvenike in njihovo delo.

Gospod Redford pravi, da je zato njegova naloga, naloga znanstvenega novinarja, zelo preprosta: iskati mora zanimive zgodbe.

Noben zakon ne predpisuje kupovanja časopisov. Ljudje kupijo določen časopis zato, ker jim je všeč. Všeč jim pa je, ker v njem najdejo kaj, kar radi berejo. To pa so zgodbe. Ni važno kakšne, važno je, da so dobro napisane. Zato vsak novinar išče vznemirljive zgodbe, najraje takšne za naslovne strani. Guardian, pravi Redford, je resen in vpliven časnik, ki pa ne stremi zgolj po zaslužku. Prav nasprotno: njihova osnovna želja je preživeti, in če imajo dobiček, ga takoj vložijo nazaj v časopis, da bi bil ta še boljši. To pa je edinstven primer na angleškem trgu.

IZPITNA POLA 3

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni, razumevanje govornjenih besedil. Ta del izpita je sestavljen iz dveh nalog. Po vsaki nalogi boste imeli dovolj časa za odgovore.

1. naloga: Pozorno poslušajte pogovor in glede na informacije, ki jih boste slišali, v tabeli označite, ali so navedene trditve pravilne ali napačne, kot kaže primer. Pogovor boste slišali dvakrat.

Mislili bi, da je sodelovati na več kot 4500-kilometrskem maratonu veliko bolj naporno kot organizirati tako prireditve. Toda če slišite Dušana Mravljeta, ki je na ultramaratonu Transaustralia zasedel odlično tretje mesto, ugotovite, da je, če tečeš z ljubeznijo, to pravzaprav užitek. Gospod Mravlje, zaupajte nam svoje vtise z maratona. Kako je sploh prišlo do tega, da ste se ga udeležili?

Organizator me je našel na seznamu najboljših svetovnih tekačev – pa me je povabil. Čeprav sem po teku čez Ameriko leta 1995 rekel, da se ne bom nikoli več udeležil česa takega, se mi je to tekmovanje zdelo nekaj posebnega. Enostavno ga nisem mogel izpustiti.

Koliko časa ste se pa pripravljali? Kako so potekale vaše priprave?

Za maraton sem izvedel šele avgusta, takrat sem se vrnil iz Kalifornije, z maratona po Dolini smrti. Tako da sem moral takoj začeti s pripravami – do maratona Transaustralia so mi ostali samo še štirje meseci. Za tak maraton se moraš v bistvu psihično pripravljati najmanj eno leto.

Opišite nam, kako so potekali vaši dnevi v Avstraliji. Prostega časa najbrž ni bilo prav veliko.

Dnevi so tekli bolj ali manj po enakem kopitu. Najhujši so bili dnevi brez počitka, ko smo tekli čez polpuščavo. Po prihodu na cilj smo se morali včasih voziti še 100 km do prenočišča. Zjutraj pa spet nazaj na start. Običajno smo začeli ob 4h ali 5h zjutraj, s hčerko sva urejala še zadnje priprave na tek. Po startu pa se je začel moj 7-urni delavnik: tek, tek in samo tek. Na cilju smo bili ponavadi okoli dveh, vrgli kaj pod zob, se malo spočili, pa spet na večerjo ... Prostega časa skoraj ni bilo. Včasih – če smo se ustavili v kakšnem mestu – smo šli zvečer na pivo ali na večerjo. Preostali čas sem bil najraje sam, da sem počival in se pripravil na naslednji dan.

Kako si krajšate čas med tekom? Kaj se dogaja v tekačevi glavi, ko neprestano teče 6 ur?

Kadar tečem solo teke, imam s sabo walkman in poslušam glasbo. Na Transaustraliji pa si tega nisem upal, ker smo tekli po cesti in si moral biti izredno pozoren na avtomobile.

Kaj pa po tekmih? Tekli ste po 6 ur in več na dan. Kako je, ko pridete do cilja? Kako se odziva telo?

Bolj gre proti koncu, lažje je. Težave sem imel samo na začetku, bolečine v mišicah. Potem se pa telo navedi in teče kot avtomat, brez obremenitve.

Boste šli še kdaj v Avstralijo?

Seveda! Avstralija je zelo lepa dežela in Avstralci so prav prijetni ljudje. Še se bom vračal, ampak ne več na to tekmovanje.

2. naloga: Pozorno poslušajte dve besedili in glede na informacije, ki jih boste slišali, na kratko odgovorite na vprašanja, kot kaže primer. Besedili boste slišali dvakrat.

1. besedilo:

Slovenci imamo izredno bogato prevajalsko tradicijo, saj imamo prevode zahtevne literature in teoretskih besedil. Društvo slovenskih književnih prevajalcev pa danes prireja zanimivo in predvsem zelo aktualno okroglo mizo na temo Med ljubiteljstvom in zaslužkarstvom. Sodelovali bodo Irena Kovačič, Zoja Skušek in Mitja Čander.

Dejstvo pa je, da se seveda z nekako krizo založništva, resnega založništva v Sloveniji v zadnjem času pojavlja seveda tudi izrazito vprašanje o izdajanju prevodnih, zahtevnih prevodnih del. Ves čas je poudarek zgolj na izvirnih delih domačih avtorjev, zelo malo se pa govori o prevajalskih delih. Dejstvo pa je, da bodo seveda imeli velike težave tudi domači avtorji, pa vendarle bodo slednji veliko lažje našli bodisi sponzorje bodisi pristali na neke načine, recimo procente od prodaje ali kakorkoli. Prevajalci bodo v iskanju možnosti za objavo še veliko bolj omejeni, kot so sami avtorji, slovenski avtorji. Tako da lahko rečemo, da se tukaj obeta ena zelo težavna situacija, kajti prevajalec ne more zastoj prevajati, ne vem, Goethejevega Fausta ali česa podobnega, in če ne bo država še dodatno vzpostavila še močnejše mehanizme za podporo tega segmenta založništva, se seveda lahko zgodi, da bomo Slovenci v že bližnji prihodnosti izredno osiromašeni kar se tiče zahtevnih prevodov. Seveda, lahko bi cinično rekli: berite knjige v času globalizacije v izvirniku, v angleščini, nemščini, pa vendarle že od zelo starih časov nazaj, seveda na primer Prešerna in tako naprej, dobro vemo, da je zahtevno prevajanje izredno pomembno pri kultiviranju jezika na sploh, v civilizacijskem smislu, za nacijo, v dvigovanju kulturne in splošne zavesti. Tako da bi bila to velika, velika izguba, če bi pristali na to cinično pozicijo, da prevodov itak ne rabimo.

Okrogle mize na temo Med ljubiteljstvom in zaslužkarstvom se lahko udeležite ob 19h v prostorih Društva slovenskih književnih prevajalcev na Tomšičevi v Ljubljani.

2. besedilo:

V Slovenijo je danes prispel angleški mladinski pisatelj David Belbin, avtor številnih kriminalnih, skoraj Hitchcockovskih romanov, ki je s serijo Udarci navdušil tudi naše mlade bralce. Serija je namenjena nekoliko starejšim mladostnikom kot ostala Belbinova dela. Zgodba je nekoliko kompleksnejša in začinjena s kletvicami, erotiko in nasiljem. Belbinov obisk v Sloveniji bo obarvan s srečanji z mladimi, predvsem tistimi, ki radi berejo in sodelujejo v šolski bralni znački. Pisatelj se bo z njimi поблиže spoznaval na treh osnovnih šolah. Danes dopoldne je obiskal Osnovno šolo Milojke Štrukelj v Novi Gorici, popoldne ob 18h pa ga lahko srečate v Izoli na Manziolijevem trgu, kjer bo druženje z njim popestrila predstavitev novega CD-ja skupine Mef in NOB ter skupina Steps. 10. maja ga gosti Osnovna šola Jurija Vege v Moravčah, v petek, 11. maja, ob 10h pa se bo avtor predstavil še širši javnosti v Knjigarni Konzorcij v Ljubljani, od koder se bo nato odpravil še na Osnovno šolo Janka Kersnika v Lukovici.

Viri

- Str. 9: Manj andrejevih križev, Delo, 4. 2. 2001, prir.
- Str. 10: Gasilci preprečili najhujše, Delo, 26. 4. 2001, prir.
- Str. 11: Pes čuvaj, Delo in dom, priloga Dela, 21. 2. 2001, prir.
- Str. 12: Anketa o športu, Delo, 27. 11. 2000
- Str. 13: Vital Sever, Velike in majhne pametne hiše, 50 let Življenja in tehnike, posebna izdaja, prir.
- Str. 15: Pogovor z Mirom Cerarjem: Marja Bešter, Na pragu besedila I. Priročnik za učitelje. Rokus, Ljubljana 1999 (odlomek).
- Str. 16: Oddaja Na današnji dan, Radio Slovenija, Val 202, 2001, prir.
- Str. 16–17: Pogovor z Niko Vipotnik, Stop, prir.
- Str. 18: Človek za jutri, Gea, september 2001, prir.
- Str. 19: Protest s počasno vožnjo, Delo, 21. 9. 2000, prir.
- Str. 20: Najznamenitejši koprski vodnjak, Trip, priloga Dela, 19. 4. 2001
- Str. 39: Tadej Brate, Tramvajski voz št. 5, Bilten Pošte Slovenije 36, 2001, prir.
- Str. 41: Brez računalniške revolucije, Nedelo, 28. 10. 2001
- Str. 42: Vsak denar prav pride, Jana, 3. 10. 2000, prir.
- Str. 44 in 93: Anketa o kvizih, Stop, 2000, prir.
- Str. 45 in 93–94: Predstavitev knjige Veliki zdravstveni priročnik, Radio Slovenija, Val 202, 2000, prir.
- Str. 48: Pridružite se akciji za poenostavitev dohodninske napovedi! Delničar, 23. 2. 2001, prir.
- Str. 49: Prispevek o informacijskem terminalu na ljubljanski železniški postaji, Delo, 31. 5. 2001, prir.
- Str. 50: Ljubljana, turistična prestolnica, Delo in dom, priloga Dela, 23. 6. 2000, prir.
- Str. 56: Pascale Trimbach, Ona, 18. 4. 2000, prir.
- Str. 59: SMS – konec razglednic, Delo, 14. 8. 2001, prir.
- Str. 60: Rekord v počasnosti za dobrodelne namene, Delničar, marec 2002, prir.
- Str. 62 in 94–95: Pogovor s Hanko Kastelicovo, Stop, prir.
- Str. 63 in 95: Poročilo o konferenci Znanost v družbi, Radio Slovenija, Val 202, 2000, prir.
- Str. 66: Seznanjanje s prometnimi novostmi v mestu, Delo, 22. 5. 2001, prir.
- Str. 67: Novi slovenski film, Vikend magazin, priloga Dela, 26. 5. 2001, prir.
- Str. 68: Mobilni telefoni morajo biti izključeni, Trip, priloga Dela, 24. 5. 2001, prir.
- Str. 74: Nas oglasi kupijo?, Delo, marca 2001
- Str. 77: Satelitske šole, Unicef novice, 5/2005
- Str. 78: Zagotovo je v EU bolj naporno, Delo, 25. 9. 2001
- Str. 80 in 96: Pogovor z Dušanom Mravljetom, Stop, 2001
- Str. 81 in 96–97: Kulturne drobtinice (dva odlomka), Radio Slovenija, Val 202, 2001, prir.
- Str. 84: Ok, ciao, addio, Pisma bralcev, Delo, 18. 4. 2001, prir.
- Str. 85: Horoskop, Vir: Ona, 7. 8. 2001, prir.
- Str. 86: Genski doping v športu, Dnevnik, 10. 9. 2005, prir.

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni

Zbirka testov

Pripravili:

dr. Nataša Piriš Svetina, mag. Ina Ferbežar

Recenzentki:

dr. Karmen Pižorn
Nataša Domadenik

Uredila:

mag. Ina Ferbežar

Oblikovanje in prelom:

Metka Žerovnik

Tisk:

Dosa, d. n. o.

Naklada:

500 izvodov

Prvi natis:

Ljubljana, 2006

Založil:

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko
Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

© Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, vse pravice pridržane

Vse v tej zbirki uporabljene izpitne naloge so bile izdelane v okviru delovne skupine za pripravo izpitov pri Izpitnem centru Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik in uporabljene na izpitih med leti 2001 in 2004. Kakršnokoli fotokopiranje, preslikovanje, objavljanje in drugo reproduciranje delov ali celotne publikacije brez vnaprejšnjega dovoljenja založnika ni dovoljeno.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

811.163.6:371.26

PIRIŠ Svetina, Nataša

Izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni : zbirka testov /
[pripravili Nataša Piriš Svetina, Ina Ferbežar]. - 1. natis. -
Ljubljana : Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko, Center
za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Izpitni center, 2006

ISBN-10 961-237-188-1

ISBN-13 978-961-237-188-3

1. Gl. stv. nasl. 2. Ferbežar, Ina
230831360

Vsebina cedeja:

1. Ustni del izpita iz znanja slovenščine na srednji ravni

Izpitna pola 1

2. Prva naloga
3. Druga naloga

Izpitna pola 2

4. Prva naloga
5. Druga naloga

Izpitna pola 3

6. Prva naloga
7. Druga naloga

Posneto v studiu Pocket Edition.

Zbirka testov je namenjena kandidatom za izpite iz znanja slovenščine na srednji ravni, to je vsem, katerih prvi jezik ni slovenščina, potrebujejo pa javno veljavno listino o znanju slovenščine kot drugega oz. tujega jezika, tj. spričevalo, ki ga lahko uporabljajo zlasti za uradne potrebe. Zbirka ponuja možnost intenzivnejše priprave na izpit iz znanja slovenščine na srednji ravni: ponuja vse informacije, potrebne ob prijavi na izpit, predstavlja posamezne izpitne naloge in izpit v celoti, vključuje pa tudi tri vzorčne teste, ki so namenjeni vadenju. Zbirka testov torej natančno seznanja tako kandidate kot tudi vse, ki jim pri učenju želijo pomagati, z izpitom iz znanja slovenščine na srednji ravni in njegovim potekom.

ISBN-10 961-237-188-1
ISBN-13 978-961-237-188-3

9 789612 371883

Univerza v Ljubljani
**FILZOZOESKA
FAKULTETA**

University of Ljubljana
FACULTY OF ARTS